

انجيل لوقا

۱

۱ تئوفيلوس خان، اگرنه كه خيليان عيسى مسيح كاران، نيويشته شان جمع آگردنده، ۲ درست آجوره كه اوان صفته نه اِشتن چشمانه ويندشانه و خادم كلام بنده، آماشان دَرسمارده، آز ني آجوره اِشته را واَتَرَم. ۳ آز ني كه همه چي صفته نه، دَقْتِنه برسيم گرده، ايزم صلاح بينده كه اوان تَرْتِبِنه شاما را بينيويسيم، ۴ تا مطمئن بيبي هر چي كه آموتره، درسته.

يحيي تعميد دهنده دنيا آميينه پيشگويي

۵ هيروديسه دورانك، كه يهوديه منطقه پادشاه به، كاهني آبيا گروهك به، كه چه نام زكريا به. چه زين، اِلِيزابِت، هارون كاهنه تيروطايفك بيا. ۶ خدا نظرک آوه هر دو گله صالح آدم بنده و خداونده احكام و قوانينشان همه چاك چاكينه انجام دسه. ۷ اما چوان را خوردن نيبيدده، چون اِلِيزابِت سانسوز بيا و هر دو نفر پير بنده.

۸ اي را كه زكريا گروه خدمته نوبه به، و زكريا خدا را كاهنيتيش كردرده، ۹ كاهنان روسوماته شوار، زكريا انتخاب ببه تا ديشي خداونده معبده دله و بخور بوسوجانه. ۱۰ بخور سوجانسنه موقع، آوه كه برك وندرسه بنده دعاشان كردرده. ۱۱ ايرادن، ايگله خداونده فرشته، زكريا را ظاهر آبه. فرشته بخورسوجانه ياگا راسته طرفك پا وندرسه به. ۱۲ زكريا فرشته ويندنگ، هويل و بلا دگس و خيلي بترسس. ۱۳ اما، فرشته اونس باته: «اي زكريا، مترس! اشته دوعا مستجاب ببه، اشته زنه، اِلِيزابِت اشته را زايي دنيا آوريه و ته چوه نامه يحيي آيي. ۱۴ ته شاد و خوشال بي، و خيليان چوه دنيا آميينك خوشحال آبينده، ۱۵ چون آ، خداونده نظرک پيله شخصي آبي. آ گه هيچ وقت شراب و عرق اِشتن لوان آمسونه. حتي آدمينه كه اِشتن مار ترنكه، خدا مقدس روح نه

فیت آبی،^{۱۶} یحیی، خدا قومک خیلان، خداوند، چوان خدا ظرفه راه، آگاردنه.
 ۱۷ آشتن خدمته، هه روح و قدرتینه انجام دیه که، ایلیا نبی انجام دسه. آ
 خداونده پرائتر آیه تا پییران و خردنان هندیگرنه صلح آدیه و یاغیان آگاردنه
 صالحان راه راه، تا حاضر و آماده قومی خداوند را آماده بکره.»^{۱۸} زکریا فرشتک
 آپرسس: «کارنه اومه بزائم؟ چون از اِشتن پیره مردکم و چمن زنین پیرا.»
 ۱۹ فرشته جواب بدا: «از جبرئیل، که خدا پیشگاک و ندریم. اِسا نی خرسانسَه
 بییم تا تینه لاوه بکریم و اِم چاگه خبره ته آرسانم. ۲۰ دَیس، ته لال بی و تا اِم
 چیان اتفاق دگسنه روچه، نِتانی لاوه گردن، چون چِمیر لاور که اِشتن موقعک
 اتفاق دگننده باورر نکه.»

۲۱ مردم همه زکریا منتظر بندِه و تعجبشان کرده به که چیه را ایینه معبده
 دلک و ندرسه. ۲۲ وختی زکریا بر برشه و نِتانسسه لاوه بکره، مردمه چوه ایما و
 ایشاره گردنک بزانسَه که معبدکش رویایی وینده. ۲۳ زکریا، خدمت نوبه
 اوچرسنه پش، آگردس اِشتن کیه.

۲۴ ای مدته پش، زکریا زنه، اِلیزابِت، اِور آبییا و پنج ماه اِشتنش مردمک نوین
 آگه. ۲۵ اِلیزابِتِه واترده: «ام کاره، خداوند چِمرا کرده. اِم روجانک منش لطف
 کرده و اِچی ای که مردمه وِرک چمه را ننگه باعث به اکتشه.»

عیسی دونیا آمین پیشگوی

۲۶ شش ماه به که اِلیزابِتِه اِور بییا، فرشته جبرائیل، خدا طرف نه خرسانسَه
 ببه جلیله منطقه، اِشهری که چوه نام ناصره به. ۲۷ تا بییشی ایگله کیلی ای وِر
 که چه نام مریم به. مریمه یوسفه پیوندی بیا، یوسف، داوود پادشاه خاندانک
 به. ۲۸ فرشته بامه مریمه وِر و اونه باتشه: «سلام بر ته، ته ای که خداونده تیش
 محبت کرده، و تئیه.»^{۲۹} اما مریمه چه لاوآن اِشَنوسِنک پر هویل و بلا دِگسا و
 رایش به بزانیه که اِم چنچوره سلامیه. ۳۰ فرشته اونس باته: «ای مریم، مترس!
 خداونده تیش لطف کرده. ۳۱ دَیس، اِور بی، زایی دنیا آوری که چوه نامه عیسی
 آبی. ۳۲ آ پیله شخصی آبی و اونه خدای متعاله زا واجنده. خداوند خدا، چوه
 جد، داووده پادشاهیّه تخته اوه آدیه. ۳۳ آ تا آخر، یعقوبه خاندانه سلطنت گره
 و چوه پادشاهی هرگز اُونوچره.»^{۳۴} مریمه فرشتک آپرسس: «چنچوره ایزه بی،
 از که کیلیم؟»^{۳۵} فرشته جواب بدا: «خدا مقدس روح اِشته سر نازل آبی و
 خدای متعاله قدرت ته نیا داره. چمه واسنه، اِخردننه، قدوس واجنده، یانی

خدا زا. ^{۳۶} دَیس، اِلِزَابَتِ که اِشته قوم خویشا، پیریک زا اِبی اِورا. اَوَنشان که سانسوز واته، شیش ماه که اِورا. ^{۳۷} چون هیچ کاری نی که خدا متانه انجام دیین! ^{۳۸} «مریمه باته: «از، خداوندِه گنیزم. بدا ایزه که رَ باتره، بیی.» آدمی فرشته چه وَرنه بِشه.

مریمه اِلِزَابَتِ ویندنه را شییه

^{۳۹} آ روجانک، مریمَ عجلَنه بیشیا ایگله شهری را که یهودیه کوهستانیِه منطَکک به. ^{۴۰} مریمه دیشیا زکریا کییه دله، و اِلِزَابَتِ راش سلام بکه. ^{۴۱} وختی اِلِزَابَتِته مریم سلامش بَشَنوس، خوردِنه چَوه ترنه دِلک تَکان بَخه. اِلِزَابَتِته خدا مقدس روح نه فِت اَبیا، ^{۴۲} و بلندَه صِصَنش باته: «ته زَلیان دَلک مبارک اِسش، و اِشته رحمه ثمره نی مبارک اِسه! ^{۴۳} اَز کیم که چمن سرور ما چمن وَر باییه؟ ^{۴۴} دَیس، وختی اِشته سلامش بَشَنوس، خوردِن، شادیک چمن تِرنه دِلک تَکانش بَخه. ^{۴۵} حَسه ته ببا که خداونده و عَدَر باور کرده.

مریمه خداونده ستایش کریه

^{۴۶} مریمه باته:

«چَمَن جان خداونده ستایش گره،

^{۴۷} و چَمَن روح، خداک، شادی گره،

اَ خدایِ که چمن نجات دهنديه،

^{۴۸} چون اَوَه اِشتن ناچیزه کنیزش لطف کرده.

چِمِه اَوَر همه ی نسله، مَنه واجنده حَسش ببا،

^{۴۹} چونکه خدا که قادره،

چمن را پیلَه کارش، گردنده. و چوه نام قدوسه،

^{۵۰} چوه رحمت، پِشت در پِشت کسانِی را اِسه که،

اَوک ترسنده.

^{۵۱} خداوند اِشتن بازونه،

قدرتمنده کارش گردنده و

و کسانِی که اِشتن دِلَه فکرک مغرورنده، پخش و پلا اَکردشده،

^{۵۲} قدرتمنده آدمش چَوان تختان سرنه جیرو وِرندِه

افتاده آدمش سر بلند اَکردنده؛

^{۵۳} و شیر آدمش چاک چیاَنه سیر اَگردنده

و ثِرَوْتَمَنْدِ اَدَمَشِ تَيَه دِسِنَه خِرْسَانَسِنِدِه.

^{۵۴}اَو، اِشْتَن رَحْمَتَش وِير بوعرده،

و اِشْتَن خَدْمَتْگَزار، اِشْتَن قَوْمَه، کَمک کَرْدَنَه رَا آمِييه،

^{۵۵}اَجورَه کَه زَه چَا مَا اَجْدَادَش، يَئِنِ اِبْرَاهِيمِ پِيغَمْبَرِ و چَوَه نَسْلَش وَعَدَه

دِيَه بَه

کَه تَا اَبْدِ اِنجورَه گَرَه.»

^{۵۶}مَرِيَمَ تَقْرِيْبًا سُهْ مَاهِ اِلِيْزَابِتِ وِرْکِ بِنْدَرِسَا هَانْدَه اَگَرْدَسَا اِشْتَن كِيِيَه.

يحيى دونيا آميين

^{۵۷}وختی اليزابته فارغ آبيينه موقع ببه، زاپي بزندا. ^{۵۸}وقتی چوه قونشوان و

قوم خویشان بشتوس که خداوند چه پيله رحمتيشی اوه کرده، اونشان شادی بکه.

^{۵۹}هشتمین روچک، خوردنه ختنه کردنه را بامنده و گوسردشانه چه پيیر نام

که زکريا به، اوک آينده. ^{۶۰}ولی خوردن ما باته: «نه! چه نام که يحيى بيی.»

^{۶۱}اوان باته: «اما اشته قوم و خویشانک هيچکس اِنجورَه نامش نِداشته.»

^{۶۲}پس ايشارنه، خوردنه پيیرکشان آپرسس که رايشه اِشْتَن خوردنه نامه چه

آنيه. ^{۶۳}زکريا تخته اپي نيويشتنه را آخاشتسه و چه سرک بينيوشتسه که: «چه

نام يحيى يه!» همان تعجب بکه. ^{۶۴}ايرادن زکريا زوانه آبييا و اِشْتَن گَرْنَه خداهش

ستایش بکه. ^{۶۵}قونشوان همه بترسیندِه و اِم خبر، همه ی يهوديه منطقه

کواتک آپيچس. ^{۶۶}هر کی که اِم لَاقَ لَاقَش اَشْنوسَرْدِنْدَه، اِشْتَن دِلْکَش واترده که:

«اِم خوردن چنجوره آدمی بی؟» چون خداونده قدرتمند دَس، آ خوردن نه به.

زکريا نبوت

^{۶۷}چه په، زکريا، خدا مقدس روح نه فت آبه و اِنجورَه نبوتش بکه و باتشه:

^{۶۸}«خداوند چاما قومه خدا، متبارک بيی

چون اِشْتَن قَوْمَه کَمک رَا آمِييه و اَوِش آزاد آکَرْدَنْدَه.

^{۶۹}چاما راش نجات دهندای قوی،

اِشْتَن خَادَمِ دَاوودِ پَادِشَاهِ خَانْدَانْکَش، خِرْسَانَسَه،

^{۷۰}اَجورَه کَه قَدِيمِ دَر قَدِيمِ

اِشْتَن مَقْدَسَه پِيَامْبِرَانِ زَوَانْتَه وَعَدَش دِيَه

^{۷۱}کَه آما، چاما دشمنان دِسک

و همه‌ی آوانی که آماک نیفرت دارنده، نجات دَیه،
۷۲ تا آرحمتی که چوه وعدش چاما اجدادش آدیه به آمانه؛
و اِشْتَن مقدس عهده ویر بوعره؛
۷۳ هَ قَسْمی که

چاما پییر ابراهیم راش بَخه
۷۴ که آما چاما دشمنان دَسِک نجات بَدیه.

و آما آوه بی هیچ ترسی،
۷۵ چَه پیشگاک همه‌ی روجان

قدوسیت و صالحی نه عبادت بَکرام.
۷۶ و ته ای چَمَن خوردن، تنه خدای متعاله پیغمبر واجنده؛

چون خداونده پَرانتر مَتّری تا راه، چَوه را آماده بَگری،
۷۷ و چَوه قومه خبردار بَگری،

که چوان گناهان بَخشِسَننه، آوه نجات پیدا کرده.
۷۸ چون چاما خدا دلی داره که رحمتنه فتا،

و چمه واسنه، تولیصیبی اُفتوعه، آسمانک چاما را برابیه،
۷۹ تا آوانی که تاریکیک و مرگ سادیّمه دلک اِسندِه، نور آدیه،

و چاما لنگه صلح و سلامتیّه راک، هدایت بَکره.»

۸۰ خوردن پيله آبیرده و روجک، قوی آبیرده، و تا روجی که اِشْتَن قومه را
ظهور بَگره، بیابانک به.

عیسی دنیا آمیین

ا روجانک آگوستوس، رومه امپراطور، فرمانشی بدا تا همه‌ی مردمی که
رومه امپراطوریک زندگیشان کرده، گه سر شماری ببینده. ۲ اِم اوّلین سرشماری
به، که کورینیوسه، سوریّه فرماندار زمانک انجام ببه. ۳ پس، هر کی بَشه اِشْتَن
شهره را تا اِشْتَن نام نیویسی بَگره. ۴ یوسفین ناصره شهرنه، که جلیل منطقک
به. بَشه بیت لَحِم شهر که یهودیه منطقک به. بیت لَحِم داوود زادگاه به،
یوسف نی چون داوود پادشاه تیرو طایفک به، بَشه آگا. ۵ یوسف اِشْتَن
پیوندینه، مریمنه که اور بیبا آگا بشنده تا نام نیویسی بَگرده. ۶ آدمی که وا بنده،
مریمه زندنه موقع آرسس ۷ و اِشْتَنش اولین خوردن که کوله به دنیش بوگرد.

آوش قنڊاق بگه و اُخرکش بنا، چون ميهمان خانک چوان را يگا نبه.

شوانه ان و فرشته ان

^۸ نواحيک، شوانه اني بنده که صحراک شو را اِشتن سوري ويراچين بنده. ^۹ ايلگه خداوند فرشته آوان ظاهر آبه، و خداوند جلال چوان دوپر و برش روشن آکه. شوانه ان برک پترسند، ^{۱۰} فرشته آوانش باته: «مترسا، چون شاما را چاکه خبريمي آورده، ايلگه پيله شادي اي کي، که ام شادي همهي قومان را بي: ^{۱۱} اوري داوود پادشا شهرک، نجات دهنده اي شاما را دنيا بامه. ا مسيح موعود، ه خداونده. ^{۱۲} شاما را چه نشانه امه که، گريه خوردني قنڊاق و اُخور دلک خته وينا.» ^{۱۳} ايرادن ا فرشته که لاوه کردردشه، اي دسته آسمانيه فرشته ظاهر آبنده که خداشان پرستش کردرده و واتردشانه:

^{۱۴} «آسمانه کفابي نه سرک جلال بر خدا بيبي

و زمينک، صلح و سلامتي مردمي را بيبي که خدا آوانک راضيه.»

^{۱۵} وختي فرشته چوان ورنه بشنده آسمان را، شوانه ان هندیگرنه باتشانه: «بايا بشام بيت لجم شهر و آچي که بييه و خداونده آماش حالي بگه، بينام.» ^{۱۶} پس عجله نه بشنده و مريم و يوسف و آخوردني که اُخورکشان خُسانسه به بيندشانه. ^{۱۷} وختي گريه خوردنشان بينده، لاوه اي که چه درباره آوانشان واته به باتشانه. ^{۱۸} همان شوانه ان لاوه آشنوسننه، تعجبشان بکه. ^{۱۹} اما مريمه، همهي ام چيه اِشتن وپرکش نيا داشترده و اِشتن دلکش فکر کردرده. ^{۲۰} شوانه ان آگردسنده و خداشان تمان آچياني واسه که آشنوسشان به و ويندشان به حمد و شکرشان کردرده، چون که آچياني که آوانه واته بيه به بيه.

عيسي نام آنيين

^{۲۱} هشتمين روجک، وختي کورپه خوردنه ختنه کردنه موقع آرسس، چوه نامشان عيسي آنا. ام ز آ ناميه که فرشته، مريمه عيسي اور بينه پرانتر واتش به.

^{۲۲} طبق موسی شريعت وقتي مريمه چله اُجرس، يوسف و مريم، گريه خوردنشان ببه اورشليم ^{۲۳} تا گريه خوردنه خداونده تقديم بکرنده، درست آجوره که خداونده شريعتک نيويشته بييه: «اولين کوله که دنيا آبه، خداوند کين بي.» ^{۲۴} و قرباني، ني بکرنده، آجوره که خداونده شريعتک آمييه «اي جفت قُمری يا دوگله گوتر وچه».

^{۲۵}آدمی، اورشلیمه شهرک، مردکی زندگی کردشه که چه نام شمعون به. شمعون صالح و دیندار به و منتظر به که خدا اِشْتَن قومه نجات بَدِیه و خدا مقدسه روح، اونه به. ^{۲۶} و چَراش آشکار آگرده تا مسیحی که خداوندِ چَوَه آمیین وعدش دیه، مَوینه نَمَره. ^{۲۷} پس شمعون هَه خدا مقدسه روح هدایت نه معبد دِلَه بامه، وختی گُریه خوردن یانی عیسی په و ما اوشان بوَعَه تا چَوَه را آ چی که شریعتِه واته به انجام بَدِینده، ^{۲۸} شمعون آ خوردنش و زوار آگت و خداهش ستایش بکه باتشه:

^{۲۹}«ای خداوند، اِسا آجوره که وعدَر دیه

اِشته خدمتگذاره، آرامشنه اِم دنیاک بَبَه.

^{۳۰}چون چمن چَشْمِه، اِشته نجاتشان وینده،

^{۳۱}اِنجاتی که همان چشمان پرانک حاضر کرده،

^{۳۲}ایگله نوری شوار همهی قومان تابه و چوان فکر روشن آکره

و اِشته قوم که اِشته ملتَه، سریلندی باعث بی.

^{۳۳}عیسی پییر مار آلاوانی واسه که عیسی دربارَه واِتردشانه، تعجب شان بکه.

^{۳۴}چاوش شمعون اوانش خیره دعا بکه و مریم نه، که عیسی ما بیبا باتشه:

«دیس، اِم خوردن اِنتخاب بیه که باعث بیبی خیلی مردم چاما قومک هلاک

بیبینده و زنده آبینده. اِ نشانه ای خداک بی که مردم اونه مخالفت کرده، ^{۳۵} تا

خیلیان نویکیه فکره که اِشْتَن دِلِک دارنده، آشکار آبینده. عذاب شمشیر نی

اِشته دِلِک آرشیه.» ^{۳۶} معبدک، ایگله زئی زندگی کرده، که چه نام حنا به. حنا

پیغمبر بیبا، فَنوِیل دِت، آشیر قبیلک بیبا. حنا پیر بیبا، آدمی که کیلی بیبا شو

بیشیا و اِشْتَن شوعرنه هفت سال زندگی کردنه پَش، شوش بمرد. ^{۳۷} و چه پش

تا هشتاد و چهار سالگی ویوه بماندا. حنا هرگز معبدنه بر بِنَرشسیه، بلکم شو و

روح، روجه و دعا نه عبادتیش کرده. ^{۳۸} آدمی حنا بامیا پَران و خداهش شکرگزاری

بکه. و همهی اوانی را که اورشلیم نجاته را منتظر بنده عیسی دربارَه لاوش بکه.

^{۳۹} وختی یوسف و مریم همه چیشان آجوره که خداوند شریعتک نیویشته به

انجام شان بَدَا، آگردسِنده جلیل منطقه، اِشْتَن شهر ناصره. ^{۴۰} آ خوردن پيله و

قوی آبیبرده. اِحکمت نَه فت به و خدا لطف اونه به.

عیسی معبده دلک

^{۴۱}عیسی په و ما هر سال پَسَخ عید را شِسِنده شهر اورشلیم. ^{۴۲} وختی عیسی

دو نژده ساله به، عیسی په ما آجوره که رسم به هر ساله شوار پښنده اورشلیم. ^{۴۳} عید اُجرسَته پښ، وختی آوه اُگرسردنده، نوجوانه عیسی اورشلیم شهرک پندرس. اما چوه پیر مار نزانسردشانه، ^{۴۴} آوان ایزه زانسرده که، عیسی کاروانه آمیر، ای روج تمان سفرشان بکه. چاوش آوه قوم و خویشان و رفقان دِک، عیسی پشدنه بگردسند. ^{۴۵} وختی آوشان نیوینده، اگردسند اورشلیم شهر تا چه پشدنه بگردنده. ^{۴۶} سُه روجه پښ، عیسی شان معبدک بیند. که معلمان میانک نشته و چوان لاوانش گوش آدیرده و آوانکش آپرس دپرس کردرده. ^{۴۷} هر کی چوه لاوانش اشنوسرده، چوه درکک و جواوانی که آدیردشه، تعجبک گرش آواج ماندرده. ^{۴۸} وختی عیسی په ما آوشان اگا بینده، مات آبنده. و چوه ما آونه باتشه: «کوله، اِم چه کاری به که آمارنه بکه؟ دپس از و اشته په نگرانی نه اشته پشدنه گرسردمان.» ^{۴۹} عیسی آوانش باته: «چیہ را چمن پشه گرسردان؟ مگم شاما نزانسرده از که چمن آسمانیه پیر کییک پندرم؟» ^{۵۰} اما آوان نزانسردشانه که عیسی چه باته. ^{۵۱} پس عیسی آوانه بشه ناصره و چوان تابع به. چوه مار همه ی اِم چیان اِشتن دلکش نیا داشترده.

^{۵۲} و عیسی حکمت و قد و قامتک رشد کردرده، و خدا و مردم آوک راضی پنده.

۳

یحیی پیغام

^۱ رومه امپراطور تیرپوس، پانزدهمین سال سلطنتک، خدا کلام بیابانک بر یحیی، زکریا کوله، نازل آبه. آدمی پنتیوس پیلاؤس، یهودیه منطقه فرماندار به، هیرودیس جلیله منطقه حاکم و چوه برا فیلیپس ایتوریه و تراخونیتیس منطقه حاکم به، و لیسانیوس آبیلینی منطقه حاکم به، و ^۲ آدمی حتا و قیافا معبده پيله کاهن پنده، ^۳ یحیی تمانه نواحی اُردن رباره دویر و وره را بشسه و مردمه راش اعلام کردرده اِشتن گناهان بخشسه بینه را توبه بگرندیه و غسل تعمید بیگیرنده. ^۴ آجوره که اِشعیای پیغمبر کتابک نیویشته بیه:

«مردکی بیابانک چرنه واثر،

”خداوند راه، چوه را آماده بگراه!

چوه راهان هموار بکرا!

همه ی دزه فِت آبینده و همه ی کوهه و تپه هموار آبینده؛

سَتْ راه، دوز آیینده، و چاله چوله راهه، هموار آیینده.

آدمی همه‌ی مردم، خدا نجاته ویندیه.»

^۷یحیی جماعتی نه که آمیردنده چه ور غسل تعمید بیگیرنده نه، واتردشه: «ای آفعی زادهان، کی شاما هشدار بډا تا غضبی کی که آمیر دوزا؟^۸ اِشتن نه مواجا که: «چاما جد ابراهیم پیغمبره.» شامانه واجم که، خدا قادره ام سنگانک ابراهیمه رانسلی به وجوده بوعره. پس توبه بکراه و اعمالی انجام بډیا که آمانه توبه ران کرده.^۹ حتی اِسا نی تیشه، داران بَنه بِنجِک نیه بییه. هر داری که چاکه میوه مَدیه، برنده و آتش دِلک دِرِنْدیه.»

^{۱۰}مردم یحییک آپرسسشانه: «پس آما چه بکرام؟»^{۱۱} یحیی چوان جواوش بډا: «آ کسی که دو گله خلوع داره، ایگله آدیه آ که خلوع نداره، و آ کسی که غذا داره نی اِنجوره گه بگره.»^{۱۲} خراجگیره نی بامنده تا غسل تعمید بیگیرنده. اوکشان آپرسس: «استاد، آما چه بکرام؟»^{۱۳} یحیی آوانه باته: «آ انداره ای که تعیین آبیّه پرتَر خراج آمرگیرا.»^{۱۴} سریازه نی اوک آپرسسشانه: «آما چه بکرام؟» یحیی آوانه باته: «زور و تهدید نه هیچ کیک پول آمرگیرا و هیچ کسه نُیمت مَرنا و شاما مُزدنه قانع ببا.»

^{۱۵}مردم منتظر بډه و اِشتن شان فکر کردرده که ممکنه یحیی هَ مسیح موعود بیی؟^{۱۶} یحیی چوان همان جواوش ایزه بډا: «آز شاما اونه تعمید دیم، اما کسی آمیر که منک قویتره، که از لیاقت نِدارم چه پاقابان بډه آگرم. آ شاما خدا مقدسه روح و آتش نه تعمید دیه.^{۱۷} آ اِشتن چنگه دَسک داره تا اِشتن خرمنگاه تمیز آگره: و گندمه اِشتن انبارک ذخیره کره، اما سِنبره آتشی نه سوچانه که دونگشه.»

^{۱۸}یحیی آلوده نصیحتانه، ام چاکه خبرش مردمه دیرده.^{۱۹} اما یحیی، هیرودیس حاکمش سرزان کرده، چون اِشتن برار زَنشه، هیرودیشه برده بییا و پر خلافش کرده.^{۲۰} هیرودیس، یحیییش دِرِنْدِه زندانک و ام کارنه آ همه‌ی بده کارانی که پرانتر کردش به ایضافه آکه.

^{۲۱}همان تعمید گتنه پَش، عیسی نی تعمید بگت و دُعاش کردرده، که آسمان آبه^{۲۲} و خدا مقدسه روح، کوتر شوآر چه سر نازل آبه، آسمانته سسی بامه: «ته چمن عزیزه کولش، از تک پر راضیم.»

عیسی شجره نامه

۲۳ عیسی تقریباً سی ساله به، که اِشتن خدمتش شروع بکه. مردمه ایزه
 زانسَرده که عیسی یوسفه زایه، یوسف، هلی زاء، ۲۴ هلی، مَتَّات زاء، مَتَّات، لاوی
 زاء، لاوی، مِلْکی زاء، مِلْکی، یِتَّا زاء، یِتَّا، یوسف زاء، ۲۵ یوسف، مَتَّاتیا زاء، مَتَّاتیا،
 عاموس زاء، عاموس، ناحوم زاء، ناحوم، حِسلی زاء، حِسلی، نَجَّی زاء، ۲۶ نَجَّی، مَتَّ
 زاء، مَتَّ، مَتَّاتیا زاء، مَتَّاتیا، سِمعین زاء، سِمعین یُسِک زاء، یُسِک، یهودا زاء، یهودا،
 ۲۷ یوَحنان زاء، یوَحنان، رِیسا زاء، رِیسا، زِروباِیل زاء، زِروباِیل، شِئلتیئیل زاء،
 شِئلتیئیل، نیری زاء، ۲۸ نیری، مِلْکی زاء، مِلْکی، آدّی زاء، آدّی قوصام زاء، قوصام
 اِلمادام زاء، اِلمادام، عیر زاء، ۲۹ عیر، یوشع زاء، یوشع، العازار زاء، العازار، یوریم زاء،
 یوریم، مَتَّات زاء، مَتَّات، لاوی زاء، ۳۰ لاوی، شَمعون زاء، شَمعون، یهودا زاء، یهودا،
 یوسف زاء، یوسف، یونام زاء، یونام، اِلیاقیم زاء، ۳۱ اِلیاقیم، مِلیا زاء، مِلیا مِنا زاء، مِنا،
 مَتَّاتا زاء، مَتَّاتا، ناتان زاء، ناتان، داوود پادشاه زاء، ۳۲ داوود پادشاه، یِسا زاء، یِسا
 عوبید زاء، عوبید، بوَعز زاء، بوَعز، سَلمون زاء، سَلمون، نَحشون زاء، ۳۳ نَحشون،
 عَمیناداب زاء، عَمیناداب، رام زاء، رام، حِضرون زاء، حِضرون، فِرِص زاء، فِرِص،
 یهودا زاء، ۳۴ یهودا، یعقوب زاء، یعقوب، اسحاق زاء، اسحاق، ابراهیم زاء، ابراهیم،
 تارح زاء، تارح، ناحور زاء، ۳۵ ناحور، سروج زاء، سروج، رعوزا، رعوزا، فِلیج زاء، فِلیج،
 عیر زاء، عیر، شَلخ زاء، ۳۶ شَلخ، قینان زاء، قینان، اَزفَکْشاد زاء، اَزفَکْشاد، سام زاء،
 سام، نوح زاء، نوح، لِمک زاء، ۳۷ لِمک، مَتوشالِح زاء، مَتوشالِح، حَنوخ زاء، حَنوخ،
 یارد زاء، یارد، مَهَلئیل زاء، مَهَلئیل، قینان زاء، ۳۸ قینان، اَنوش زاء، اَنوش، شیث زاء،
 شیث، آدم زاء و آدم، خدا زاء به.

۴

عیسی آزمایش بیین

۱ عیسی خدا مقدسه روح نه فت به، اَرْدُن ربارنه آگردس و خدا مقدسه روح،
 اوش ببه بیابان را. ۲ و آگاره چهل روج ابلیس عیسیش و سوسه هانه آزمایش
 بکه. آ چهل روجک عیسی چی ایش نِخه، وختی آ روجه اُجرسنده، عیسی
 و شیرش به. ۳ ابلیس اَوَنش باته: «اگم ته خدا زایش، اِم سِگنه باج که نان
 ببیه.» ۴ عیسی جواو بدا: «مقدسه نیویشته انک نیویشته بیه» که آدمی فقط
 ناینه زنده نی. «

۵ ابلیس، عیسیش ببه بلنده یاگابی و ای لحظه دلک همه‌ی دنیا مملکتان،
 عیسیش آمانس ۱ و اَوَنش باته: «از همه‌ی اِم مملکتان سلطنت گردنه و چوه

شکوه تِه آدیم، چون مَنشان آدیه و از هر کسی که بگمه آوه آدیم.^۷ پس اگم ته من سجده بگری، همه اشته کین بی.»^۸ عیسی جواو بدا: «مقدس نیویشته انک نیویشته بیه که،

«خداوند، اشته خدا سجده بگه و فقط آوه خدمت بکه.»»

^۹ چاوش شیطان عیسیش بیه اورشلیم شهره را، معبده بلنده یاگاکش بنا و باتشه: «اگم ته خدا زایش اِشتن یارنه جیرن جیر. ^{۱۰} چون مقدسه نیویشته انک آمییه:

«خدا اِشتن فرشته آنه دستور آدیه

تا اشته ویراجین ببینده.»

^{۱۱} و

«آوه ته اِشتن دسان سَرک نیا دارنده

تا مبادا اشته لِنکه سگک بگنیه.»»

^{۱۲} عیسی جواو بدا: «ایزه نی مقدسه نیویشته انک واته بیه، «خداوند، اشته خدا گه امتحان مگری.»»^{۱۳} وختی ابلیس همهی اِم امتحانش اوجردنده، اوش تا آلوده فرصتی ول آکه.

عیسی اِشتن خدمته شروع گره

^{۱۴} عیسی خدا مقدس روحه قوت نه آگردس جلیل منطقه و چه خبر سَر تا سَر آگارنک آپیجس. ^{۱۵} عیسی چوان عبادتگاه انک درس دسه و همه آوکشان تعریف گرده.

^{۱۶} عیسی بامه ناصره شهری که آگاره پيله آبییه به، و آجوره که عیسی عادت به مقدس شنبه روجک بشه، یهودیان عبادتگاه. و بهشت تا خدا کلامه بخوانه. ^{۱۷} اشعیای پیغمبر طومارشان آوه آدا. عیسی طومارشه آگردا، آ یاگا ایشی پیدا بکه که نیویشته بیه به:

^{۱۸} «خداونده روح منک اِسّه،

چون منیش انتخاب کردم

تا چاکه خبره فقیران آدیم.

و منیش خرسانسیم

تا آوانی که آسیرنده را آزادی اعلام بگرم.

و کوران را اعلام بگرم که هنی ویننده

و آویی که ظلم کننده آزاد بگرم.

^{۱۹} و اعلام بگرم که آساله آرسا که، خداوند انسانه مورد لطف قرار بدیه. «
^{۲۰} چاوش عیسی طومارشه آپیجسا و عبادتگاه خادمش آدایا و بنشته. همه ی
آویی که عبادتگاک بنده دقت نه آوه دیشتر دنده. ^{۲۱} عیسی آ موقع آوانش ایزه
باته: «آری ایم نبوته کلام، که شاما آشنوسردرانه، انجام بیه.» ^{۲۲} همان چوه
چاکیشان واترده و چه پر برکته لاوانی که واتردشه، گرشان آواج مانده به و
واتردشانه: «آیا ایم یوسفه زانی؟» ^{۲۳} عیسی آوانش باته: «شکی ندارم ایم مثله
چمن را زنا که ای طیبب ایشن شفا بده! آ چپانی که آشنوسمانه گفرناحوم
شهرک گرده اینگا نی آجوره بکه که آما نی بینام.» ^{۲۴} چاوش اداامه آداشه:
«حقیقتاً، شاما نه واجم، هیچ پیغمبری ایشن زادگاک قبول نیی. ^{۲۵} ولی مطمئن
با ایلیا زمانیک، آ زمانی که آسمان نه سه سال و نیم وارن نیوارس و سخته
قحطی آ سرزمین همه ییاگاک بامه، ویوه زلی خدا قومک فت به. ^{۲۶} اما ایلیا هیچ
کامین ور خرسانسه نبه، مگم ویوه زلی ور که صرفه شهره که صیدون
سرزمینک به. ^{۲۷} ایشع ی پیغمبر زمانک نی جذامیان خدا قومک فت بنده،
ولی هیچ کامین جذام شفاش نکت، مگم نعمان که سوریه ایانک به.» ^{۲۸} آ موقع
همه ی آوانی که یهودیان عبادتگاک بنده، ایم لاوان آشنوسننه عصبانی بنده
^{۲۹} آوه بهشتنده، عیسی شان شهرنه برگرده و ببردشانه کوه تکه سرک، که شهر
چه سرک بنا به، تا صخره سرنه جیرندش جیر. ^{۳۰} اما عیسی چوان وسطنه اورد
و ایشن راه بشه.

دیوزده مردکه شفا

^{۳۱} چاوش عیسی گفرناحوم نه، شهری که جلیله منطقک به، بشه و مقدسه
شنبه روچک، مردمش تعلیم دیرده. ^{۳۲} آوه چه تعلیم دینیک تعجبشان بکه،
چون اقتدارنه لاوش کردرده. ^{۳۳} عبادتگاک، ایگله مردکی اِسبه که دیوزده به و
پلید روحیشتی داشته. آوه جرتش واترده: ^{۳۴} «ای عیسی ناصری، ته آمانه چه
کار داری؟ آیا آمیپش آما نابود بکری؟ ته آزانم؛ ته ه قدوسی اِسش که خدا
طرفنه آمیپش!» ^{۳۵} ولی عیسی چرا غیضش بکه و باتشه: «صص مکه چه دلنه
بو بر!» آ موقع آدیو، آ مردکش همان پرانک گل بیزی و بی آ که آوه صدمه بزنه
برآمه بر. ^{۳۶} مردم همه تعجب کردردشانه و هندیگرنه واتردشانه: «ایم د چه
کلامیه؟ چون که آ اقتدار و قدرتنه ارواح پلیدش دستور دیرده و آوه بر

برشیرنده!»^{۳۷} انجوره به که چه کاران خبر همه یاگاه آنواحی آپیحس.

عیسی خلیان شفا دین

^{۳۸} عیسی یهودیان عبادتگاه نه بپشه شمعون کیته. شمعون زن مار، شدیدہ تبی داشتہ. آوان، عیسی کشان کمک آخاست. ^{۳۹} آوین، چه یاگا کفاینه سرک دو قات آبه و آتب راش نشری بیزی و چوه تب آجرس. آوہ البخل بہشتا و آوانکش پذیرایی بکے.

^{۴۰} نیمسیرہ دم، آوانی که مختلف مریضیان شان داشته، عیسی شان ور بوگرد، آوین چوان گلہ سر، دسش آنا و شفانش بدا. ^{۴۱} دیوه نی خلیانک برآمنده. و چرنه واتردشانه: «تہ خدا زایش!» اما عیسی چوان راش تشر زیدہ و نشتردشہ لاولہ بکرندہ چون زانسردشانه آمسیحہ موعودہ.

عیسی عبادتگاگ تعلیم دیہ

^{۴۲} تولی صیبی زو، عیسی بر برشه و بپشه ایگلہ خلوتہ یاگایی. مردم چه پشه گرسردندہ و وختی آ یاگایی آرسندہ کہ عیسی وا بہ نگوسردشان برزندہ آگردنہ بیشی. ^{۴۳} اما عیسی آوانہ باتہ: «از گہ خدا پادشاهی خبرہ علودہ شهران را نی آراسنم، چون آز ام کارہ را خرسانسہ بییم.» ^{۴۴} پس یهودیہ منطقہ عبادتگاگانک موعظہ کردردشہ.

۵

عیسی اولین شاگردان

^۱ ای روج عیسی جنیسارته دریاچه ور وندرسه بہ، مردم همه هر ظرفینہ آمیردندہ کہ خدا کلامہ بشنوندہ، ^۲ عیسی دریا ور دو گلہ قایقی بیندشہ کہ مایی گیرہ آ قایقک جیرومیہ بندہ، و ایشن ماییگیری تورشان شوسردہ. ^۳ عیسی شمعونہ قایقک دینشته و آونش باتہ اشته قایقہ آندلی ساحلیک دور آگہ. چاوش قایقک بنشته و مردمش تعلیم بدا. ^۴ وختی عیسی لاولہ آوجرس، شمعون نہ باتشہ: «قایقہ بہہ دریاچه عمیق یاگا، و شاما توران دینا آوہ دلہ تا مایی بیگیرا.» ^۵ شمعونہ جواب بدا: «اُستاد، آما گل شو پر تقلامان بکے ننانسیمانہ چیی گتن. آما چون اِسا تہ واتری، توران اُ دلہ دینام.» ^۶ وختی ایزہ شان بکے، ایئندہ شان ماہی بگت کہ آندلی مانده بہ چوان توره آوززندہ! ^۷ پس

چمه واسینه اِشتن رَفقانکشان که علوده قایقک پنده ایشارنه، کمکشان آخاشته. اوه بامنده و هر دو گِله قایقشان ایینده ماهی نه فِت آکه که، آنَدلی مانده به اُک غرق آیینده.^۸ وختی شَمعون پَطْرُس اِمش بیند، عیسی دَسو پا دِگس و باتشه: «ای خداوند، مَنک دور آَبش، چون از گناهکاره مَرِدکیم!»^۹ شَمعون و چوه همه‌ی همکاره، مایِ یانی واسینه که صیدشان کرده به مات آبییه پنده.^{۱۰} یعقوب و یوحنا، زیدی زاره، که شَمعوننه همکار پنده نی، هَه حالشان داشته. عیسی شَمعوننه باتشه: «مترس، چمه آور مردمه خدا را صید گری.»^{۱۱} پس اوه اِشتن قایقانشان بوغرده حُشکی و همه چیشان ول آکه و عیسی پشدنه پِشندنه.

ایگله جذامیه مردکی شفا

^{۱۲} ای روج که عیسی ایگله شهرانک به، مَرِدکی وا به که جذام چوه تمان بَدَنش گته به. وختی عیسیش بینده، چوه دس و پا دِگس و مندتنه باتشه: «ای آقا، اگم ته بَگوره تانی من شفا بَدی.»^{۱۳} عیسی اِشتن دسش پِران بوغرده و اوش دَس آسو و باتشه: «گمه؛ شفا بیگی!»^{۱۴} البَحَل، اَ مردکه جزام شفا بَگت. عیسی اوش دِرسمارد: «کسی نه چی ای مواج، بَش و اِشتن کاهنان آمان و اِشته جزامه شفا کتنه را قربانی ای که موسی پیغمبره دستور دیه، تقدیم بکه تا آوان آمانی که شفار کته.»^{۱۵} اِنجوره، عیسی کاران خبر پرتَر پخش آبه، پره جماعتی پیدا آبنده تا چوه لاوآن بَشَنونده و اِشتن مریضیانک شفا بیگیرنده.^{۱۶} ولی عیسی شهر نه شسه بَر تا خلوت یاگا دعا بکره.^{۱۷} ای روج آ روجانک، عیسی تعلیمش دیرده و قَریسیان فرقه عالمه و شریعت معلمه همه‌ی جلیل و یهودیه و اورشلیم شهران نه آمییه پنده و عیسی دویرک نِشته پنده و خداونده قدرت عیسی نه به، و مریضش شفا دیبَر دِنده.^{۱۸} ایرادَن چند گِله مردک رانه آرسسنده که ایگله فلجیشانی چوه تخت نه آوردرده. آوان تَقْلا گَرْدَرده اوه بپرنده کییه دِله تا عیسی پَرانک پَئینده^{۱۹} اما جماعته پَر بیینه واسینه نتانَسردشانه، پس اَشنده کییه بانه سَر و سفالان وَسَطِنه اَ فلجشان چه تخت نه بخرسانسشانه جیر و جماعت وَسَطِک، عیسیشان پَرانک بنا.^{۲۰} عیسی وختی جوان ایمانش بینده، باتشه: «ای مردک، اِشته گناهه بَخِشسه ببنده!»^{۲۱} اما تورات معلمان و قَریسیان اِشتن نه فکشان بَکه: «ام کیه که کُفَر واتر؟ کی خدا غیراض تانه گناهان بَبَخِشه؟»^{۲۲} عیسی که بزانشه اوه چه فکری

کردرنده آپرِسِسْشَه: «چیه را شاما دِلِکِ اِنجوره فِکران کِرا؟^{۲۳} کامینه واتن راحتَره: «اِشته گِناهِه بَخِشِسه بِنِده» یا اِم که «بِیض و بَمج»؟^{۲۴} اَمّا چِمِه واسِنه که بزانا انسانه زا، گِلِکِ قِدرت داره تا گِناهان بَخِشه...» - اَفَلَجِه مَرَدِکِشِ باته: «تِنه واجم، بیض، اِشته یاگا اَپرِچین و بِشِ اِشته کِییه!»^{۲۵} اَلْبَحَل، اَمِردک چوان پَرانک بِنَدِرسِ اِشتن یاگاش که چَوِه سَرِ خُوته به اَپرِچِشِه و ایزِه که زَ خداس شُکر کِردِده بِشِه اِشتن کِییه.^{۲۶} همه اِم اتفاقان ویندِیکِ مات اَبنده، خداسان شُکر کِردِده و ترسِردِندنه و واترِدشانه: «اوری چُنجوره عَجیب چیمان بِنِندِده.»

لاوی دعوت کردن

^{۲۷}چاوش عیسی آ کِییه نه بَرشه و باجگیری شی بیند، که باج اَرکتنه دَگِکِ نِشته به. چَوِه نام لاوی به. عیسی اونه باته: «چمن پَشَه بوره.»^{۲۸} لاوی بَهشت، همه چیش اگا بنا و عیسی پَشِدنه بِشِه.^{۲۹} او اِشتن کِییکِ پِیله میهمانیشی عیسی راشِ بَدَا. پَرِه جمعاتی باجگیران و علوده مَرِدِمِکِ، اواننه سَفَرِه سَرِکِ بِنِشْتنده.^{۳۰} اَمّا فَرِسیانِ علما و توراتِ معلمان، غرغر نه عیسی شاگردانته باتشانه: «چیه را باجگیران و گِناهِکاران نه خَرَدِرا اَخرِدرَا؟»^{۳۱} عیسی جواوبش بَدَا: «مَرِیضِه اَدمان طیبِ گِه، نه سالمه اَدمه.^{۳۲} از آمییم تا گِناهِکاران دعوت بکرَم توبه بکرنده، نه صالحه اَدمان.»

سوال روجه کتنه درباره

^{۳۳}اوان عیسی نه باته: «یحیی شاگرده خیلی موقع روجه گیرنده و دُوعا گِرِنده؛ فَرِسیانِ شاگرده نی اِنجورنده، اَمّا اِشته شاگرده خَرِنده و اَخرِنده.»^{۳۴} عیسی باته: «آیا تانام ویوه میهمانان نه تا وقتی که زَما اوانیه باجام روجه بیگیرا؟^{۳۵} روجانی آرسنده که زَما اوانک اَرگِیرنده. اَ روجانک اوه نی روجه گیرنده.»^{۳۶} عیسی اِم مَثَلِشِه نی چوان را بیزیا: «هیچ کس تازه خَلوعک ای تیکه نیره، تا کوینه خَلوعک پینه بزنه. اگم اِنجوره بکره، هم تازه خَلوعش زارنسه همین که تازه پارچه کوینه خَلوعه سَرِکِ ناجور بی.^{۳۷} هیچ کس تازه شرابه کوینه یالاقچه هان دِلِکِ دِنِکره. اگم دِکره، چون تازه شرابِ حَلا گاز داره، کوینه یالاقچه هان تِرِاکنه و شرابِ اَرَبی و یالاقچه نی هیچ بَرشِینده.^{۳۸} تازه شرابه گِه تازه یالاقچه هانک دِگری.^{۳۹} هیچ کسی کوینه شرابِ اَخرِدنه پَش، تازه شرابِ اَنخازه، چون واجه: «کوینه شرابِ چاک تر اِسِه.»

عیسی مقدسه شنبه روجه صاحب اختیار

۱ ای روج یهودیان مقدسه شنبه روجک، عیسی گندمه جاران دلنه إوردرده، چه شاگرده گندمه اوشه شان چپیږده و اِشتن دسان تانکشان دوسویږده و خردردشانه. ۲ بعضی فریسی فرقه عالمان باتشانه: «چیه را کاری کردرا که مقدسه شنبه روجک جایز نی بکرا؟ ۳ عیسی جواو بدا: «مگم خواندَران نی که وقتی داوود پادشاه و چه یاره و شیرشان به چشان بکه؟ ۴ داوود خدا کییه دله دِشه و مقدسه نانی که مقدسه میزه سرک نِسشانه اگتسه و بخردشه و اِشتن یارانش نی آدا، ولی آنانان خردَن فقط کاهنان را جایز به.» ۵ هنی عیسی باته: «انسانه زا، مقدسه شنبه روجه، صاحب اختیاره.»

علیله مردکه شفا

۶ عیسی هنی علوده یهودیان شنبه روجک، بشه عبادتگاه و تعلیمش بدا. مردکی وا به که چه راس دسه خشک آبیّه بییا. ۷ تورات معلمان و فریسیان فرقه علما، ویراجین پنده تا بیننده که آیا عیسی شنبه روجک شفا دیږر یا نه؛ تا چپی چوان دس بایه و عیسی تیمت پزننده. ۸ اما عیسی چوان فکرش بزانیسه، آ مردکنه باتشه: «بورِه و یا پا بنده.» آ مردک نی بهشته و بندرس. ۹ عیسی آواننه باتشه: «شاماک سوالی آپرسِم، آیا مقدسه شنبه روجک: چاکی گه کردن یا بدی، ای نفره جانه گه نجات دیږن یا نابود کردن؟» ۱۰ چاوش دویږنه همان دیشته و آ مردکنش باته: «اِشته دسه دراز آکه!» آ مردک اِشتن دسش دراز آکه، و دسشه رچ آبیّا. ۱۱ اما آوه برک عصبانی ببندِه و هندیگرنه مشورت شان کردرده که عیسی نه چه بکرنده.

دوازده گله حواریان انتخاب

۱۲ آ روجانک عیسی دوعا کردنه را آشه کوهی کفا و تمان شو خداهش عبادت کردرده. ۱۳ تولیصیی زو اِشتن شاگردش داد بکردنده، چوان میانک دُونزه نفرش انتخاب بکه چوان نامش حواریون آنا: ۱۴ شمعون (که چه نامش پطرس آنا)، آندریاس (پطرسه برا)، یعقوب، یوحنا، فیلیپس، برتولما، ۱۵ متی، توما، یعقوب حلفی زا، شمعون که آونشان وطن پرست واته، ۱۶ یهودا یعقوب زا، و یهودا إسخریوطی که عیسیش خیانت بکه.

«خَسَّه شاما ببا»

^{۱۷} عیسی آوان نه کوهنه جیر بامه و صافه یاگا اپی کی بِنَدَرس. پَرَه جماعتی چوه شاگردانک و پر کسانک همه ی شهران، یهودیه، اورشلیم و شهران ساحلی صور و صیدون، که وا بیدو آبییه بِنده. ^{۱۸} آوه آمیه بِنده تا عیسی لاوان بَشوننده و اِشتن مریضیانک شفا بیننده؛ و کسانی که پلید ارواحان گیرفتار بِنده، شفا شان بگت. ^{۱۹} مردم همه تقلاشان کردرده عیسی دَس آسوننده، چون قوتی که عیسیک برشیرده همش شفا آدیردنده.

خَسَّه بخته

^{۲۰} چاوش عیسی اِشتن شاگردان دیشته و باتشه:

«خَسَّه شاما ببا که فقیران،

خدا پادشاهی شاما کین بی.

^{۲۱} خَسَّه شاما ببا که اِسا و شیرانه،

شاما سیر آبا.

خَسَّه شاما ببا که اِسا پَرَسرا،

شاما خورا.

^{۲۲} «خَسَّه شاما ببا که انسانه زا واسینه، مردم شاما نه بد بینده و شاما اِشتن دِلنه بر کَرِنده و شاما دشمن دینده و شاما بد نام کَرِنده. ^{۲۳} آ روجانک، شاد ببا و دوش بگرا، چون شاما پاداش آسمانک پیله اِسه. چون چوان جَد نی پیامبرانه شان ایزه رفتار گرده.

^{۲۴} «اِما وای بر شاما ای پر مال و ملال داران،

چون شاما، شاما راحتی ران اِسا آرکته.

^{۲۵} وای بر شاما که اِسا سیرران،

چون و شیرگیشا.

وای بر شاما که اِسا خورسرا،

چون شاما ماتم گِیرا و پَرما.

^{۲۶} وای بر شاما که، همه شاماک تعریف گَرِنده، چون چوان جَد نی درست دروعینّه پیامبرانه ایزه شان بگه.

^{۲۷} «اِما شامانه که چمن لاوه اِشنوسرانه نه، واترم: شاما دشمنان محبت بگرا و کسانی نه که شاماک مُتفَرِنده، چاکی بگرا. ^{۲۸} کسانی را که شاما لعنت گَرِنده و

شاما اذیت‌کننده خیره دعا بکرا. ^{۲۹} وقتی کسی اشته دیمه سیله زنه، اشته دیمه طرف نی چوه را آگاردان. وقتی کسی اشته ابا آرگیره، اشته شییه نی اوه آده. ^{۳۰} اگم کسی چیزی تک آخازه اوه آده، و اگم اشته مالش تک آرکت، د اوک آمرگی. ^{۳۱} خلکینه آجوره رفتار بکرا که رایرانه اوه شامانه رفتار بگرنده. ^{۳۲} «اگم فقط کسانی نه خَش ببا که شاما نه خَشنده، شاما را چه فایده اِسِه؟ حتی گناهکاره نی اِشتن خَش بیه گسان نه خَشنده. ^{۳۳} و اگم فقط آوانی را چاکِی بکرا که شاما چاکِی گرنده، شاما را چه فایدش اِسِه؟ چون گناهکاره نی اِنجوره کونده. ^{۳۴} و اگم فقط کسانی قرض آدیا که زانا تاننده شاما پَس آدینده، شاما را چه فایدش اِسِه؟ حتی گناهکاره نی اگم بزاندنه اِشتن پوله پس آرگیرنده هندیکره قرض آدینده. ^{۳۵} اما شاما، شاما دشمنان محبت بکرا و چاکِی بکرا، بیدون هیچ گوشه داری ای، قرض آدیا، چون شاما پاداش پر بی، و خدای متعاله خوردوخال با، چون خدا ناشکران و بدکاران نه مهربان اِسِه. ^{۳۶} رحیم ببا، آجوره که ز شاما په رحیم اِسِه.

^{۳۷} «قضاوت مگرا تا شاما قضاوت مبا. محکوم مگرا تا محکوم مبا. ببخشا تا شاما نی بخشسه ببا. ^{۳۸} آدیا تا شاما آدینده. پیمانہ ای فت، سِخ دییه، تکان دییه و لبریز شاما دامنک آرکرده بی چون هر پیمانہ ای نه که آدیا، ه پیمان نه شاما آگاردننده.» ^{۳۹} عیسی اِم مَنلِشَه چوان را بیزیا: «ایگله کوری تانه غلوده کوری راهنما بیبی؟ مگم هر دو گله چاه دِلک دِنگِنده؟ ^{۴۰} شاگرد، اِشتن اُستادک کفاتر نی، اما وقتی اِشتن درسه اوجره، اِشتن استاده شوار بی. ^{۴۱} «چیه را سِنبر ای که اِشته برار چشمه دِلک درا وینی، اما آیکه گنده ای که اِشته چشمک درا نیوینی؟ ^{۴۲} چُنجوره تانی اِشته برارَنه باجی: ”برا، بدا آ سِنبره اِشته چشمک برآورِم، در حالی که گنده اِشته چشمه دِلک نیویندَری؟ ای دو دیم، اُول گنده اِشته چشمک برآوه، چاوش چاک تر وینی تا سِنبره اِشته برار چشمک برآوری.

داره آزانسن

^{۴۳} «هرگز چاگه دازه، بَد میوه و یا بَده دازه، چاکه میوه ناوریه. ^{۴۴} هر داری چوه میوک آزاننده. بَره بَنک انجیر نیچیننده، و خندَلَه بَنک، انگور نیچیننده. ^{۴۵} چاگه آدم اِشتن دِله چاگه خزانک چاکِی به بار آورِه، و بده آدم اِشتن دِله بده خزانک، بدی به بار آورِه. چون زوانه چِتانی واجیه که دلّه اونه فتا.

دو گله کبیه

٤٦ «چیه را منہ ”آریاب، آریاب“ واٲرا، اما آ چٲانی که شامانه واٲرم انجام نیدیرا؟ ٤٧ آ کسی که چمن وٲر آیه و چمن لاوآن آشنوه و اوآن عمل گره، شامانه واجم که چی کی شواره. ٤٨ آ کسی آشی که اِشتن کبیه رچ آگردنه را، زمینہ عمیق کنه و اِشتن کبیه پاکاره سگه سرک نیه. وختی سیل بامه و آ کبیش بیزی، نٲانسنشه آ کیه تکان بٲدیه، چون چاک رچ آبیہ به. ٤٩ اما آ کسی که چمن لاوآن بٲشونه و اوآن انجام مٲدیہ، آ کسی شواره که اِشتن کبیه بیدون پاکار گله سٲرک رچ آکره. وقتی سیل آ کبیش بیزی، هه لحظه کبیه آربه و چه خرابی بٲرک پر به.»

٧

رومیہ افسره نوکره شفا

١ وختی عیسی همہی اِم لاوش مردم نہ باتندہ، بٲشه شهر گفٲرناحوم. ٢ آفسری آگارک نوکری داشته که چه نظرک پر عزیز گرامی به. اِم نوکر مریض آبه و نزدیک به بمره. ٣ آ آفسر وختی عیسی آمیٲنہ خبربش بٲشونس، چند نفر آز یہودیہ شیخانِش بٲخرسانس عیسی وٲر، تا اوک آخازندہ بایہ و چه نوکره شفا بٲدیه. ٤ اوہ بامندہ عیسی وٲر و مندٲنہ اوٲنہ باتشانہ: «اِم مردک لایقہ تہ اِم کاره چوہ را بٲکری، ٥ چون چاما قوم نہ خٲشه و عبادتگاه ای نی چاما راش رچ آکرده.» ٦ پس عیسی اوآن نہ بٲشه. آ کبیه نزدیک کی آرسس، آ آفسر چند گله اِشتن رفٲش اِم پیغام نہ بٲخرسانسندہ: «ای آقا، اِمک پٲرتر اِشتن زحمت مٲدہ، چون آز لایق نیم تہ بای چمن کیه. ٧ چمه واسه نہ، دیمیم آٲرامیرده که بایم اِشته خِدمت. فقط تہ ای چی باجه که چمن نوکر شفا گیره. ٨ چون آز اِشتن مامورم. سربازانی نی چمن تحت فرمانیک دارم. ای نفر نہ باجم، ”بش“، شی و علودہ نفر نہ باجم، ”بور“، آیه. چمن نوکر نہ باجم، ”اِم کاره بکه“، گره.» ٩ عیسی وختی اِمش بٲشونس، تعجب بکردشه و جماعتی که چه پٲشدنہ آمیردندہ دیبٲشت و اوآنش باتہ: «شامانه واجم که، آز حتی همہی قوم یہودیک نی اِنجوره ایمانیمی ویندم نیہ.» ١٠ قاصدہ آگردسندہ کبیه، بیندشانہ که چوہ نوکر چاک آبیٲہ.

ایگله بیوہ زلی کولہ زندہ کردن

١١ آندلی پش، عیسی اِشتن شاگردان و پر جماعتی همراہ بٲشه، شهری که چه

نام نائین به. ^{۱۲} شهره دروازه نزدیکیک که آرسس، جماعتینه دیمادیم ببه که ایگله میتی شانی بردرده. کسی که مرده به ایگله ویوه زلی تینا کوله به. پره جمعاتی شهر مردمک آزلی همراه بنده. ^{۱۳} وقتی عیسی خداوند آ ماشه بیندا، چوه دله آزلی را بوسوتا و باتشه: «د مبرم.» ^{۱۴} چاوش عیسی بشه پیران و اِشتن دَسِشَه آنایا تابوته سَرک. آوه ای که تابوتشانه بردردییه، بندرسنده. عیسی باته: «ای جوان، تینه واترم، بیض!» ^{۱۵} آ مرده دیک یَنِشت و شروعش بکه لاهه کردن! عیسی اوش چوه مار دَرَسَمارد. ^{۱۶} آوه همه بترسسنده و خدا شکر کردن کردن، باتشانه: «پيله پیغمبری چاما دلک ظهورش کرده.» و ایزه نی واتردشانه: «خدا اِشتن قومه کمکه را آمییه.» ^{۱۷} عیسی اِم کاره خبر، همه یهودیه منطقه و چه اطرافک آپیجس.

یحیی قاصدانی خرسانه

^{۱۸} یحیی شاگرده همه ی اِم کارشان یحیی را خبر آدا. یحیی دو نفر آوانکش صص بکه ^{۱۹} و اِم پیغام نه اوش بخرسانسِنده عیسی خداونده وَر تا آپرسنده: «آیا تِه آ مسیح موعودش که خدا چوه آمیینه و عَدَش دِییه به، یا علوده نفری منتظر بام؟» ^{۲۰} آ دو نفر عیسی وَر بامنده و باتشانه: «یحییای تعمیددهنده آماش خِرسانسِمان تا تِک آپرسام آیا تِه آ مسیح موعودش که خدا چوه آمینه و عَدَش دِییه، یا علوده نفری منتظر بام؟» ^{۲۱} آ دَمی، عیسی پر آدمش چوان مریضیان و دردان و پلید آرواحک شفا آدا و پر کسانی که گور بنده چوان چشمش شفا آدانه. ^{۲۲} چاوش عیسی قاصدنان جواوکش باته: «بشا و آچی که ویندرانه و آشنوسرانه یحیی را باجا، که چنجوره کوره ویننده، لنگه مجنده، جذامی شفا آرگیرنده، گره آشنونده، مرده زنده آبیرنده و فقیران شاده خَبر آرسه. ^{۲۳} خسه ببا آکسی که چمن درباره شک مکره.»

^{۲۴} چوه پش یحیی قاصده بَشنده، و عیسی یحیی درباره لاوش بکه، جماعتنه باتشه: «چییه ویندنه را شییه بران بیابان؟ نیی ویندنه واسنه که باهاد نه لرزه؟ ^{۲۵} چییه ویندنه را شییه بران؟ مردکی که گران خلوان و لطیفه خلوان دگره؟ آوه ای که گرانه خلوع دِکرنده و تجملاتیه زندگی دارنده، پادشا قصران دلک زندگی کرده. ^{۲۶} پس چییه ویندنه را شییه بران؟ ایگله پیامبری ویندنه واسنه؟ آها، بزانا یحیی پیغمبرک نی کفاتره. ^{۲۷} آ هه کسیه که چوه درباره مقدس نیوشته هانک نیوشته بیه:

«ام چمن قاصده که اشته پرانتر خرسانم
که اشته راه حاضر آکره.»

^{۲۸}شامانه واجم که کسی یحییکی پیله تر دونیا آمیه نی؛ ایزه نی، ویلی ترین
شخص خدا پادشاهییک، اوک پیله تره.»
^{۲۹}همه‌ی مردم و حتی باجگیران وقتی که ام لاوه شان بَشَنوس، تاییدشان بکه
که خدا عادلّه، چون یحیی دَسِنه غسل تعمیدشان کته به. ^{۳۰}اَمّا قَریسی فرقه
علما و شریعت قاضیان که یحیی دَسِنه غسل تعمیدشان کته نِبِه، خدا ارادشان
قبول نکه.

^{۳۱}عیسی ادامه بداز: «ام نسله مردم چیه شوار اِسندّه؟ اوّه چیه آشینده؟
^{۳۲}خوردنای شوار که بازارک نِشِنده و هَندِیگر را غِیض کرنده و واجنده:
«شاما رمان نی بیزی، دوشران نکه؛
مرثیه مان بخواند، نَبَرَمِسران.»

^{۳۳}چون که یحییای تعمیددهنده بامه که نه غذاش خَرده و نه شراب آخَرِدِشه؛
باترانه، «دیو داره.» ^{۳۴}اِنسانه زا، آمییه که هم خَره و هم آخَره؛ واجا، «دِیسا
ایگله تَرِنِیْن آدم و عرق آخر آدم، و باجگیران و گناهکاران رفقه. ^{۳۵}آ چپی که
شاما واترا آمانه که هیچ عقل و حکمتی شاماک نی.»

ایگله گناهکاره زلی بخشین

^{۳۶}ایگله قَریسی ای عیسیش غذا خَرَدنه را دعوت بکه. عیسی بشه آ قَریسی
کییه و چه سفره سَرک بِنِشت. ^{۳۷}آ شهرک، ایگله بدکاره زلی ای زندگی کرده
وختی آ زلی بَشَنوسشه عیسی آ قَریسی کییک میهمانه، ایگله مرمیه عطر
یاگایی، عطرِنه فِت، اِشَتَنش بوَعَرِد. ^{۳۸}بَرَمَسَن بَرَمَسَن عیسی بَشَتِک، چه لنگان
وَرک بِنِشتا. وقتی چوه اَسِرگه عیسی لَنگش تَر آکَرَدنده، اوش اِشَتَن گِیَسَه نه
خشک آکَرَدنده. چاوش عیسی لَنگش ماچ بکَرَدنده و اوش عطرِیه روَعن آسو.
^{۳۹}وختی آ قَریسی که عیسیش دعوت کرده به اِمش بِنِدّه، اِشَتَن دِلکَش باته:
«اگم ام مَرِدک واقعا پیامبر به، زانِیَسشه که ام زَلِیه که اوّه دس آسوَتِریه کیا و
چنجوره زلییا. اوّه ایگله بدکاره زلییا.» ^{۴۰}عیسی اَوْنه باتشه: «شَمَعون، گمه تِنه
چی باجم.» شَمَعونَه باته: «باجه، استاد!» ^{۴۱}عیسی باته: «اینفری به دو
نفرکش طلب داشته: ای نفر ایگله کارگره بیست ماه حقوق قَدَر قرضار به،
آدَرین دو ماه قَدَر. ^{۴۲}چون آ دو نفر چیشان نداشته اوّه آدِیْنده، طلبکار هر دو

نَفَره قَرَضِش ببخشس. اِسا کامین گِله آ دو نفرک اونه پَرتر خوش بینده؟»^{۴۳} شَمعونه جِواو بدا: «گمان بَگرم، آ کسی که پَرتر اوش ببخشسه.» عیسی باته: «اِشته جواب درسته.»^{۴۴} چاوش آ زلی دِیشته و شمعوننه باتشه: «ام زلی ویندری؟ از بامم اِشته کیته، آجوره که رسمه ته چمن لنگان شوسنه را اُور ناوه، اما ام زلی اِشتن چَشمان اِسرگانه چمن لنگش بوشوسنده و اِشتن گیسنه خشکش آگردنده!»^{۴۵} ته منر ماچ نَگَردم، اما ام زلی آ لحظه ای نه که آمییم، چمن لنگان ماچ کردنک دس اگتَش نی.^{۴۶} ته چمن سَرر روعَن اَنسو، اما آ زلی چمن لنگکش عطریه روعن آسونده.^{۴۷} چمه واسینه تَنه واجم، چوه پره محبت چمه واسینه که چوه گناه که پر بنده ببخشسه بینده. اما آ کسی که کمتر ببخشسه بییه، کمتر محبت کره.»^{۴۸} چاوش عیسی آ زلی نه باتشه: «اِشته گناه بَخشسه بینده!»^{۴۹} میهمانان هَندیگرکشان آپرسرده: «ام کیه که حتی گناهان نی بَخشسر؟»^{۵۰} عیسی آ زلی نه باته: «اِشته ایمان تش نجات دپیش، ساقینه بَشه!»

۸

زلیانی که عیسی همراه بنده

۱ چاوش، عیسی شهر به شهر و دِه به دِه گرسرده و خدا پادشاهی شاده خبرش اعلام کردرده. آ دوازده گله شاگرد نی اونه بنده،^۲ بعضی زلی نی که ارواح پلید و مریضیان کِشان شفا گته به آمییه بنده: مریم معروف به مَجْدَلِیه که اوک هفت گله پلیده روح بَرشیه به،^۳ یوآنا خوزا زنه، که خوزا هیرودیس مباشر به، و سوسن و علوده پره زلیان. ام زلیان اِشتن داراییک، عیسی و چه شاگردانشان کمک کرده.

کشاورز مثل

۴ وختی مردم همه‌ی شهرانک عیسی ویندینه را آمیپردنده و پره جماعتی پیدا آبنده، عیسی ام مَثَلِشه بیزیا و باتشه:^۵ «ای روج ایگله کشاورزی دانّه آشاننده را برشه وقتی دانس آشاندرده، بعضی راه دِلّه آربنده و بیلویندِشانه و پرنده نی بامنده اوشان بخرده.^۶ بعضی سگینه زمینان دِلک آربنده، و وختی آرامنده، خشک آبنده، چون که آزمینه خاک رطوبت نداشتشه.^۷ بعضی دانّه نی بران دِلّه آربنده و پره نی آوان نه آرامنده، و خفه شان بکردنده.^۸ اما بعضی دانّه چاکه

خاک دِلک آرَبنده و آرامنده و صد برابر بارشان بوَعرد.» چاوش عیسی بلند
 صَیْنه باته: «هر کسی گوش اَشنوسنه را داره، بَشنوه!»
 ۹ عیسی شاگرده اِم مَثله معناشان اوک آپرسس. ۱۰ عیسی باته: «خدا
 پادشاهی اَسراره درک شما آدییه بییه، اما خَلکنه گه مثلنه لاهه بکرم، تا:
 ”«دَیْسِنده، اما مَوینده؛
 بَشْتونده، اما مَزاننده.»

« ۱۱ اِم مَثله معنا اِمه: دانه، خدا کلامه. ۱۲ دانه آنی که راک آرَبنده، اوه ای
 اِسنده که خدا کلامه اَشنونده، اما چاوش شیطان آیه و کلامه چوان دِلک دِزه،
 تا مَتاننده ایمان بوَعرنده و نجات پیدا بکرنده. ۱۳ دانه آنی که سگیه زمینک
 آرَبنده اوه اینده که وختی خدا کلامه اَشنونده، اوه شادی نه قبول کَرنده، اما
 کلام اوانک بِنه نَزنه. اِمه چند وقت ایمان دارنده، اما وقتی آزمایشان موقعه
 اَرسه، اِشتن ایمانه از دس دَینده. ۱۴ دانه ای که بران دِلک آرَبینده، اواینده که
 خدا کلامه اَشنونده، اما دنیا نگرانی و مال و ثروت و دنیا لذت ا کلامه خفه کره
 و بار ناوَره. ۱۵ اما دانه ای که چاگه زمینک آرَبنده، اوه ای اِسنده که خدا کلامه
 اَشنونده، و ا کلامه چاک و صاف دِلنه نیا دارنده، و صبوری نه ثمر آوَرنده.

چیرومثل

« ۱۶ هیچکس چیره اَشنیگیره تا اوک سَر پوش اَنییه یا تخت جیرک بَنیه! بلکم
 چیره چیره دانه سرک نیه تا هر کی دِله دیشی، چه نوره بینه. ۱۷ چون هیچ
 نوئینه چی نی که آشکار امبی و هیچ نوئینه چی نی که معلوم امبی. ۱۸ پس ویراجین
 ببا که چمن لاهه چنجه اَشنوا، چون ا کسی که داره، اوه پرتَر آدییه بی و ا کسی
 که نِداره، ا چی ای نی که ایزه زانسر که داره، اوک آرَگیرنده.»

عیسی ما و براره

۱۹ هه موقعک، عیسی ما و چه براره بامنده تا عیسی بیننده، اما چون
 جماعت پر به نتانسانه عیسی نزدیک آیینده. ۲۰ پس عیسی نه باتشانه:
 «اِشته ما و اِشته براره بَرک و ندرسنده و گشانه تِه بیننده.» ۲۱ عیسی جواو بدا:
 «چمن ما و چمن براره اویننده که خدا کلامه اَشنونده و اوه انجام دَینده.»

عیسی طوفانه آرام آکره

۲۲ ای روج عیسی اِشتن شاگردانش باته: «دریاچه ا طرفه را بِشام.» پس

دِنشْتنده قايِکک. ^{۲۳} وقتي شیردنده، عیسی خون آشه. ایرادَن دریاک تند باهادی دَمسَرده، ایینه تند به که قایقه اونه فِت آبیا و چوان جان خطرک دِگس. ^{۲۴} شاگرده بَشنده عیسی وَر و اوشان بیزانسه و باتشانه: «ای استاد، ای استاد، چی ای مانده نی غرق آبام!» عیسی بهشته و باهاد و کولاکینه موجان را غیضش بکه. توفان اوجرس و همه یاگا آرام ببه. ^{۲۵} عیسی اوان نه باتشه: «شاما ایمان کاریه؟» شاگرده بترسنده و تعجبینه هندیگرکشان آپرسده: «ام کیه که حتی باهاد و او فرمان دَیه و اوه نی اوک فرمان بَرنده.»

ایگله دلوی شفا

^{۲۶} اوه آرسنده جَدَریانه ناحیه که دریاچه اَ طرف، جلیله منطقه وَرک به. ^{۲۷} وختی عیسی ساحلک قدم آنا، ایگله مردکی نه که دیو زده به و ا شهره آدمانک به، دیمادیم ببه که خیلی وقت به خلوش دِکرده نبه و کییه ای کی زندگی کرده نبه، بَلکم قبرستانان کش زندگی کردده. ^{۲۸} وختی عیسیش بیند، نازش بکه و چه دست و پا دِگس و بلنده صَصنش باته: «ای عیسی، خدای متعال زا، تِه منه چه کار؟ تِه مندَت گرم من عذاب مده!» ^{۲۹} چون عیسی پلیده روحش دستور دیه به ا مردکک بر بایه. ا روح چند را اوش کته به و با ام که چه دست و پاشان قُل و زنجیرک دوسته و چه ویراجین بَسنده، زنجیرش پارَه آگردنده و دیوه ا مردکش برده بیابان را. ^{۳۰} عیسی اوک آپرسس: «اشته نام چیه؟» جواوش بدا: «قُشُون»، چون خیلی دیوه چه دِلَه دیشییه بَنده. ^{۳۱} دیوه مَندتنه عیسی کشان آخاشته اوان دستور مَدیه که آگردنده جهنده دله.

^{۳۲} نزدیکیک، یکه خوعه سوری اِس به که تپه سَرک غذا شان خردده. دیوه عیسیشان مَنت بکه که اجازه بدیه خوان دِلَه دیشینده، و عیسی نی اجازه بدا. ^{۳۳} چوه پش، دیوه ا مردکک بَر برشنده و دِشنده خوان دِلک، و خوعه نی ا تپه آشنیوه ای نِه دِشنده دریاچه دِلَه و غرق آبنده.

^{۳۴} وختی خوعه شوآنه اِمشان بینده، دِوشتنده و بَشنده شهر و روستاک، همان را اِم قضیه شان باته. ^{۳۵} مردم بَر برشنده تا ا چه که اتفاق دگسه به بیننده، و وقتی عیسی وَر آرسنده و بیندشانه که ا مردک که دیوه اوک بَر برشیه بنده، عیسی لنگان وَر نِشته، بترسنده. ا مردک خَلوش دِکرده به و عقلمند به. ^{۳۶} اوی که ماجراشان اِشتن چَشمان نه وینده به، چوان راشان باته که ا دیوزده مردک چنجوره شفاش وینده. ^{۳۷} پس همه ی مردمه جَدَریان

منطقه عیسی کشان آخاست که چوان ورنه بیشی، چون ترسه بنده. پس عیسی قایقک دِنشته و بشه. ۳۸ آ مردکی که دیوه آوک برشیه بنده، عیسیش مندت بکه که آونه بیشی، اما عیسی آوش بخرسانس و باتشه: ۳۹ «آگرد اشته کییه و آچه که خدا اشته را کردشه، همان را باج.» پس آ مردک بشه و سرتاسر شهرکش اعلام بکه که عیسی چه را چه کردشه.

ایگله زلی شفا و یایروسه کیلی زنده آکردن

۴۰ وختی عیسی آگردسه، مردم چاک چه پَران برشنده، چون همه چه منتظر بنده. ۴۱ آدمی، مردکی که چه نام یایروس به، و یهودیان عبادتگاه رئیس به، بامه و عیسی دست و پا دِگس، و مندتش بکه بیشی چه کییه. ۴۲ چون چوه کیلیه که دُونزده ساله بیا، مردردعه.

وقتی که عیسی راه دلک به، جمعیت هر طرفینه آوشان سخ دیرده. ۴۳ مردمه دلک، ایگله زلی بییا که دُونزده سال به خون ریزیش داشته و با ام که اِستن تمان دارابیش دکتران را خرج کردش به، ولی هیچ کس نتانسش به آوه علاج بکره. ۴۴ آ زلیه پشت نه عیسی نزدیک آبییا و چوه آبا پَرش دس آسو. و البحل چه خونریزی بند بامه. ۴۵ عیسی آپرسس: «کی مَنیش دَس آسو؟» وختی همان هاشا بکه، پطرُس باته: «ای اُستاد، مردم هر طرفینه اشته دویره بیدا آبینده و ته سخ دیرنده!» ۴۶ اما عیسی باته: «ای نفره مَن دَس آسویم! چون بزانسمه که فُوتی مَنک برشه!» ۴۷ آ زلی وختی بینده که نتانیه نوین آبییه، ترس و لرز نه بامیا پَران و عیسی دس و پا دِگسا و همان چَشمه پَرانکش باته که چیه را عیسیش دس آسویه و چُنجوره البحل شفاش وینده. ۴۸ عیسی آونه باته: «چمن دت، اشته ایمانه ته شفا دیش. ساقینه پش.»

۴۹ عیسی حلا لاهه کردرده که ای نفر یایروس، که یهودیان عبادتگاه رئیس به، کییه نه بامه و باتشه: «اشته دته پمردا، دَ استاد زحمت مده.» ۵۰ عیسی وختی اِمش بَشَتُوس، یایروسنش باته: «مترس! فقط ایمان بدا! اشته دته چاک آبییه.» ۵۱ آدمی که آرسس یایروس کییه، عیسی نشتشه کسی پطرُس و یوحنا و یعقوب و آ کیلی پییر و مار غیراز آونه کییه دله دیشی. ۵۲ همه ی مردم آ کیلی واسنه بَرَمسردنده و زاریشان کردرده. عیسی باته: «دَ مَبَرما، چون آ کیلیه مَرده نیا، بلگم خوتا.» ۵۳ آوه عیسی را بوخورسنده، چون که زانسردشانه آ کیلیه مَردا. ۵۴ اما عیسی آ کیلی دَسشه بکتا و باتشه: «چمن دت، بیز!» ۵۵ آ کیلیه زنده آبیا

و هه لحظه اِشْتَن یاگاک پهشتا. عیسی باته که آوه غذا بدینده. ^{۵۶} آ کیلی په و ما نی تعجبک مات آبیہ بنده، اما عیسی آوانه باتشه که اِم ماجرا کسی را مواجندہ.

۹

دو نژده گله حواری ماموریت

^۱ عیسی آ دو نژده گله حواریش داد بگه اِشْتَن وَر و آوانش قُدرت و اِقتدار آدا که ارواح پلید و دیوهان بَرکنده و مریضان شفا آدینده؛ ^۲ و آوش بِخِرساِنسندہ تا خدا پادشاهی موعظه بَکرنده و مریضان شفا آدینده. ^۳ آوانش باته: «هیچی سفر شینہ را اِشْتنه آمگیرا، نه دست چو، نه کوله بار، نه نان، نه پول و هیچ اضافه بی ای. ^۴ هر کییه ای دله که دِشا، تا آ موقعی که رایرانہ آ شهرک بندرا آ کییک بمانا. ^۵ اگم مردم شاما شان قبول نیکه، وقتی آ شهرنه شیرا، شاما لنگان خاکیه نی تکان بدیا تا چوان را اخطاری بیی.» ^۶ پس آوه راه دگسندہ، دِه به دِه شیردندہ هر یاگا ر آرسردندہ، چاکه خبرشان مردمنه واتردہ و مریضه شان شفا دیرده.

^۷ وقتی که اِم کاران خبر هیرودیسہ حاکمه گوش آرسس. هیرودیس نگران و پَریشان آبه، چون که بعضیان واتردہ عیسی ه یحیی اِسہ که مَرَدَنه پش زنده آبییه. ^۸ بعضی نی واتردشانہ ایلیا پیغمبر طُهورش کردہ، بعضی نی واتردشانہ ایگله آقدیمیه پیامبرانک زنده آبییه. ^۹ اما هیرودیسہ باته: «من اِشْتن دَسْتور پدا یحیی سَر آبرندہ. پس اِم کیه که اِم چیان چه درباره اِشْنوسرم؟» تَقْلاش کردردہ که عیسی بینہ.

پنج هزار نفره غذا دین

^{۱۰} وختی شاگردہ آگردسندہ، هر چی که کردشان به عیسی راشان باته. آدمی عیسی آوش اِشْتن نه ببردندہ به شهری که چه نام بیت صیدا به، تا وا تینا بیبیندہ. ^{۱۱} اما مردمه بزانیسه و چه پَشَدَنه پشندہ. عیسی نی آوش قبول بَکرنده و چوان را خدا پادشاهی کش لاره بکه و آوه ای که مریض بندہ نی، شفاش بداندہ.

^{۱۲} نِمسیره دم، آ دو نژده گله حواری بامندہ عیسی وَر و باتشانہ: «اِم مردمه بِخِرسان تا بیشیندہ دِهانک و بچارانک اِشْتن را غذا و یاگای پيدا بَکرنده، چون آما دوره یاگای کی اِسمان.» ^{۱۳} اما عیسی آوانه باته: «شاما اِشْتن آوان غذا

آديا.» اوه باتشانه: «آما پَنج گِله نان و دو گِله ماهي غيراض چي اي ندارام، مگم اِم که بِشام و همهي اِم مردمه را غذا بِخِرام.»^{۱۴} اگارک حدود پنج هزار گله مردک و ندرسه به. عيسي اِشتن شاگردانش باته: «مردمه پنجاه نفر يه دسته آنک بنشانان.»^{۱۵} شاگردان ني ايزه بکه و همه شان پِنشانينده. ^{۱۶} چاوش عيسي ا پنج گِله نان و دو گِله ماهيش آکت، آسمانه ديشته و غذا واسنش شُكرش بکه، نانه و ماهيش پاره بکه و آداسه شاگردان تا مردمه پِرانک پِنينده. ^{۱۷} همه بِخردشانه و سير آبنده و دونزده گله سب ني ا نان و ماهيه تیکه هانک اضافه بامه.

پَطْرُسَه شهادت، عيسي دربارَه

^{۱۸} اي روج عيسي ايگله خلوته ياگايي کي تينا اِشتن شاگردان نه دعاش کردرده. اوانکش آپرسس: «مردم واترنده از کي ام؟»^{۱۹} اوان جَوو بڊا: «بعضي واترنده ته يحيای تعميددهنده اش، بعضي ني واترنده ته ايليا پيغمبرش، و بعضي ني ايزه زانسرنده ته ايگله آقديميه پيامبرانکش که زنده آبيش.»^{۲۰} عيسي اوانکش آپرسس: «شاما چه؟ شاما واترا از کييم؟» پَطْرُسَه جَوو بڊا: «مسيح خدا.»^{۲۱} چاوش عيسي اوش قديغن بگردنده و دستورش آدا که اِمه هيچ کينه مَواجنده،^{۲۲} و باتشه: «انسانه زا، گه پر رنج بينه و يهوده شيخان و سران کاهنان که معبده علما اسنده و تورات معلمين گه اوه رد آکرنده و اوه بوکوشنده و سومين روجک زنده آبي.»^{۲۳} چاوش همانش باته: «اگم کسي بگوشه چمن پيرو بيبي، اِشتن جانک گه دس آغيره، هر روج اِشتن عذاب و مرگه صليبه آغيره و چمن پشدنه بايه. ^{۲۴} چون هر کي بگوه اِشتن جانه نجات آديه اوه از دست ديه؛ اما هر کي چمن واسنه اِشتن جانه فدا بکره، اوه نجات ديه. ^{۲۵} انسانه را چه فايده داره که تمان دنيا بداره، اما اِشتن جانه از دست بديه، و اوه نابود بکره. ^{۲۶} چون هر کي منک و چمن لاوانک عار بداره، انسانه زاني آدمي که اِشتن جلال و اِشتن پير جلال و مقدسه فرشته آنه بايه، اوك عار داره. ^{۲۷} اما حقيقتا، شاما نه واجم، بعضي که اِنگا و ندرسنده تا خدا پادشاهي موينده، نمرنده.»

شاگرده عيسي جلاله ويننده

^{۲۸} عيسي، تقريبا هشت روج اِم لاوانه پش، پَطْرُس و يوحنا و يعقوبش آکته و دُعا کردنه را آشه کوهي کفا سر. ^{۲۹} ايزه که زه دُعاش کردرده، ايرادن چه ديم

آگردس و خلوعش سیی و نورانی ببه. ^{۳۰} ایرادَن دو گله مردک، یعنی موسی پیغمبر و ایلای پیغمبر، آشکار آبنده، عیسی نشان لاهه بکه. ^{۳۱} آوه شکوه و جلالنه آشکار آبنده و درباره آزادی و رهایی که گسه عیسی به وجود بویره لاهه شان کردرده که هم زودیان گسه اورشلیم شهرک اتفاق دگنه. ^{۳۲} آدمی پطرس و چه همراهه پینکیشان زیزده آما وقتی کاملاً آگا آبنده، عیسی جلال و آ دو گله مردکین که چه ورک و ندرسه بنده بیندشانه. ^{۳۳} وقتی آ دو نفر عیسی ورنه بشنده، پطرس بی ام که بزانه چه واتر عیسی نش باته: «استاد، چه چاکه که آما یاریمان! بدا سُه گله کومه رچ آکرام ایگله اشته را ایگله موسی را و ایگله نی ایلیا را.» ^{۳۴} پطرسه لاهه هلا اوجرسه نیه که ابری آشکار آبه و چوان سرکش سادیمه درنده، وقتی ابره دله دیشیردنده، شاگرده بترسسنده. ^{۳۵} آ موقع صصی ابرک بامه که: «ام چمن زایه که اوم انتخاب کرده؛ چه لاوان گوش آکرا!» ^{۳۶} وختی صص قطع آبه، آوه عیسی شان تینا بینده. آ سُه نفر ام ماجراشان اشتهن ورک نیا پداشت، آوه چپانی که ویندشان به درباره کسی نشان چپی نوات.

دیوزده کوله شفا

^{۳۷} صبابینه روح وختی که کوهنه جیر آمیردنده پره جماعتی عیسی ویندنه را بامنده. ^{۳۸} ایرادَن ایگله مردکی جماعته دلنه چرش بکه: «استاد، ته مندت کرم بور چمن کوله لطف بکه، چون چمن تینا خوردنه. ^{۳۹} ایگله روحی آوه گیره و آ ایرادَن ناره زنه و ایزه تشنج دگنه، که چوه گرنه کف برایه. آوه داغان آکره و برک چتین آوه ول آکره. ^{۴۰} اشته شاگردم مندت بکردنده که آ روحه آوک برکرده اما نتانسانه.» ^{۴۱} عیسی جواو بدا: «ای بی ایمان و منحرفه نسل، تا کی گه از شامانه بییم و شاما توع بوغرم؟ پیش اشته کوله بوغه یا.» ^{۴۲} وقتی آ کوله شان آوردرده عیسی ور، دیو اوش گل آرکوسه و تشنجش درنده عیسی آ پلید روحه را غیضش بکه و کولش شفا پدا و چوه پیترش درسمارد. ^{۴۳} مردم همبلنه خدا پيله بینک مات آبنده، ایزه که مردم همه عیسی کارانک مات آبییه بنده،

عیسی اشتهن شاگردانه باته: ^{۴۴} «آ چی که رایمه شامانه باجم دقت نه گوش آدیا: «انسانه زا مردمه دسنه تسلیم بی.» ^{۴۵} اما چه منظورشان نزانس؛ بلکم آوانک نوین پماند تا آوه درک مکرده؛ و ترسردنده ام چیان درباره آوک آپرسنده.

کی همانک پیله تره؟

۴۶ ای روج شاگردان میانک بچی دِگس که کی همانک پیله تره. ۴۷ عیسی که چوان فکرش زانسرده، ایگله خُوردنیش آکته و اِشتن وِرک بِنشانس، ۴۸ چاوش آوانش باته: «هر کی اِم خوردنه چمن نامنه قبول بکره، مَنش قبول گِردم؛ و هر کی من قبول بکره، چمن خرسانارش قبول گِرده. چون شاما میانک ا کسی پیله تره که همانک ویلی تر بیی.»

۴۹ یوحنا باته: «استاد، ای نفرمان بینده اِشته نامه آورَدِنَه دیوش اِخراج کِردرده، اَمّا چون آماک نِبِه، چوه پَرانمان بَکت.» ۵۰ عیسی باته: «اَوْنه کار مَدارا، چون هر کی که شاما ضِد مَبی، شامانیه.»

سامره دهه اهالی نامهربانی

۵۱ عیسی راه دِگس اورشلیمه طرفه را چون چوه آسمانه آگِردِسنَه وقت نزدیک به. ۵۲ پس اِشتن پَرانتر قاصدانشی بخرسانسه که ایگله دهی که سامره شهر کین به بیشنده تا چرا تدارک بیننده. ۵۳ اَمّا ده مردم عیسی شان قبول نِکه، چون معلوم به که عیسی راپشه بیثی شهر اورشلیم. ۵۴ وَختی چَه شاگرده یعقوب و یوحنا، اِم ماجرا شان بینده، باتشانه: «ای آقا، راپره باجام آسماننه آتش پواره و آوان نابود بکره؟» ۵۵ اَمّا عیسی آگِردس و چوان را غیضش بکه و باتشه: «شاما نِزانسرا کامین روح کِران! ۵۶ چون انسانه زا آمییه نییه تا مردمه هلاک بکره بَلکم آمییه تا آوان نجات بدیه.» چاوش بَشنده علوده ده ای را.

عیسی پیروی کِردنه بها

۵۷ را دِلک ای نَفر عیسی نه باته: «هر یاگا که بیثی، از اِشته پَشدنه آیم.» ۵۸ عیسی جواو بدا: «تولُکی لانه دارنده و پرنده نی خومه دارنده، اَمّا اِنسانه زا، یاگپی اِشتن سر اَنیینه را نداره.» ۵۹ عیسی علوده نفر نه باته: «منه بوره.» اَمّا اوه جواو بدا: «ای آقا، اول اجازه آده تا بیشیم چمن پییر نیا بدارم و وقتی بمرده و اوم دِخَشارد بایم.» ۶۰ عیسی اوه نه باته: «بدا مَرده اِشتن مَرده دِخشارنده؛ اَمّا ته بش و خدا پادشاهی همه یاگاک اِعلام بکه.» ۶۱ علوده نفری باته: «ای آقا، از تِنه آیم اَمّا بدا اول آگِردم و چمن خانوادنه خدافظی بکرم.» ۶۲ عیسی چه جواوبک باتشه: «اَجوره ا کسی که پِت کرده چوه هوش و حواص پرائنکه هَجوره نی ا کسی که چه هوش و حواص چمن خدمتک نی، خدا پادشاهی

هفتاد نفره ماموریت

۱ چوه پَش، خداوند علوده هفتاد نَفَرش تعیین بَکِه و اوش دو به دو اِشتن پرائتر بخرسانده علوده شهرهان که رایش به وا بیشی. ۲ اوانش باته: «محصول فراوانه، اما کارگر کم. پس، محصوله صاحبک آخازا تا شاما را کارگرانی آ محصوله دورنینه را بخرسانه. ۳ بِشا! از شاما وَرلیان شوار وَرگان دِلَه خِرسانم. ۴ پوله کیسه یا کوله‌بار یا پاقاب اِشتن نه آمگیرا، و شاما وقته راک، سلام و احوال پرسى کردننه هدر آمدیا. ۵ هر کییه ای که دِلَه دِشا اول باجا: «سلام بر ام کییه.» ۶ اگم آ کییک کسی اهل صلح و سلام بیی، شاما سلامه قبول کره؛ وگرنه، آ سلام شاما را آگرده. ۷ آ کییک بندرا و هر چه شاما شان آدا، بِخرا و آخرا، چون کارگر اِشتن مُزده مُستحقه. کییه به کییه مگردا. ۸ وختی شهری دِلَه دِشا و شاما قبول گرِنده، هر چی شاما پرانکشان بنا بخرا. ۹ آگاره مریضیان شفا آدیا و باجا: «خدا پادشاهی شاما نزدیک آبیته.» ۱۰ اما وختی شهری دِلَه دِشا و آگ شاما قبول نِگرنده آ شهره کوچهان را بِشا و باجا: ۱۱ «اما حتی شاما شهره خاکه که چاما لنگانگ آچکسه، نی تکان دیام. اما بزانا که خدا پادشاهی نزدیکه.» ۱۲ یقین نه بزانا که داوریته روجک، مجازاته تحمل سُدوم را آ گناه کاره مردمه شهره را آسان تر بی تا آ شهران مردمه را.

۱۳ « ای شهره خورزین اهالی! و ای شهره بیت صیدا اهالی وای بر شاما! چون اگم مُعجزاتی که شاما را انجام بیته شهر صور و صیدونک انجام بیته به، آگاره مردم چمه پرائتر خاکستر سر نشتنده و پلاس دِکردننه توبشان کرده. ۱۴ اما داوری روجک، مجازات تحمل، شهر صور و صیدون مردمه را راحت تر بی تا شاما را. ۱۵ و اما ای شهر کِفرناحوم، رایره ایینه بیشی کفا که اشته سر آسمانه را آرسه؟ هرگز را نیی، بلکم جهنمک سرنگون بی.

۱۶ « هر کی شاما لاهه گوش آدیه، چمن لاوش گوش آدیه، و هر کی شاما رد کره، مَنش رد آکریم، اما هر کی من رد بکره، چمن خرسانارش رد آکرده.»

۱۷ هفتاد نفر شادی نه آگردسنده و باتشانه: «ای آقا، حتی دیوه نی اشته نامه آوردننه آماک اِطاعت کړنده.» ۱۸ عیسی اوانش باته: «شیطانمه پیندا که برق شوار آسمانته جیگیسا. ۱۹ اِسا از شاما قدرت آدیم که ماران و دمه چچوان

و تمان دشمنه قدرته پامال پگرا، و هيچ چي شاما آسيب نيزنه. ^{۲۰} اما ايمه واسنه که ارواح پليد شاماک اطاعت کړنده شاد مباء، بلکم شاما شادي ايمه را بيبي که شاما نام آسمانک نوښته بيه.»

عيسي شادي

^{۲۱} ه لفظه، خدا مقدس روح برکه شادي اي عيسيش آدا و عيسي باته: «اي په، اي آسمان و زمين خداوند، ته ستايش گرم که ام حقايقه دانا آدامان و عقلمند آدمانکر نوين آکرده و خوردريان را آشکار آکرده. ها، اي چمن په، اشته گوسه ام به. ^{۲۲} چمن آسمانيه په همه چيش من درسارده. فقط آسمانيه په زانه که کوله کيبه، و فقط کوله زانه که آسمانيه په کيبه، و آواني که کوله انتخاب کره په آزانده، زاننده په کيبه.»

^{۲۳} عيسي اشته شاگردان ديشت و نوښتي، آوانته باتشه: «خسه ببا چشمانی که آچه شاما ويندرا، آوه ني وينده. ^{۲۴} چون شامانه واجم که خيلي از پيامبران و پادشاهان ناچشان داشته آچه که شاما ويندرا، بيبنده اما نيويندشانه، و آچه شاما آشنوسرا، بشنونده ولي نشنوسشانه.»

چاکه سامري مثل

^{۲۵} اي روج ايگله قاضي شريعت بهشت تا ام سواله نه، عيسي تلک ديزنه باتشه: «اي استاد، چه بگرام تا ابدی زندگی وارث بپام؟» ^{۲۶} عيسي چه جوابک باتشه: «توراتک چه نيويشته بيه؟ آوک چي فهمسري؟» ^{۲۷} جوابش بدا: «خداوند اشته خدا تمان دل و تمان جان و تمان قوت و تمان فکرنه خش ببش.» و «اشته قونشو نه اشته شوار خش ببش.» ^{۲۸} عيسي باتشه: «درستر جواب بدا. بشه زه انجوره بکه که زنده ماني.»

^{۲۹} اما آ مردک اشته توجيه کړدنه را عيسيكش آپرسس: «چمن قونشو کيه؟» عيسي چه جوابک ايزه باته: «ايگله مردکی اورشليم شهر نه شيرده اريحا شهره را. راه دلک راهزنان دس دگس. آوه آ مردکشان لخت آکه و يزيشانه، و نصفه جان آوشان ول آکه و بشنده. ^{۳۱} آز قضا ايگله کاهني آ راه نه اوردرده. اما وختي چشمشه آ مردکه آگسا، اشته راش شت آکه و جاده آديمنه بشه. ^{۳۲} ايگله معبده خادمانک ني آگارنه اوردرده. اما آني وختي آگا آرسس و آ مردکش بيبنده، جاده آديمنه بشه. ^{۳۳} اما ايگله مسافري که سامري به ني آگارنه اوردرده، يهوديان سامريانک متفر بنده، آجوره که آوان نجس زانسانه. ام سامري

وختی اگا آرسس و آ مردکِش بینده، دلشه آ مردکه را بوسوتا. ^{۳۴} پشه چه ور و چه زخمش شراب نه بوشوسنده و روعنش آسونده و آوش دوسنده. چاوش آوش اِشتن خَر سر دنشانش و کاروانسرای ببردشه و آوکش پرستاری بکه. ^{۳۵} صباپینه روج، دو روجه مُزده قدر کاروانسرا صاحبش آدا و آونش باته: ”إم مردکک پرستاری بکه و اگم اِمِکر ویشتر چوه را خرج بکه، وقتی آگردسم ته آدیم.“ ^{۳۶} اِسا اِشته نظر کامین اِم سه نفرک آ مردکه قونشو بنده که راهزنان دس دِگس به؟“ ^{۳۷} قاضی شریعت جواوش بدا: ”آ کسی که آوش رحم بکه.“ عیسی نی باته: ”پس تنی بَش و چه شوار بکه!“

مریم و مارتا کییک

^{۳۸} عیسی و چه شاگرده اِشتن سفرشان اِدامه بدا آرسسنده ایگله دهی. واره ایگله زلی زندگیش کرده که چه نام مارتا به و عیسیش اِشتن کییه دعوت بکه. ^{۳۹} مارتا ایگله خُوبی داشتشه که چه نام مریم به. مریمه عیسی خداونده لنگان پرانک نِشته بیا و چه لاوانش گوش آدیره. ^{۴۰} اما مارتا که سخت پذیرایی مشغول بییا، بامییا عیسی ور و باتشه: ”ای آقا، آیا اِم اِشته را مهم نی چمن خُوعه نِشتا و کاران و پذیراییک منش تینا هِشتم؟ اونه باجه منه کمک بکریه!“ ^{۴۱} خداونده جواو بدا: ”مارتا! مارتا! خیلی چیه اِسه که ته نگران و تشویش کره، ^{۴۲} فقط ای چی لازمه، و مریمه چاک چیش انتخاب کرده، که آوک آرگته نیی.“

۱۱

دوعا آموتن

ای روج عیسی یاگایی کی دُعا گردرده. وختی چه دعا اُجرس، ایگله چه شاگردانک بامه اونه باتشه: ”ای آقا، دُعا گردنه آما باموج، آجوره که یحیی اِشتن شاگردان باموت.“ ^۲ عیسی اواننه باتشه: ”وختی دُعا گرا باجا:

”ای چاما په که آسمانکِش،

اِشته نام مقدس بیی،

اِشته پادشاهی بایه،

^۳ چاما روجانه غذا هر روج آما آده.

^۴ چاما گناهان ببخش،

چون آما نی همه ی آوانی که آما دین دارنده بخشام.

و آما آزمایشک دِمَرَن.»

°چاوش اوانته باتشه: «ایزه بزانا که ای نَفر شاماک رَفقی بداره، و شو نصفه را چه وَر بایه و باجه: «ای رَفقی، سُه گِله نان من قَرَض آده،^۱ چون ایگله چَمَن رَفقانک سَفَره نه آمیه، و چی نِدارم تا چوه پرانک بِنِیم،^۲ و آ رَفقی کییه دِلنه جواب دَیه: «مَن رَحمت مَدَه. بَر قَفله، و چمن خوردخالنه یاگا دیشیم. نِتانم چمن یاگاگ بیزم و چی تِه آدیم.»^۳ شامانه واجم، بزانا که حتی اگم رفاقت واسنه میزه و اوه نان آمَدییه، اما چه سماجت واسنه هیزه و هر چه که اوه گیِه اوه آدییه.

«^۴ پس شامانه واجم، آخازا که شاما آدییه بی؛ بگردا که وینا، بره بکوعا که بر شاما دیمک آبی. ^۵ چون هر کی آخازه، بدست آوره؛ و هر کی بگرده؛ وینه؛ و هر کی بره بوکوعه، بر چه دیمک آبی. ^۶ شاما میانک کامین په ای اِسه، که وقتی چه زا اوک مایي آخازه مایي عوض، اوه ماری آدییه؟ ^۷ یا وقتی اوک گرخا آخازه، اوه دُمبَچَچو آدییه؟ ^۸ پس اگم شاما که بَد آدمانی اِسِران، زانا که چنجوره چاگه چپان شاما خوردنان آدیا، چنَدَه چاک تَر شاما آسمانیه په، خدا مقدس روحه هر کی که اوک آخازه اوه آدییه.»

عیسی و بَعَلزبول

۴عیسی ایگله دیوی که لال بیا ای نَفَرکش بَرگرددده. وختی آدیوه برشیا، لاله مَرَدکه لاهه بکه و مردمه تعجب بکه. ^۵ اما بَعْضیان باته: «عیسی دیوان بَعَلزبوله کمک نه، که دیوان رِیسه، بَر گره.» ^۶ بعضی اِمه واسنه که عیسی آزمایش بگردده، اوکشان آسمانییه نشانه اِبی آخاشته. ^۷ اما عیسی چوان فِکرش بزانه و اوانش باته: «هر حکومتی که اوک دو دسته ای دِگنه، نابود بی، و هر خانواده ای که اوک دو دسته ای دِگنه، اوین نابود بینده. ^۸ شاما واترا از بَعَلزبوله کمک نه دیوان بَر گِرم ولی اگم شیطانِه اِشتن ضد دو دسته ای درنیه، چوه حکومت چُنجوره پا بر جا مانه؟ ^۹ اگم از بَعَلزبوله کمک نه دیوان بَر گِرم، شاما شاگردده، چیکی کمک نه اوان بَر گردده؟ اگم اِمه شاما شاگردانک آپرسا اوه شاما محکوم گردده. ^{۱۰} و اگم از خدا قدرت نه دیوان بَر گِرم، یقین بزانا که خدا پادشاهی شاما آرسه. ^{۱۱} وقتی قُدرتَمند مَرَدکی اِشتن تمان سلاح هان نه اِشتن کییه ویراجین بیی، چوه اموال در امان مانه. ^{۱۲} اما وختی کسی چوه قویتر اوه حمله بکره، اوه شکست دَیه و سلاح هانی که اوش توکل کرده به اوک

آرگیره و چه دارایی تاراج گره. ^{۲۳} هر کی منه نی، چمن ضده، و هر کی مَنه بیدا آمگیره، لاشت آگره.

«^{۲۴} وختی که پلید روح ای نَفَرک بَر برشی. خشکّه بی اوه و عالف یاگابی شی تا استراحت بکره. اما چون یاگابی پیدا نگره اِشتن نه واجه: آ کیه ای که آگارنه آمییم، آگردم.»^{۲۵} اما وختی آ کیه آرسه و آ کیه گزی زیه و تر و تمیز وینه،^{۲۶} شی و هفت گله اِشتن نی بدتر روح اِشتن نه آور، همه ی ا روحه چوه دله دیشینده و آگاک ساکن بینده. آ مردکه حال و روج اولکین بدتر بی.»

^{۲۷} ایزه که ز عیسی اِم لاوش و اِتردنده، ایگله زلی جماعت دِلک بلنده صَبِنَش باته: «حَسّه آ زلی ببا که تِش زَندش و تِش شِت دیش.»^{۲۸} اما عیسی باته: «نه، حَسّه آوانی ببا که خدا کلامه اِشْتونده و اوه اَنجام دینده.»

یونسه نشانه

^{۲۹} وختی مردم عیسی دوپیک بیدا آبنده، عیسی بائشه: «اِم نسله مردم چنده شیرینده، آوان نشانه ای گه، اما نشانه ایی که آوان آدییه بی یونس پیغمبره نشانیه. ^{۳۰} چون آجوره که زه یونس نینوا شهره مردم را نشانه ایی به، انسانه زا، نی اِم نسله را نشانه ایی بی. ^{۳۱} داوریه روجک، صبا مملکت ملکه اِم نسل مَرْدُمِنه زنده آبییه و آوان محکوم کرییه، چون اوه دُنیا آ سَرَنه بامیا تا سلیمان پادشاه حکمتیه بَشْتَویه، و اِسا آ کسی که انگاریه سلیمان پادشاک نی پيله تره. ^{۳۲} نینوا مردم داوریه روجک اِم نسل مردمینه زنده آبنده و چوان ضد شهادتی دینده، چون نینوا مردم یونسه پیغامه واسنه توَبْشان بکه، و اِسا آ کسی که انگاریه یونس پیغمبرک نی پيله تره.»

جانہ چیروع

«^{۳۳} هیچکس گِرد سوزه آنیگیره تا اوه نوین آگره یا قدره ای جیرک بِنیه، بلکم گِردسوزه چیروعدانه سِرک اَنییه تا هر کی دله دیشی چه نوره بینه. ^{۳۴} اِشته چشمه، اِشته بَدنه چیروعا. آگم چشمَره سالم ببیه، اِشته تمان وجود روْشَن بی. اما آگم اِشته چشمه سالم مَبیه، تمام اِشته وجود تاریک بی. ^{۳۵} پس ویراجین ببا نوری که شاما که، تاریکی مَبی. ^{۳۶} پس آگم اِشته تمان وجود روشن ببی و هیچ یاگابی آوک تاریک مَبی، اِشته وجود ایزین روْشَن آبی کِه چِشی چیروعی اِشتن نور نه ته دِتاوسریه.»

وای بر مذهبیہ رہبران

۳۷ وختی عیسیٰ اِشْتَن لَآوَش اَوْجَرْدِنْدَه، ایگله فریسی فرقه علماک آوش غذا خردنه را دعوت بکّه. پس عیسیٰ بَشَه آفریسی کیبه و سفره سَرِک بنشته. ۳۸ اَمَّا آفریسی وختی بینده که عیسیٰ اِشْتَن دَسَان غذا خَرْدَنه پَرَان نوشوسنده، تعجبش بکّه. ۳۹ اَدَمی عیسیٰ خدَاوَنِدِ آفریسینه باتشه: «شاما فریسی فرقه علما قَدْرَه و دویری بَرَه تمیز آکرا، اَمَّا شاما دِلَه دِلَه بدی و طمع نه فته! ۴۰ ای نادانان، آیا آکسی که بَرَش رَچ آکرده، دِلَش رَچ آکرده نی؟ ۴۱ پس آچیانِی که دارا صدقه آدیا اَدَمی شاما ظاهر و باتن پاک آبی.»

۴۲ «وای بر شاما ای فریسیان! شاما حکم ده یک آدیننه حتی نعنوع و خولیواشو و آدویه ان را انجام دیا، اَمَّا خدا محبته و عدالته اهمیت ندیا. اِمه چیانِی اِسْنده که شاما گه انجام بدیا بی اِم که آدرینانک غفلت بکرا.» ۴۳ «وای بَر شاما ای فریسیان! چون خَشْران یهودیان عبادتگاهان کفاینه سَرِک پِنشا و خَشْران بازارک مردم شاما را سلام بکرنده. ۴۴ وای بر شاما! چون بی نام و نشانه قبران شواران که مردم نزاننده و چوان سَر نَه مِجِنْدَه.»

۴۵ ایگله شریعت قاضیان عیسیٰ نش باته: «استاد، تِه اشته اِم لاوآن نه آما توهین کردی.» ۴۶ عیسیٰ باته: «وای بر شاما نی، ای شریعت قاضیان، شاما پر سنگینه باران مردم دوش سرانک آئیرا، و اِشْتَن ایگله آنگوشته آ بارک نرنا. ۴۷ وای بر شاما! چون که شاما آ پیامبرانی را مقبره رَچ آکرا که، شاما پیران اِوشان کوشتنده، ۴۸ و ایزه شاما پیران کاره تایید گرا. و چوان سَرِک سر پوش آنیا چون آوان قتل گرده و شاما چوان مقبران رَچ آکرا. ۴۹ چمه واسنه که خدا حکمت واجه: "از چوان را پیامبر و رسولان خرسانم. اَمَّا بعضی کوشنده و بعضی آوان اذیت آزار کونده." ۵۰ پس، آ پیامبران خونی که دنیا اولنه تا اورجین روجه آریبه اِم مردمه نسله گردنه، ۵۱ هابیله خونک گته تا زکریا خون که قربانگاک و معبده محرابه میانک بوکوشتشانه. ها، شامانه واجم که اِم نسله مردم همه چمان را گه حساب پس آدیه.» ۵۲ «وای بر شاما ای شریعت قاضیان! چون معرفته بَرَه آچره رانه آکتا. اِشْتَن دله دینیشیرا و نَشْترا هیچکی نی دِلَه دیشی.»

۵۳ وختی عیسیٰ بَر برشه، تورات معلمین و فریسی فرقه علما بَرک آونه مخالفتشان بکّه و اوشان سوال پیچ بکّه تا اوه تحریک بکرنده، ۵۴ و فرصتی پَشَه گرسردنده تا عیسیٰ اِشْتَن لاوان نه اوه تله دِلَه دِرِنْدَه.

فريسيان خمير مايڪ دوري بڪرا

آدمي، هزاره نفر واره بيدا آبنده، آنده بنده که هندیگره سر آشیردنده. عیسیٰ اول اِشتن شاگردانته لاهو بکردشه و باتشه: «فريسيان خميرمايڪ که دوديميه دوري بگراه. ۲ هيچ نويته کينه چي ني که آشکار آمي و هيچ پوشانسه چي ني که معلوم مبي. ۳ آ چي اي که تاريخيک واترانه، روجه روشنايک آشنوسه بي، و آ چياني که دوسه بران پشتک واترانه، بانان بلنديک اعلام بي.»

کيک گه بترسام

« ۴ رفقان، شامانه واترم آواني که تاننده شاما جانه آرکتن و چمه غيراز چي اي نِتاننده کردن، مَترسا ۵ شامانه و اجم کيک گه بترسا: آ کسيک گه بترسا که شاما جانه آرکتنه پش، قدرت داره شاما جهندمک دزنه. ها، شامانه واترم، که آوک گه بترسا. ۶ آيا پنجگله کيجه گله دو قران نوخروشنده؟ اما، خدا آوان هيچ کامينه وير بزکره. ۷ حتی شاما سره ميشين همه آشمارده. پس مَترسا، چون شاما ارزش هزاران کيجه گلکين پتره.

« ۸ شامانه و اجم، هر کي من مردمه و رک اقرار بکره، انسان زا، ني آوه خدا فرشتان و رک اقرار گره. ۹ اما هر کي مردمه و رک من هاشا بکره، خدا فرشتان و رک هاشا بي. ۱۰ هر کي لاوي انسان زا ضد باجه، بخشسه بي، اما هر کي خدا مقدسه روجه کفر باجه، بخشسه نبي. ۱۱ وقتي شاما عبادتگاهان و حاکمان و آواني که قدرت چوان دسکه و برنده، نگران مبا که چنجوره اِشتنک دفاع بگراه يا چه باجا، ۱۲ چون ه ساعتک خدا مقدسه روح شامانه واجه که چه باجا.»

نادانه ثروتمنده مثل

۱۳ ايرادن جماعته دلته اينفره آونه باته: «استاد، چمن برار نه باجه که چاما پيپر ارته منه آبخشه.» ۱۴ عیسی جو او بدا: «اي مردک، کي من شاما میانک داور نيته که شاما را ارث تقسيم بکرم؟» ۱۵ پس مردمنش باته: «ويراجين ببا و هر جوره حرص و طمعک دور ببا، چون انسانه زندگي چه ثروت پر بيينه واسنه نيه.» ۱۶ چاوش ام مثلشه چوان را بوعدا: «ايگله ثروتمنده مردکي اِشتن مزرعکش پر محصولی بيدا آکت. ۱۷ پس اِشتننش فکر بکه، ”چه بکرم، چون چمن محصوله نيا داشتنه را ياگا ندارم؟“ ۱۸ چاوش باتشه:

”بزانسمه چه گه بکرم! چمن انباران خراب گرم و پيله تره انبارانی رچ آگرم، چمن گندم و همه‌ی امواله وا ذخیره گرم. ۱۹ آدمی اِشتن نه واجم: ای چمن جان، پر سالان رار اموال بیدا آکته. اِسا آسوده بېش و بَخه و آخه و کیف بکه. ۲۰ اما خدا اَوْنه باته: ”ای نادان! هم اِشان اِشته جانه آرگیریم. پس هر چیر که بیدا آکته، چیکی کین گه بیبی؟“ ۲۱ اِمه کسی آخر و عاقبت که اِشتن را ثروت بیدا آگیره، اما خدا وَرک تِیه دس بی.»

۲۲ آدمی عیسی اِشتن شاگردانش باته: «پس شامانه وا ترم، شاما زندگی واسینه نگران مَبا که چه بَخرا، و نگران مَبا چه دِگرا. ۲۳ چون زندگی غذاک مهمتره و بدن خلوعک مهمتره. ۲۴ عَجَله ان دِیسا: نه کارنده و نه دورنده، نه اَنبار دارنده نه یاگایی که اوک ذخیره بکرنده؛ اِنجوره هنی خدا اوان روزی دِیه. و شاما چنده پرندهانک با ارزش تَران! ۲۵ کی اِسه شاما دلک که تانه نگرانی نه، ای ساعت اِشتن عمره ایضافه آگره؟ ۲۶ پس، اگم نتانا اِم و یلیه کاره بکرا، چیه را بقیه چیان را نگرانان؟ ۲۷ صحرا گلان دِیسا چنجوره پیله آبیرنده، نه زحمت گشونده و نه وَجنده. بَس شامانه واجم که حتی سلیمان پادشاه نی اِشتن آ شکوه و جلالنه ایگله اِم ولان شوآر بَزک نِبه. ۲۸ پس اگم خدا عالْفان که اوری بیابانک براینده و صبا تنیک سوجانسه بینده، اُنجوره پوشانه چنده پرتَر، ای کم ایمانان شاما پوشانه! ۲۹ پس چمه پشه مَبا که چه بَخرا یا چه آخرا؛ چمان نگران مَبا. ۳۰ چون اِم دنیا بی ایمانه مردم اِنجوره چیان پَشْدنه گردنده، اما شاما په ای دارا که زانه شاما همه‌ی اِم چیان احتیاج دارا. ۳۱ بَلکم شاما، خدا پادشاهی پَشه ببا، که اِمه همه شاما آدیه بینده.

۳۲ «ای ویلیه رَمه، مترس چون شاما په خوشحالی اِمه که شاما پادشاهی آدیه. ۳۳ آ چه که دارا بوخروشا و فقیران آدیا؛ شاما را کیسه‌هانی تهیه بکرا که نیبیسینده، و گنجی که اُنجره آسمانک شاما را بیدا آگیرا، یاگایی که نه دزد آیه و نه پت تانه اوه بَزنه. ۳۴ چون شاما گنج هر یاگا بیبی، شاما دله نی واریا.

حاضره خادمه

۳۵ «شاما گمره خدمته را دَوندا و شاما چیروعان روشن نیا بدارا. ۳۶ آوانی شوار ببا که منتظرنده چوان ارباب ویوه نه آگرده، و حاضرنده هر وقت آرسسه و برش بوکوس، اَلْبَحْلنه بره چه را آگرنده. ۳۷ خسه آنوکرانی ببا که وختی چوان ارباب آگرده، اوان آگاه بینه. حقیقتن، شاما نه واجم که، آ اِشتن

چوان کمره خدمته را دَوَنده، اوان بَره سِفَره سَرک نشانه و آیه پَران و اوانک پذیرایی گره. ^{۳۸} خَسه آنوکرانی ببا که وختی چوان ارباب راه نه آرسه، چه نمسیر بیبی، چه نصف شو بیبی، اوان آگاه بینه.

«^{۳۹} بزانا که اگم کییه صاحابه زانسه به دزد چه ساعتی آیه، نشتشه چه کییه نه دزی بگره ^{۴۰} پس شاما نی آماده ببا، چون انسان زا، ساعتی را آیه که شاما چه انتظاره ندارا.»

^{۴۱} پُترسه آپرسس: «ای آقا، اِم مِثالِزه چاما را بیزیرا یا همان را؟» ^{۴۲} عیسی خداونده چه جوابک باته: «پس ا مباشر آمین و دانا کیه که، چه ارباب آوه اِشتن کییه نوکران سرپرست کره تا چوان غذا سَهمه و قَتنه آدیه؟ ^{۴۳} خَسه ا نوکری ببا که وقتی چه ارباب آگرده، آوه کاره سر بینه. ^{۴۴} یقین بزانا که چه ارباب آوه اِشتن همهی دارایی سرپرست گره. ^{۴۵} اما اگم ا نوکر اِشتن نه فکر بکره که ”چمن ارباب آره تر آیه“ و نوکران و کنیزان، آزار و اذیت بکره و بخره و آخره و سر خوشی بکره، ^{۴۶} ا موقع که چه ارباب آروج و ساعتی که اوک خبردار نی آیه آوه وسطنه آوزارنه، و آوه خیانت کاران یاگاک دِرَنه. ^{۴۷} نوکری که اِشتن آربابه خواسته زانه اما، اِشتن آماده نکره و یا چوه لاوان عمل نگره، پر چو خره. ^{۴۸} اما ا کسی که اِشتن اربابه خواستک بی خبره و کاری کره که تنبیه لایقه، کمتر چو خره. هر کسی پر تر آدیه بیبی، اوک پر تر انتظار شی؛ و هر کسی چه مسولیت پر تر بیبی، چه جواب دین نی پر تر بی.»

«^{۴۹} از آمییم تا زمینک داورییه آتشی آگیرم، و گشکی چمه زوتر آکتیم به! ^{۵۰} اما چوه پرانتر از گه برک عذاب بینم و چنده فشارکیم تا انجام بیبی. ^{۵۱} ایزه زانسرا آمییم تا زمینک صلح بگریم؟ نه، بلکم آمییم تا جدایی دِرَتم. ^{۵۲} چمه پش، ایگله کییک که پنج نفر اسنده جدایی دِگنه؛ سه نفر دو نفر مخالف و ا دو نفر ا سه نفره مخالف بینده. ^{۵۳} په اِشتن زا مخالف و زا اِشتن پیتر مخالف بی، ما اِشتن کیلی مخالف و کیلیه اِشتن ما مخالف بییه، خَسِرگه ویوه مخالف و ویوه اِشتن خَسِرگه مخالف بییه.»

^{۵۴} چاوش عیسی ا جماعتنش باته: «وختی شاما وینا مَغْرِبَته ایگله آبری آمییر، اَلْبَحَل و اجا: واران گه بواره، و وارانین واره. ^{۵۵} و وختی جنوب نه گرمه باهاد دمه و اجا: ”هوا گه پر گرم آبی“ و اِنجوره نی بی. ^{۵۶} ای دودیمان! شاما که تانا آسمان و زمینه دِیشتننه باجا هوا چنجوریه، پس چنجوریه که ا زمانه تعبیر کردنک عاجزان؟

«^۷ چیه را شاما اِشتن را حکم نِکرا که چی چاکه؟^۸ وقتی که اِشته شاکي نه مَحکمه را شییری، تَقلا بکه تا اَوْنه راه دِلک آشتی بکری، اگم نه اِشته شاکي ته بره قاضی وَر و قاضی ته آدیه نگهبانان دس و آ نگهبانه ته زندانک دِرِننده.^۹ بزبان که تا قران آخِرِه آمَدی، زندانک بَیْرایی.»

۱۳

توبه بکرا

آدَمی، چند نفر بامنده عیسی وَر و آ جلیلیه اهالی درباره عیسی نه باتشانه که چنجهوره پیلائس قربانی کردنه و قَتک ایزش آوه بوکوشتِنده که چوان خون قربانیان خونَه پَشی به. ^۲ عیسی چوان جواوبک باتشه: «ایزه زانسرا اِم جلیلیانی که اِم اتفاق چوان را دِگس، بقیه ی جلیل اهالیک گناهکارتر بنده ایزه عذابشان بَگِشِس؟ ^۳ شامانه واترم که ایزه نی. بَلگم اگم توبه مَکرا، شاما نی همه هلاک با. ^۴ ایزه زانسرا آ هجده نفری که سیلوانه بُرجه جیگیسنه و قَتک بَمَرَدنده، اورشلیم آدرینه اهالیک گناه کارتر پِنده؟ ^۵ شامانه واترم که ایزه نی. بَلگم اگم توبه مَکرا، شاما نی همه هَلاک با.»

بی بَهره انجیله داره مَثَل

^۱ چاَوَش عیسی ام مَثَلِشه چوان را بیزییا: «ایگله مردکی انجیله داری شی اِشتن انگوره باغک بَکاشتا. آ وقتی بامه میوه چپینه را، هیچی دارکش نیویند. ^۷ پس اِشتن باغباننش باته: "سه ساله که از آیم میوه چپینه را آما چی ای نیوینم. آ داره بَیر، چیه را خاکه هدر آدییَه؟ ^۸ آما آ باغبانه جواو بدا: "ای آقا، بدا ای سال نی بمانییَه. از چه دویزه گنم آوه کود آدیم. ^۹ اگم ای ساله پَش میوش بوَعه که خاب؛ اگم نَوَعَرِدِشه آدَمی آ داره بَیر.»

علیله زلی شفا

^{۱۰} ایگله یهودیان مُقدسه شنبه روجک، عیسی یهودیان عبادتگاک تعلیمش دیرده. ^{۱۱} آگاره ایگله زلی بیا که ایگله روحی آوِشه هیجده سال علیل کرده بییا. کمرش دو قاط آبییه به و نِتانسشه دیک بِنَدَرِیَه. ^{۱۲} وَختی عیسی آزلیشه بیندا، آوِشه اِشتن وَر داد بَکَرِدا و باتشه: «ای زلی، ته اِشته علیلیک خلاص آَبَش!» ^{۱۳} چاَوَش اِشتن دَسِشه آ رَلی سَرک بنایا و آ زلیه اَلْبَحَل دیک بندرسا، خداس

شکر بکه. ^{۱۴} اما یهودیان عبادتگاه رئیس چمه واسنّه که عیسی مقدسه شنبه روجک شفا دّیه، پر عصبانی آبه و مردمنش باته: «شش روج کار کردنه را اِسّه. آ روجانک بایا و شفا بیگیرا، نه سَنبه روجک.» ^{۱۵} عیسی خداوند چّه جواوک باتشه: «ای دودیمان! آیا شاما دلک کسی اِسّه که شنبه روجک اِشتن گوی یا خر پاگا بر آمگره تا آوه اُو دیینه را بیره بر؟ ^{۱۶} پس چه عیسی داره که اگم اِم زلیه که چاما شوار ابراهیم پیغمبره نَسله کا و هیجده ساله شیطان دَسک اسیر بیا، شنبه روجک اِم بندانک آزاد آبییه؟» ^{۱۷} وختی عیسی اِمش باتّه، چه مخالفه همه تور اگسِنده، اما مردم همّه چه عجیب کاران واسنّه شاد ببنده.

خردله دانّه مثل و خمیرمایه مثل

^{۱۸} عیسی هنی باته: «خدا پادشاهی چیه آشی؟ آوه چیه شوار تشبیه بکرم؟ ^{۱۹} ایگله خردله دانّه ای شواره که مردکی اوشه اِشتن باغک کاشتا. آ دانّه آرامیا و داری آبییا و پرنده بامنده و چه لاخته انکشان خومه رچ آکه. ^{۲۰} عیسی هنی باتشه: «خدا پادشاهی چیه شوار تشبیه بکرم؟ ^{۲۱} خمیرمایه ای شوار که ایگله زلی اوش سُه کیسه آردنه پشیش بیزی و خمیر هِشته.»

تنگه بر

^{۲۲} عیسی اورشلیم راهک، شهران و دِهان را شِسّه و تعلیمش دِسّه. ^{۲۳} را دلک، اینفری اوک آپرسس: «ای آقا، آیا فقط گملی مردمک نجات پیدا کرده؟» عیسی آونه باته: ^{۲۴} «بَرک تَقلا بگرا تا تنگه برنه دِلّه دِشا، چون شامانه واترم، پر آدمّه تقلا گرنده تا دِلّه دیشینده، اما نتاننده. ^{۲۵} وختی کییه صاحب پیزه و برّه دَونده، بَرک وندرا، برّه کوا و واجا: «ای آقا، برّه چاما را آکه!» اما آ جواب دّیه: «از شاما آنزانم؛ نِزانسرم کاردنّه آمیران.» ^{۲۶} چاوش شاما واجا: «اما تِنه ایگله سفره سَرک خرده و آخردمانه، ته چاما کوچه هانک تعلیم دِسّه.» ^{۲۷} اما آ جواب دّیه: «شاما نه واترم که شاما آنزانم و نِزانسرم کاردنّه آمیران. ای بدکاران چَمَن چشمه پرانک ایزال آگنا.» ^{۲۸} آگاره که برما و تَرسک شاما دندانان دندانان سَرک سِخ دِیا، چون ابراهیم و اسحاق و یعقوب و همه ی پیغمبره نی خدا پادشاهی دِلّه وینا، ولی اِشتن وینا که شاماشان بر کردنده بر. ^{۲۹} مردم شرق و غرب و شمال و جنوبّه آینده و خدا پادشاهی سفره سَرک نِشِنده. ^{۳۰} دِیسا، بعضی که اِسا آخِریننده اوّلین بینده، و بعضی که اِسا اوّلیننده آخِرین بینده.»

۳۱ موقع، چَند گِلَه قَریسیان فِرَقه علماَنک باَمِنده عیسی وَر و باتشانه: «انگارَه نه دِوز، چون هیرودیس پادشاه رایشه ته بوکوشه.» ۳۲ عیسی چوان جوابک باته: «بِشا و اتولکی نه باجا: ”اوری و صَبا از دیوان بَرگرم و مردمه شفا آدیم، و سومیَنه روجک چَمَن هدَفه آرسم. ۳۳ اَمّا اوری و صَبا و پَشرا چَمَن راه ادامه آدیم، چون اِمکان نِداره که نبی اورشَلیمه غیراض یاگاییکی کوشته بیی.“ ۳۴ ای اورشَلیم، ای اورشَلیم، ای شهری که پیامبران کوشی و اَکسه ای که اشته وَر خرسانسه بیینده سِگ ددار کری! چند رام آخاشتمه که ایگله کرگی شوار که اِشتن کیجهان اِشتن پر و بال جیرک بیدا آگریبَه اِشته خُردیان چمن دویرک بیدا آگریم اَمّا تَه اِنخاشته! ۳۵ اِسا شاما کییه بَر تاسیان آبی. و شامانه واجم دَهرگز من نیوینا تا اَروچی که باجا: ”مبارک اِسَه اَکسی که خداونده نامه نه آیه.“»

اینفره شفا مقدس شنبه روجک

۱ یهودیان مقدسه شنبه روجک، عیسی غذا خَرَدنه را بشه ایگله فریسیان فرقه عالمه پيله تره کییه. اوه دِقتنه چوه ویراجین بنده. ۲ اگا ایگله مردکی اِس به که چوه جانه اُ آورده به. ۳ عیسی اَ فریسیان و شریعت قاضیان کِش اَپرسس: «مریضان شفادین مقدسه شنبه روجک جایزه یا نه؟» ۴ اوان جوابی ندا. پَس عیسی اَ مریضه دسش بَکته و شفاش بَدا و مُرخصش بَکه. ۵ چاوش اوان دیشته و اَپرسسشه: «آیا شاما دِلک کسی اِسَه که شنبه روجک چوه زا یا گُوَعَه چا دَلک دِگنیَه اَلبَحَل اوه چاک بمراوره؟» ۶ اوان اِم سواله را جوابی شان نداشتَه.

ویوه جشنه مثال

۷ وقتی عیسی بینده که همهی میهمانه تَقْلا گَرْدَرِنده که مَجَلسه سرین وَرک بنشنده اِم مَثَلِشه چوان را بیزیا: ۸ «هر وقت ویوه ای دعوت بَیران، مجلسه کفایینه سَرک منشا، چون ممکنه ایگله میهمانی بایه که شاماک مهم تر بیی. ۹ کییه صاحب شاماک آخازه که شاما اِشتن یاگا اوه آدیا. آدمی گَه تور اِگنا و بیزا و مجلس جیرین وَرک بنشا! ۱۰ پَس وقتی ته دَعوت گَرِنده میهمانی، بَشه و مجلسه جیرین وَرک بِنش تا وقتی که کییه صاحب بایه و باجه: «چمن رَفق، بو کفایینه سَرک بنش.» آدمی، مهمانان پَرانک شاما سرلند با. ۱۱ چون هر کی تَقْلا

بکره اِشتن پيله آمانه، خوار آبی، آما کسی که اِشتن فروتن بکره، سريلند بی.

پيله ميمانی مثال

۱۲ چاوش عیسی کییه صاحب نه باته: «هر وخت سور یا میهمانی آدی اِشته رَفقان و براران و فامیلان و پولداره قونشوانر دَعوت مَکه، مبادا اوه نی ته دعوت بکرنده و ایزه ته اِشته عوضه آرگیری. ۱۳ بَلکم وختی مهمانی دَپی، فقیران و لنگان و شلان و کوران دَعوت بکه ۱۴ آدمی ته خسه بخت بی؛ چون اوه چی ای نِدارنده که چوه عوض ته آدینده، و ته صالح آدمان قیامتک اِشته عوضه آرگیری.»

۱۵ ای نفر آوانک که سفره سَرک نشته به، وختی اِم لاوآنِش بشنوسه، باتشه: «خسه ببا آ کسی که خدا پادشاهی سفره سَرک بِنشه و غذا بخره.» ۱۶ عیسی چه جوابک باته: «ای نفر پيله مهمانییشی بدا و پر آدمش دعوت بکردنده. ۱۷ میهمانی موقع، اِشتن نوکرش بخرسانس تا مهمانانه باجه، ”بایا که همه چی حاضره.“ ۱۸ اما همان ایگله بهانه ای بوگرد. اولی باته: ”ای تیکه زمینی خَریمه گه بیشیم اوه بینم. خواهش گرم چمن عذره قبول بگه ۱۹ دومی باته: ”از پنج چفت گوعم خرییه، و اِسا گه بیشیم تا آوان امتحان بکرم. ته خواهش گرم چمن عذره قبول بکه.“ ۲۰ سومی نی باته: ”تازه زمن برده و چمه واسنه نِتانم بایم.“ ۲۱ آنوکر آگردس و اِم چیان اِشتن ارباب راش باته. ارباب عصبانی آبه و آوَنش باته: البجل بشه میدانان و شهره کوچه آنک فقران و فلجان و شلان و کوران بوعه چمن ور. ۲۲ نوکره باته: ”ارباب، اِشته فرمانم انجام بده، اما حلا یاگا اِسه.“ ۲۳ پس چه اربابه باته: ”اِسا بشه جادهانک و کوره راهاک هر کی وینی مَندِنه بوغر چمن کییه تا فِت آبی. ۲۴ شامانه واجم هیچ کامین ا دعوت بیاره، چمن مهمانی مزه نچشنده.

مسیحه شاگرد بیین چه بهایی داره

۲۵ پره جماعتی عیسی همراه بنده. عیسی آگردس و آوانش باته: ۲۶ «هر کی چمن وَر بایه و اِشتن پییر و ما و زلی و خُوردوخال و خوعه و برارانک حتی اِشتن جانک دس آمگیره نتانه چمن شاگرد بیی. ۲۷ و هر کی اِشتن عذابه صلیبه آمگیره و چمن پَشَدنه مایه نتانه چمن شاگرد بیین. ۲۸ اگم کسی شاما دِلک رایش بیی ایگله برجی رچ آکره، مگم اوّل نِنشه چوه خرجه حساب نکره که بیینه تانه اِم کاره اوجره یا نه؟ ۲۹ چون اگم چوه پاکاره بگنه اما مَتانه اوه اوجردن، هر کی اوه

بینه چَوَه را خُورَه، ^{۳۰} و واجنده: «إم مردکه ساختمانِ بینا بکه، ولی نتانسه
اوه اوجره!»

^{۳۱} یا کامین پادشاه که علوده پادشاهینه رایشه جنگ بکره، بی إم که اول بِنشه
و فکر بکره که بینه آیا ده هزار گله سربازنه تانه ایگله بیست هزار نفریه لشکره
بجنگه؟ ^{۳۲} و اگم متانه، خلا پر مانده دشمن سر آرسه، اِشتن نماینده خِرسانه
که آپرسه چنچوره بی صلح کردن. ^{۳۳} چمان شوارین، اگم شاما همه‌ی دارایک
دَس اَمگیرا، نتانا چمن شاگرد ببا.

فاسده نِمک

«^{۳۴} نِمک چاکه، ولی اگم نِمک اِشتن مزه از دَس آدیّه، چنچوره هنی سور
آبی؟ ^{۳۵} إم نِمک نه خاکه بدرد خره، و نه حتی زمینه کوده را بدرد خره؛ اوه گه
فقط فِر آدی. هر کی گوش اشنوسنه را داره چمن لاوان گوش آدیّه.»

۱۵

عین آبییه پَسه مثال

آدمی باجگیره و گناهکاره عیسی دویزه پیدا آپسنده تا چه لاوان بشنوده.
^۲ قریسیان و توراته معلمان غرغرشان کردرده: «إم مردک گناهکاران نه شییر و
آمیر و اوانه همسفره بییر.»
^۳ آپس عیسی چوان را إم مَتَلشه بیزییا و باتشه: ^۴ «ایزه بزانا ای نفر شاماک،
صد گله پَسّ داره و ایگله ای عین آبییه، مگم آنود و نه گله صحراک نَرزه و آ
عین آبییه پَسّه نِشی تا اوه بینه؟ ^۵ وختی اوشه پیدا بگردا، آ پَسّه اِشتن
دوشک آنیه و شادی نه اوه آورَه ^۶ وقتی کییه آرسه، اِشتن رَفقان و قونشوان
پیدا آگیره و واجه: «منه شادی بکرا، چون عین آبییه پَسّمه بیندا.» ^۷ شامانه
واجم، اِنچوره نی آسمانانک ایگله گناهکاره توبه کردنه را، جشن و شادی بی تا آ
نود و نه گله صالح آدمه واسنه که توبه لازم ندارنده.

عین آبییه سکه مثال

«^۸ و یا ایزه بزانا ایگله زَلّی ای ده گله نفره سکه بداریه و ایگله ای آوانک عین
آکریه. مگم گرد سوزه آنیگیریه و دِقْتنه کییه گوشه کناره گَزّی زَرْنیه و آ سکه
پشه نگرديه، تا اوه پیدا بکریه؟ ^۹ وختی اوشه بیندا، اِشتن رَفقان و قونشوان

بیدا آگریه و واجیه: «منه شادی بکرا، آسکه ای که عین آبییه بیا بیندما.»^{۱۰} پس شامانه واجم: «انجوره نی زه، ایگله گناهاگاره توبه کردنه را، خدا فرشته هان وَر جشن و شادی بر پا بی.»

عین آبییه کوله مثال

«هنی عیسی باته: «مردکی دو گله زا داشته.^{۱۲} ای روج ویلیه زا اِشتن پییرنش باته: «ای په، آسهمی که اِشته اموالک من آرسه، اِسا من آده.» پس چه په اِشتن اموالش دو گله زاران میانه آبخشسه.^{۱۳} چنده وقت اِورده نبه که، ویلیه زا هر چی داشتشه بیدا آکته و بشه ایگله دوره یاگای و اِشتن ثروتش همه واره عیاشینه بر باد بدا.^{۱۴} وقتی آ پولش همه خرج بکه، برک قحطی ای آ مملکش بکت و محتاج ببه.^{۱۵} پس بشه و ایگله آگاره آدمان نوکر ببه. آ مردکین آ کولش بخرسانس اِشتن بچارک تا چه خوبی آن غذا بدیه.^{۱۶} آ کوله ناچس داشته که اِشتن ترنه خوان غذانه سیر بکره، اما هیچکسه آوه چی ای آندیرده.^{۱۷} آخر سر آ کوله سر آگس و باتشه: «چمن پییر کییه نوگره آچی ای که گه، بخرندک نی، پر تر دارنده و از یا وشیری مردم.^{۱۸} پس حیضم و شیم چمن پییر وَر و آونه واجم: 'په، از خدا و اِشته حَقِکِم گناه کرده.^{۱۹} ده لیاقت ندارم که من اِشته زا بزانی. منه اِشته نوکره شوار رفتار بکه.»^{۲۰} پس اَلْبَحَل بَهْشْت و اِشتن پییر کییه طرفه را راه دِگس. اما حلا خیلی کییک دور به که چوه په آوش بینده، دِلشه چه را بوسوتا و ویرتن و ویرتن بشه چوه وَر، و آوش وَروار آگت و آوش ماچ بکه.^{۲۱} کوله باته: «په، از خدا و اِشته حَقِکِم گنام کرده. دَ لیاقت ندارم که من اِشته زا بزانی.»^{۲۲} اما چه په اِشتن نوکرانش باته: «بِلِفا! بهترین خلوعه بوغرا و آوه دِگرا. آنگشوتری چه دَسِک دِکرا و پاقابی چه لنگان دِکرا.^{۲۳} چاکه گوگی بوغرا و سر آبرا تا بخرام و جشن بیگیرام.^{۲۴} چون چمن اِم زا مرده به و زنده آبه؛ عین آبییه به، پیدا ببه!» پس جَشنی بگتشانه و شادیشان بکه.

«آدمی پیله زا بچارک به. وقتی کییه نزدیک آبه دوش و آوازه صَبِش بَشَنوس،^{۲۶} ایگله اِشتن نوکرانکش داد بکرده و آوکش آپرسسه: «انگا چه خبره؟»^{۲۷} نوگره جواب بدا: «اِشته پرا آگردسه و اِشته په وختی آوش ساق و سلامت بینده، ایگله چاکه گوگیشی سر آبریا.»^{۲۸} پیله زا وقتی اِمش بَشَنوس، عصبانی آبه و کییه دِلَه دِنشه. پس چوه په بامه بر و پیله زاش مِندت بکه.^{۲۹} اما آپیله زا اِشتن پییر جواپک باتشه: دِیس چندین ساله که از ایگله نوگری شوار اِشته

خدمتکم و هرگز اشته دستورانکم سر پیچی کرده نی. اما ته حتی ایگله بَرّه وَچّه ای منر آدیه نیا تا چمن رفقان نه جشن بیگیرم. ^{۳۰} اما اِسا اشته اِم زا که اشته ثروتش همه فاحشه زَلّیانه هَدَر دیه آگردسه، ته اشته چاکترین گوگره چَرّا سر آبریا! “ ^{۳۱} چوه پییر آونه باته: ”جَمَن زا، ته همیشه چمن وَرکش و از هر چه دارم اشته. ^{۳۲} اما اِسا که جشن بیگیرام و شادی بگرام، چون اشته اِم برا که مرده به، زنده آبه؛ عین آبیبه به، پیدا به.»

۱۶

زرنگه مباشر

آدمی عیسی اِشتن شاگردانش باته: «ایگله ثروتمنده مَرِدکی به که ایگله مباشرشی داشته. اوشان خبر بدا که اشته مباشر اشته امواله هیچ بَرکردر. ^۲ آ ثروتمنده مردک اوش داد بکه و آپرسسشه: ”اِم لاهه چینه که اشته پَشدنه اشنوسرم؟ اشته حسابه پَس آده د نَتانی چمن مباشر بیین“

^۳ مباشر اِشتنش فکر بکه: ”چه بگرام؟ ارباب رایشه من کارک برکره. ده قوَت نِدارم خَلک بزمن و گدایی کین تور اگنم. ^۴ اها بزانسمه که چه بگرام که وختی مَنشان کارک بَرکردم پَرّه آدمانی بیبینه تا مَن اِشتن کییه انک راه بدینده.“ ^۵ بَس، اِشتنش اربابه قرضاره ایگله ایگله داد بکردنده. اولیکش آپرسس: ته چنده چمن اربابه قرضارش؟ “ ^۶ آ مردکه جواب بدا: ”صد چَلگ زیتونه روغن.“ مباشره باته: ”بیگی، اِم اشته حساب. بِنش چوه عوض بینوس پنجاه چَلک بلف!“ ^۷ چاوش دوّمیکش آپرسس: ”ته چنده قرضارش؟“ جوابش بدا: ”صد خروار گندم.“ اَوَنشین باته: ”بیگی، اِم اشته حساب. چوه عوض بینوس هشتاد خروار!“

^۸ آ ارباب، هوقّه بازه مباشر زیرنگی واسنه اوکش تعریف بکه، چون بی ایمانه مردم اِشتن رابطه انک و کارانک خلکنه، خدا شناسه آدمانک زیرنگ ترنده. ^۹ دنیا مال پر بده راهانک مصرف بی. اما از شاما نه و اجم که آوه درست استفاده بکرا و شاما را رفقانی بیدو آگیرا. آدمی که شاما ثروت اوجره، آخرتک کییه ای بدارا.

« ^{۱۰} کسی که ویلیه کارانک آمین بیی، پیله کارانک نی آمین بی، و اگم اِم ویلیه کارانک آمین مبی، پیله کارانک نی آمین نیی. ^{۱۱} پس اگم شاما دنیا مالک آمین مبا، کیه که شاما اعتماد کره، آ حقیقیه ماله شاما درسما ره؟ ^{۱۲} و اگم خلکه

مالک آمین مَبَا، کیه که شاما ماله شاما آدییه؟^{۱۳} هیچ نوگری نتانه دو گله اربابه خِدْمَت بگره، چون یا ایکش بَد آیه و آدرینه محبت گره یا اییه دل دَوَندِه و آدرینه اهمیت آندیه. شاما نتانا هم خدا بنده ببا و هم پوله بنده.»

شریعت و خدا پادشاهی

^{۱۴} افریسی فرقه علما چون پولنه خَش بنده وقتی اِم لاوشان بشنوس، عیسی شان مسخره بکه. ^{۱۵} عیسی آواننه باته: «شاما کسانی ران که اِشتن مردمه وَرک صالح آمانا، اما خدا شاما دِلک خبر داره. اَچی ای که مردم نظرک با ارزشه خدا نظرک هیچ چیه.

^{۱۶} تا یحیی تعمید دهنده زمان، تورات و پیامبران نیویشته شاما راهنما بنده. چوه پش خدا پادشاهی خَبَر اعلام ببه و مردم همبلنه رایشانه زورنه چَه دِلَه دیشینده. ^{۱۷} اما راحت تره که آسمان و زمین از بین بیسی تا اِم که ایگله نقطه توراتک کم آبی. ^{۱۸} «هر کسی اِشتن زنر طلاق بَدیه و غلوده زَلّی اینه ویو بکره زناش گرده، و هر مردکی که آ طلاق آرکته زَلّی نه ویوه بکره زناش گرده.»

ارباب و ایلعازر

^{۱۹} عیسی باته: «ایگله ثرتمنده مردکی اِسبه که چاکه خلوع و گران خلوع دکردشه و هر روج پر خوش گذرانیش گرده. ^{۲۰} چوه کییه بَره پرانکشان ایگله گدایی نَسبه که چوه نام ایلعازر به و چوه جان همه زخمی به. ^{۲۱} ایلعازره ناجَه داشته که اَثرتمنده مردکیه سفره پَسمانده غذاک، اِشتن ترنه سیر آکره. حتی سبه نی آمِسندِه و ایلعازره زخمشان آلوشتند. ^{۲۲} ای روج، آ گداگر بَمرده و فرشته بامنده آشان برده ابراهیم پیغمبره ور. اَثرتمنده مردکین بمرده و آوشانین دِخشارد. ^{۲۳} آ که مَردان دنیاکش عذاب کشسرده، دورنَش ابراهیم پیغمبرش بینده که ایلعازرین چه وَرک و ندرسه به. ^{۲۴} پس جَرَش بکه و باتشه: «ای چمن په ابراهیم، من رحم بکه. ایلعازره بخرسان بایه یا تا اِشتن اَنگشته توکه اُوک بزنه و چمن زوانه تَر آکره چون از اِم آتسه دِلک عذاب گَشسرم.» ^{۲۵} اما ابراهیمه اونه باته: «ای خوردن، ویر بوغر آدمی که زنده بش هر چی چاکه چی به اِشته کین به، و بد چیه همه ایلعازر کین بنده. اِسا اِنگارک آسایشکه و ته عذابکش. ^{۲۶} چمه غیراض ایگله پيله دره ای چاما میانه جداییش دَرزنده. ایزه که نه، اِنگار آدمه تاننده باینده آدیم، نه اگار کینه تاننده باینده اِم دیم.» ^{۲۷} اَثرتمنده مردکه باته: «ای ابراهیم پیغمبر، ای چمن په، ته مندت گرم که

ایلعازره پِخِرسانی چمن پیر کییه،^{۲۸} چون از پنج گله برا دارم. آوان خبردار بکره، مبادا آوه این باینده اِم عذابه یاگاک.^{۲۹} «اَمّا ابراهیمه باته: ”آوه موسی و پیامبران دارنده، چوان لاوان گوش آکرنده.“^{۳۰} آ ثروتمنده مردکه جواب بدا: ”نه، ای ابراهیم ای چاما په، اگم کسی مردان وَرنه بیشی چوان وَر، آوه توبه کرنده.“^{۳۱} ابراهیمه باته: ”اگم کسانی موسی و پیامبران لاوان گوش آمکرنده، حتی اگم کسی مردنه پش زنده آبی، هنی باور نکرنده.“»

۱۷

گناهه وسوسه بیین

۱ عیسی اِشتن شاگردانش باته: «وسوسک نیی دِوِشتن، اَمّا وای به حال آ کسی که وسوسه باعث بیی. ۲ چه را چاکتره که ایگله پيله آسیا سِگی اِشتن گردنه دِونده و اِشتن دریا تانکِ درنه، تا اِم که باعث بیی ایگله اِم ویلیانک گناه بکرنده. ۳ پس اِشتن ویراجین ببا. اگم اِشته برا، اِشته حقک گناه بکره، آوه توییخ بکه، اگم توبش بکه، آوه ببخش. ۴ اگم ای روجک هفت را اِشته حقک گناه بکره، هر صَفَر بایه اِشته وَر و باجه ”توبه کرم“ ته گه آوه ببخشی.»

۵ حواریون، عیسی خداونده نَشان باته: «چاما ایمانه پر آکه!»^۶ عیسی خداوند باتشه: «اگم شاما ایگله ویلییه خردله دانّه قدر ایمان داشته رانه، تانسیرانه اِم توته دارنه باجا که ریشه نه برا و دریا دِلک کاشته بَبش، و آدازه شاما دستوره اطاعت کریه. ۷ شاما دِلک کیه که چوه نوکریته کرینه و پَسّه چارنینه صحراک آگرده، آونه باجه: بوره سفر سرک، بِنش و بخه؟^۸ مگم نواجا: ”اول چمن سوره رچ آکه و منک پذیرایی بکه تا بَخرم و آخرم، چاوش ته بخه و آخه“^۹ آیا چمه واسنه که چه نوکر چه فرمانش انجام دییه اوک تشکر کره؟^{۱۰} اِنجوره نی وختی شاما، آچی ای شاما فرمانشان دییه، انجام بدیا، باجا: ”آما بی لیاقته نوکرانی اِسمان فقط چاما وظیفه مان انجام دییه.“»

۱۱ عیسی ایزه که شیرده اورشلیم شهره را، جلیل و سامره ناحیه مرکز اوردرده. ۱۲ وقتی ایگله دهی آرسس، آگارک ده گله جزامی اوشان بینده. آوه دور بندرسنده^{۱۳} و بلند صصنه باتشانه: «ای عسی، ای استاد، آما رحم بکه.»^{۱۴} وقتی عیسی اوش بیندنده اوانش باته: «بِشا و اِشتن کاهنان آمانا.» وقتی آوه شیردنده چوان جزام چاک آبیرده. ۱۵ ایگله اِجْزامیانک وختی بیندشه که شفا آرکتشه، آجوره که بلند صصنش خداهش شکر گردرده، آگردس عیسی وَر^{۱۶} و

عیسی پا دگس و اوکش تشکر بکه. آ جذامی سامر اهالیک به که یهودیان آوانکشان حَس نامسِه. ۱۷ عیسی باته: «مگم آ ده نفر همه چاک آنبنده؟ پس آ نه نفر کارنده؟» ۱۸ مگم اِم خَلکه غیراض کسی نبه که آگرده و خدا شکر بگره؟» ۱۹ پس عیسی آمردگکش باته: «بیز و بشه، اشته ایمانه تِس شفا دیش.»

خدا پادشاهی آمیین

۲۰ ای روج بعضی از فریسی فرقه علما عیسی کشان آپرسس: «خدا پادشاهی کینی آیه؟» عیسی جواب آدا: «خدا پادشاهی جوری نایه که شاما بتانا ویندن، ۲۱ و کسی نواجه که اِمگاریه یا آگاریه، چون خدا پادشاهی شاما میانکه.» ۲۲ چاوش اِشتن شاگردان نَش باته: «زمانی آرسه که ناجه دارا حتی ای روج را ببیه انسانه زا بینا، و نیوینا. ۲۳ مردم شامانه واجنده: ”اِنگاریه،“ یا ”اِ آگاریه.“ شاما چوان پشه مشا. ۲۴ چون آجوره که اِدرم ای لحظک زنه آسمانه اِم سر تا آ سره روشون آکره، انسانه زانی آ روجک که گه بایه ایزه بی. ۲۵ اما آ اول گه پر دردان توع بوغره و اِم نسله مردم آوه رد آکرده. ۲۶ انسان زا زمان نوح پیغمبره زمان شوار بی. ۲۷ مردمه خَرده و آخرده و زنشان برده و شو شسنده تا آ روجی که نوح دِشه کشتی دَله. آدمی سیل بامه و همش نابود بکردنده. ۲۸ ایزه نی لوطه زمان شوار بی. مردمه خَرده و آخرده خرسشانه و خورتشانه و کاشتشانه و کارشان کرده، کییه شان رچ آکرده. ۲۹ اما آ روجی که لوط سدوم شهرک برامه بر، آتش و گوگرد آسمانه بوارس و همش نابود بکردنده. ۳۰ روجی که انسان زا ظهور بکره آ روجان شوار بی. ۳۱ آ روجانک، کسی که اِشتن کییه بانکه و چه اساس کییه دَلکه چوان اکتنه را مایه جیر. آجوره کسی نی که بجارکه آمگرده کیه. ۳۲ ویر بوغرا لوط زئر سر چه بلایی بامه! ۳۳ هر کسی اِشتن جانِه نجات دینه را تقلا کره، آوه از دست دیه، اما هر کسی اِشتن جان فدا بکره، آوه نجات دیه. ۳۴ ایزه بزانا آشوک دو نفری که ای یاگاک حُتنده اییه برنده و آدرین مانه. ۳۵ دو گله زلی که هندیگرنه گندمه دَسه آسیا کرنده، اییه برنده و آدرینه مانیه. ۳۶ دو گله مردکی که هندیگرنه بجارک کار گردرنده، اییه برنده و آدرین مانه. ۳۷ شاگردان عیسیک آپرسس: «کا برده بینده، ای عیسی خداوند؟» عیسی باته: «هر یاگاک که لاشه ای بیی، لاشخوره آگا بیدا آبینده!»

سِمَجِه وِیَوَه زَلّی مِثَال

عِیسی اِشْتَن شَاگَرْدَان رَا اِیْگَلِه مَثَلِیْشِی بُوَعَرْدِه تَا اَمَانِه کِه اَوِه گِه زِه هَمِیْشِه دُوْعَا بَکْرَنْدِه وِ هِرْگِز دِلْسَرْد مَبِیْنْدِه. ^۲ پَس بَاتِشِه: «اِیْگَلِه شَهْرِی کِی اِیْگَلِه قَاضِی اِی بِه کِه نِه خَدَاک تَرَسِیْه، نِه خَلْقِک. ^۳ اَشْهَرِه کِیْن اِیْگَلِه وِیَوِه زَلّی بَبِیَا کِه دَائِمًا چَه وَر شِیْیِیْه وِ اَوِکِش آخَاشْتِه چَه حَقّه چَه دَشْمَنک اَرْگِیْرِه. ^۴ قَاضِی تَا اِی مَدْت اَوِش تَوِجِه نِکِه. اَمَّا اَخْر رَا اِشْتَنْش بَاتِه: ”هَر چَنْد کِه اَز خَدَاک نَتْرَسْمِه وِ مَرْدْمِه نِی اَهْمِیْتِی اَنْدِیْم، ^۵ اَمَّا چَوْن اِم وِیَوِه زَلّیْه مَن اَچْکَسَا وِ وِل اَنْکَرْدِیْیِه، چَوِه حَقّه اَرْگِیْرِم، تَا اِشْتَن اِم شِیْیَن اَمِیْنَه مَن دَلُو اَمْکَرِیْه!“ ^۶ اَدْمِی عِیسی خَدَاوَنْد بَاتِه: «بَشْتَوَسْرَان اِم بِی اِنْصَافِه قَاضِی چَه بَاتِه؟ ^۷ اَیَا خَدَا اِشْتَن بَرْگِزِیْدِیَان کِه شُو وِ رُوْج چَه دِرْگَاه دَعَا گَرَنْدِه چَوَان دَاد اَنْرَسِه؟ اَیَا چَوَان کَمْکِه رَا پَر اَرِه اَکْرِه؟ ^۸ شَامَانِه وَاچْم کِه اِم زُوْدِیَان چَوَان دَاد اَرْسِه. اَمَّا اَدْمِی کِه اَنْسَان زَا اَیْه، چَنْد نَفْر تَا نِه گِیْک بَیْنِه کِه وَاقَعَا اِیْمَان دَارَنْدِه؟

فَرِیْسِی وِ بَاچْگِیْر مِثَال

^۹ چَاوِش اَکْسَانِی رَا کِه اِشْتَن صَالِح بَیْیَنْک خَاظِر جَمْع پَنْدِه وِ عِلُوْدِه کَسَان تَحْقِیْر نِه دَیْیَشْتَرْدَنْدِه رَا، اِم مَثَلِشِه بُوَعَرْدَا: ^{۱۰} «دُو نَفْر بَشْنَد مَعْبَد تَا عِبَادَت بَکْرَنْدِه، اِیْگَلِه فَرِیْسِی فَرْقِه عِلْمَاک، اَدْرِیْن بَاچْگِیْر بِه. ^{۱۱} فَرِیْسِی بَنْدَرَس وِ اِشْتَنْش اِنْجَوْرِه دُوْعَا پِکِه وِ بَاتِشِه: ”اِی خَدَا، تِه شُکْر گِیْرِم کِه اَدْرِیْن مَرْدْمَان شُوَار نِیْمِیْم کِه زَوْرِنَه پُول اَرْگِیْرِم وِ ظَالْم بَیْبِیْم وِ زَنَاکَار بَیْبِیْم، حَتّی اِم بَاچْگِیْر شُوَار نِی نِیْمِیْم. ^{۱۲} هَفْتِک دُو رَا رُوْجِه گِیْرِم وِ هِر چِی کِه بِه دَسْت اَوْرَم، چَه دَه_یْکِه اَدِیْم فَقِیْرَان.“ ^{۱۳} اَمَّا اَ بَاچْگِیْر دَوْرِک بَنْدَرَس وِ حَتّی نِگُوَسَرْدِشِه اِشْتَن چِشْمَنْه اَسْمَانِه دَیْبِیْه، بَلْکَم اِشْتَن سَیْنَش اَرْکُوَسَرْدِه وِ وَاتَرْدِشِه: خَدَایَا مَنِه گَنَاهَاکَرِه رَحْم پِکِه.“ ^{۱۴} شَامَا نِه وَاچْم کِه اِم فَرِیْسِی عَوْض، اَ بَاچْگِیْر بَخْشِیْشِه بَبِه، وِ بَشِه اِشْتَن کِیْبِه. چَوْن هَر کَسِی اِشْتَن کُفَا بَبْرِه، خَوَار اَبِی وِ هَر کَسِی اِشْتَن فَرُوْتَن بَکْرِه، سَرَبِلَنْد اَبِی.»

عِیْسِی وِ خَوْرْدَنْدَان

^{۱۵} مَرْدْم حَتّی اِشْتَن کُوْرِیْه خَوْرْدَنْدَان نِی عِیْسِی وَر اَوْرَدَرْدِشَانِه تَا چَوَان سَر دَس اَنِیْه. شَاگَرْدِه وَقْتِ اِمْشَان بَیْنْد، مَرْدْمِه رَاشَان غِیْض بَکِه. ^{۱۶} اَمَّا عِیْسِی خَوْرْدَنْدَان اِشْتَن وَر دَاد بَکْرَدْشِه وِ بَاتِشِه: «بَدَا خَرْدُوْخَال چِمَنْ وَر بَایْنْدِه، چَوَان پَرَانِه

مَگیرا، چون خدا پادشاهی کسانی کینه که اِم خردنان شوار ببینده. ۱۷ حقیقتا شامانه واجم، هر کس خدا پادشاهی خُردنی شوار قبول مَکره، هرگز چَه دله دینیشی.»

ثروتمنده رئیس

۱۸ ایگله یهودیان رئیسان عیسیکش آپرسس: «ای چاکه استاد، از چه بکرم تا ابدی زندگی وارث ببیم؟» ۱۹ عیسی اَوک آپرسس: «چیہ را منہ چاک واتری؟ هیچکس خدا غیراز چاک نی. ۲۰ احکامه زانی: زنا مکه، قتل مکه، دزی مکه، دوریه شهادت مده، اِشته پییر و مار احترام بِنه.» ۲۱ اَ مردکه جووا بدا: «خوردنه تینم تا اِسا همهی اِم کارم انجام دینده.» ۲۲ عیسی وختی اِمش بشنوس، باتشه: «هَلا ای چی کم داری؛ هر چی داری بوخروش و چَه پوله فقیران میانک اِبخش، که آسمانک گنج داری. آدمی بوره و منک پیروی بکه.» ۲۳ اما اَ مردک وقتی اِمش بشنوس، خیلی ناراحت آبه، چون پرش ثروت داشته. ۲۴ عیسی اَوه دیشته و باتشه: «چه چتینه که ایگله ثروتمندی بتانه خدا پادشاهی دِلَه بیشی! ۲۵ دَوَع اِوردن دَرزنه خوله نه آسان تره تا ایگله ثروتمنده آدمی بتانه خدا پادشاهی دِلَه بیشی.»

۲۶ آوانی که اِمشان بشنوس، آپرسسشانه: «پس کی تانه نجات پیدا بکره؟» ۲۷ عیسی باته: «اَ چی که انسانه را غیر ممکنه، خدا را ممکنه.» ۲۸ پَطْرَسَه باته: «دییس، اما چاما کییه و زندگی ول آکرده، تا تیک پیروی بگرام.» ۲۹ عیسی آوانه باته: «حقیقتا، شامانه واترم، کسی نی که اِشتن کییه یا زن یا براران یا اِشتن پییر و مار یا خوردنان خدا پادشاهی واسنه ترک بکره، ۳۰ و هم دنیاک چندین برابر اَوه به دس موعره، و اَ دنیا کین زندگی ابدی نی چوه کین می.»

عیسی سومین پیشگوی اِشتن مَرَدنه درباره

۳۱ چاَوَش عیسی اَ دونزده شاگردش داد بکه کناریکی و آوانش باته: «اسا اورشلیمه طرفه را شام. اِگَرک هر چی که پیغمبره انسان زا درباره شان نیویشته، اتفاق دِگنه. ۳۲ چون اَوه غیر یهودیان تسلیم گرنده و اَوه مسخره کرنده و اَوه بی حرمتی کرنده و چه سَرک چاف آشاننده. ۳۳ و چوه پَش که اوشان شلاق بیزی اَوه کوشنده اما اَ سومین روجک زنده آبی.» ۳۴ اما چه شاگرده هیچی شان درک نکردده. چه لاَوان معنی آوانک نوین به نزانسردشانه که عیسی چیہ درباره لاوع کرد.

کوره گدابی شفا

۳۵ وقتی آریحا شهره نزدیکی آرسسند، کوره مردکی راه وریک نشته به و گداییش کردرده. ۳۶ ایزه که زه آ گدا مردم صصش بشتوس که آگردنه اوردردنده، آپرسسشه: «یا چه خبره؟» ۳۷ اونشان باته: «عیسای ناصری یاردنه اوردرد.» ۳۸ آوه جرع کردن کردنه باته: «ای عیسی، ای داوود پادشا زاء، من رحم بکه!» ۳۹ کسانی که پرانتر شیپردنده، چوه راشان غیض بکه و باتشانه صصیر پیر. اما آپر تر جرش کردرده که: «ای داووده پادشا زاء، من رحم بکه!» ۴۰ آدمی عیسی بندرس و دستورش بدا آ مردکه چوه ور بوعرنده. وقتی پیران بامه، عیسی آوک آپرسس: ۴۱ «چر گه اشته را بکرم؟» آ کوره مردکه باته: «ای آقا، رایمه بینم.» ۴۲ عیسی آونه باته: «اشته چشمه بیننده! اشته ایمانه تیش شفاه دییش.» ۴۳ هه لحظه آ کوره مردک چشمه تانسشانه بیننده و آجوره که خدش شکر کردرده، عیسی پشدنه راه بشه. وقتی مردم امشان بینده، همبلنه خدشان شکر بکه.

۱۹

زگای باجگیر

۱ عیسی شهر اریحا دله بشه و شهرک اوردردده. ۲ آ گارک ثروتمندی به، چه نام زگا به، که باجگیران رئیس به. ۳ زکا رایش به که بینه عیسی کیه، اما جماعت پر بینه واسنه و چه دقه بینه واسنه نتانسشه. ۴ چمه واسنه، پیران تر بیرویت و چناره داری نه آشه کفا تا عیسی بینه، چون عیسی آ راه نه اوردردده. ۵ وختی عیسی آ یاگا آرسس، داره کفا دیشته و باتشه: «زگا، یلف بوره جیر چون رایمه اوری اشته کییک بندرم.» ۶ زگا ابجل جیرومه و شادی نه عیسیش پترده اشته کیه. ۷ مردم وقتی امشان بینده، همه غرغرشان کردره و واتردشانه: «ایگله گناهکاری کیه میهمانی شیه.» ۸ اما زگا یاگاک بهشت و عیسی خداوندنه باتشه: «چمن آقا، اسا چمن نصف امواله فقیران میانک آبخشم، و آگم ناحقینه چی ای گسی کم آرگته، چهار برابر آوه آگردانم.» ۹ عیسی زکانه باته: «اوری نجات بامه ام کییک، چون که ام مردک نی ابراهیمه پیغمبره خوردنه. ۱۰ چون انسان زا آمیه تا عین آبییه آدمان پیدا بگره و نجات بدیه.»

پادشاه و ده نوکره مثال

۱۱ چون عیسی اورشلیمه نزدیکیک به کسانى را که ام لاوشان اَشَنوَسَرِدِنده، مثلیشى بیزییا، چون اوان ایزه زانسرده خدا پادشاهی هه موقعک آشکار آبی. ۱۲ پس عیسی باتشه: «ایگله نجیب زاده ای دوره سرزمینی را بَشه که آگاره امپراتوریک اِشتن پادشاهی مقامه آرگیره و آگرده. ۱۳ اما، اوّل ده نفر اِشتن نوکرانش صص بکه و هر کامینش ده گله طلا سکه ای شی آدا و باتشه: ”تا چمن آگردسنه موقع ام پولنه تجارت بکرا.“ ۱۴ اما مردمی که قرار به چوان را حکومت بکره، اوک متنفر بنده؛ اوّه چه پشدنه قاصدانی بخرسانسشانه ام پیغامنه که: ”اما نگمانه ام شخص چاما را حکم رانی بکره.“ ۱۵ اما امردک اِشتن پادشاهی مقامش آرکت و آگردس اِشتن ولایت. و چاوش باتشه ا نوکرانی که اوانم سرمایه آدا، داد بکرا تا بزائم چنده سودشان کرده. ۱۶ اوّلی بامه و باتشه: ”ای آقا، اشته سکه، ده گله سکه سودش آدییه.“ ۱۷ پادشاه باته: آفرین، ای چاکه نوکرا! چون ام ویلیه کارک امین پش ده گله شهره حکومته ته درسمارم. ۱۸ دوّمین نفر نی بامه و باتشه: ”ای آقا، اشته سکه پنج گله سکه سودش آدییه.“ ۱۹ پس پادشاه اونه نی باتشه: ”پنج گله شهره حکمرانی بکه.“ ۲۰ چاوش آدرین بامه و باتشه: ”ای آقا بفرما، اّمه اشته سکه! اوّمه ایگله پارچه ای کی آپیتا و نییام بداشتا. ۲۱ چون تک ترسسم، چون سختگیر مردکیش. آ چی که نیتر نی، آگیری، و آ چی ای که کاشتر نی، دورنی.“ ۲۲ پادشاه اونه باتشه: ”ای بدکاره نوکرا، ته، اشته لاوانه محکوم کرم ته که زانسرده از سختگیره مردکیم، آ چی نیتم نی آگیرم و آ چی کاشتم نی دورنم، ۲۳ پس چیه را چمن پولر صرافر آندا تا چمن آگردسنه موقع اوّه چه سود نه آرگیرم؟“ ۲۴ آدمی آوانه که وا وِندرسه بنده نه باتشه: ”سکه امک آرگیرا و اوّه آدیا ا نوکرای که ده گله سکه داره.“ ۲۵ اونه باتشانه: ”ای آقا، ا که اِشتن ده گله سکه داره!“ ۲۶ پادشاه باته: ”بزانا هر کسی که داره، اوّه پرتر آدییه بی؛ اما ا کسی که نداره، آ چی ای که داره نی اوک آرکته بی. ۲۷ و اما چمن ا دشمنان که نگوسردشانه از چوان پادشاه بیبیم بوغرا انگا و چمن پَرانک سر آبرا.“»

عیسی اورشلیم دله دیشی

۲۸ ام لاوانه پش، عیسی چوان پَران اورشلیم طرفه را راه دِگِس. ۲۹ وَختی به بیت فاجی و بیت عَنیا ا دِهانی که کوه زیتون نزدیکیک بنده آرِسس، دو نفر اِشتن شاگردش اِشتن پَرانتر بخرسانس و باتشه: ۳۰ «بِشا ا دِهی که ام پَرانکه

وقتی ده دله بېشان ایگله خره کره ای واره دوسه وینا که تا اوریجین روچه هیچکسه اوه دِنشته نی اوه آکرا و انگا بوغرا. ^{۳۱} اگم کسی شاما کش آپرسس: «چه گردرا» باجا: «خداوند اِمه لازم داره.» ^{۳۲} پس آ دو نفر که خراسانه بییه بنده بشنده و همه چی آجوره زه که عیسی واته به بیندشانه. ^{۳۳} و وختی خَره گُره شانه آگردردیه، چه صاحابه آپرسسه: «چیهِ را خَره گُره آگردرا؟» ^{۳۴} جوابشان بدا: «خداوند اِمه لازم داره.» ^{۳۵} پس خره گُرشانه بوغردا عیسی وِر و چاوش اِشتن خَلوشان خَره گُره سرک آرنده و عیسی شان اوک دنشانس. ^{۳۶} و ایزه که زه عیسی شیرده، مردم، راشان اِشتن خلوعانه فَرش آگردرده. ^{۳۷} وختی عیسی زیتونه کوه اِشَنووی نزدیک آبه، چوه شاگرد هملبنه شادینه اِمعجزانی واسنه که ویندشان به خداشان ستایش کردرده، ^{۳۸} و واتردشانه: «مبارک بیی اِ پادشاهی که خداونده نامنه آیه! صلح و سلامتی آسمانک و جلال عرش برینک بیی!» ^{۳۹} چند گله فریسی فرقه علما که جماعته دِلک بنده عیسی نشان باته: «ای استاد، اِشته شاگردان را غیض بکه ساکت بیینده!» ^{۴۰} عیسی جواو بدا: «بزانا اگم اِمه ساکت آبینده، اِم سگه جِرِع کرده!» ^{۴۱} عیسی اورشلیمه نزدیک آبه و وقتی اِ شهرش دورنه بیند، بېرمس ^{۴۲} و باتشه: «ای کاش ته نی، اوری تشخیص دِسره که چی اِشته صلح و سلامتی باعث بی. اِما افسوس که اوه اِشته چشمانک نوینده. ^{۴۳} روجانی آرسنده که اِشته دُشمنه اِشته حصاره پِشتک سنگر رِچ آکرنده و ته محاصره کرده، و هر طرفینه تِه سخ دینده؛ ^{۴۴} و ته تیکه پاره کرده، هم ته و هم خوردنانی که اِشته دلکنده. و نَرزنده سِگی سِگه سرک بمانیه؛ چون اِ وقتی که خدا اِشته کمک را بامه تشخیص آنداره.»

عیسی معبد دلک

^{۴۵} چاوش عیسی دِشه معبد دِله و بازار مجش برکردنده، ^{۴۶} و آوانه باتشه: «مقدسه نیویشته انک نیویشته بییه که «چمن کیه، دعا کیه بیی»؛ اِما شاما اُوران «دزان لانه» رِچ آکرده.»

^{۴۷} عیسی هر روج معبدک تعلیم دِسِشه. سران کاهنان که معبده علما بنده و تورات معلمین و قوم یهوده شیخه رایشان به اوه بوکوشنده، ^{۴۸} اِما کاری چوان دِسک بَترامه، چون مردم همه چوه لاوانه پر حَش بنده.

عیسی اختیاران

۱ ای روج که عیسی معبد دِلک و ندرسه به و مردمش تعلیم و بشارت دیبرده، سران کاهنان که معبده علما بنده و تورات معلمه یهود شیخان همراه، هندیگرنه بامنده عیسی وَر^۲ و عیسی نه باتشانه: «آمانه باج کامین حَقنه اِم کاران کری کی اِم حَقش تِه آدییه؟»^۳ عیسی جاوو بدا: «از نی شاماک سوالی دارم؛ منه باجا،^۴ کی یحیییش اختیار آدییه به تعمید بدیه خدا یا انسان؟»^۵ اوان هندیگرنه لاوه لاوه شان بکه، باتشانه: «اگم باجام، "خدا طرفنه به"، عیسی واجه، "پس چیه را ایمان ران ناوه؟"^۶ و اگم باجام انسانک به، مردم همبلنه آینده اما سگ ددار کرده، تا بمرام چون اوه یقین داشته شانه که یحیی ایگله پیامبری به.»^۷ پس جوابشان آدا: «آما نزانسرام کارنه به.»^۸ عیسی باتشه: «از نی شامانه نواجم چه حَقینه اِم کاران گرم.»

شوره باغبانان مثال

۹ آدمی عیسی اِم مَثَلشه مردمه را بیژیا: «مردکی ایگله انگوره باغیشتی رچ آگه و اوش چند گله باغبانان ایجاره آداشه و اِشتن طولانیه مدتی سفر را بشه. ۱۰ انگوره چینی وقتیه راه، ایگله نوگرشی بخرسانس ا باغبانان وَر تا اِشتن انگوره محصولک گملی اوه آدینده. اما باغبانه اشان بیژی و تیتیه دس بخرسانسشانه. ۱۱ پس انگوره باغه صاحب ایگله علوده نوکری شی بخرسانس، اما اوشان نی بیژی و اوشان بی حرمتی بکه و تیتیه دسشان بخرسانس. ۱۲ سوَمین سَقَر هنی نوگرشی بخرسانس، اما اوشان نی بیژی و زخمی شان بکه و باغنه برکردشانه. ۱۳ «آدمی انگوره باغه صاحب باتشه: "چه بکرم؟ چمن عزیز گرامیه زا بخرسانم؛ شاید چوه حرمتِ نیا بدارنده." ۱۴ اما باغبانان وختی چه زاشان بینده، هندیگرنه، باتشانه: "انگوره باغه وارث اِمه. بایا اوه بوکوشام تا چه ارث و میراث چاما بیی." ۱۵ پس آکوله شان انگوره باغنه برکرده، و بوکوشتشانه. ۱۶ «اِسا شاما ایزه زانا که ا انگوره باغه صاحب اواننه چه گره؟ ۱۷ ا آییه و باغبانان کوشه، انگوره باغه علوده نفرانی دِرسماره.» مردم وختی اِمشان بشنوس، باتشانه: «انجوره نیی!»^{۱۷} اما عیسی جوان دیمه دیشته و باتشه: «پس مقدسه نیویشته ان اِم بخشیه معنی چیه:

"ه سیگی که بنایان اوشانه رد آکر دیا و فر آدایا

اِسا بینو اصلی سگ بیا "؟

۱۸ هر کی آسگ سرنه جیگینه، خُرد آبی، و اگم آسگه کسی سَر جیگنیه، اوه فرچ آکریه.»

رومه امپراطوره مالیات آدیین

۱۹ توراته معلمین و سران کاهنان وختی بزانشانه اِم مثاله چوان دربارہ واتر، تصمیمشان بکت که هَ لحظه عیسی دَسْتگیر بکرنده، اما مردمک ترسردنده. ۲۰ پس عیسی شان ویر بداشت و ای سیری جاسوسانی چوه وَر بِخِرسانس که اِشتنشان چاک و صادق آمانسردہ. تا چوه گَرِکِ ایگلہ لاهه ای بَدزنده و عیسی آدینده رومه دولت و دادگاه والی دس. ۲۱ پس آ جاسوسه عیسی کشان آپرسس: «ای استاد، آما زانسرام که تِه حقیقتہ واتری و درست تعلیم دیری، و کسی طرفہ نیگیری، بلکم خدا راه درستی نہ آموتری. ۲۲ آیا رومه امپراطوره مالیات آدیین چاما را درسته یا نہ؟» ۲۳ اما عیسی چوان حُقش بزانشه و باتشه: ۲۴ «ایگلہ سکه ای من آدیا. چیکی نقش و نام آ سکه سَرکه؟» ۲۵ جواوشان بدا: «رومه امپراتوره کین.» عیسی آوانش باته: «پس امپراطوره ماله، امپراطوره آدیا و خدا ماله، خدا آدیا!» ۲۶ آوان، نتانشانه مردم پرانک عیسی چه اِشتن لاواننه تَلک درنده، و ایزه که زه چه جواوک مات آبیہ بنده، ساکت بندرسندہ.

آیا مَرده زنده آبینده؟

۲۷ چاوش ای سیری صَدوقیان فرقه علمانک عیسی وَر بامندہ. صدوقیان مَردان زنده آبینہ منکر بندہ. ۲۸ عیسی کشان سؤالی آپرسس و باتشانه: «استاد، موسی چاما را اِم فرمانش نیویشته اگم مردکی زَن بیره ولی بیدون خوردن بمره، چوه برا وظیفه داره آ زلی بیره تا اِشتن برار را نسلی بِنیه. ۲۹ اِساء، هفت گله برا بندہ. اولین برا ایگلہ زنی شی بَیردا و بی اولاد بَمرد. ۳۰ چاوش دوَمین برا آ زلیشه بَیردا ۳۱ و هانده سوَمین نی آ زلیشه بَیردا و اِنجوره هر هفت گله براره بَمردندہ، بی اِم که خُوردنی بدارندہ. ۳۲ آخر آ زلی نی بمردا. ۳۳ اِساء، قیامتہ روجک، آ زلیہ براران کامین گله زن بیبیه؟ چون هر هفت گله براره اوشانه بَیردا.» ۳۴ عیسی جواو آدا: «اِم دنیا مردم، زَن برنده و شو شیندہ. ۳۵ اما اوه ای که لایق زندگی ابدی اِسندہ، نہ زن بَرندہ و نہ شوشیندہ، ۳۶ و نہ دَ مَرندہ؛ چون فرشتان شوار بیندہ. اوه خدا خوردندہ، چون مَردنه پَش زنده آبیندہ. ۳۷ حتی موسی اِشتن نی کاملا واضح آمانسشه که مَرده زنده آبیندہ چون وقتی موسی

داستانہ تعریف کرہ کہ چنچورہ خدا بوته ای کی کہ آتش کتہ بہ چوہ را ظاہر آہہ آگا کہ خداوندہ، ابراہیم خدا و اسحاق خدا و یعقوب خدا واجہ۔^{۳۸} خدا مَرَدَان خدا نئیہ، بلکم زَنَدَان خدا اسہ؛ چون چوہ وَر ہمہ زَنَدَنده۔^{۳۹} بعضی تورات معلمین چوہ جواوک باتشانہ: «ای استاد، چاکر جواو بدا!»^{۴۰} و چوہ پَش دہ ہیچ کسہ جرائت نکہ آوک چی ای آپرسہ۔

مسیح موعود چی کی زایہ

^{۴۱} چاوش عیسی آوانش باتہ: «پس چنچوریہ کہ واجندہ مسیح موعود داوود پادشاہ زایہ؟^{۴۲} چون کہ داوود پادشاہ اِشتن کتاب زبورکش واتہ: "خداوندہ چمن خداوند نہ باتہ:

چمن راست دسک پَنش

^{۴۳} تا وقتی کہ اِشتہ دشمان اِشتہ پا جیرک دِرَنم۔"

^{۴۴} آگم داوود آونہ "خداوند" واجہ، پس چنچورہ تانہ آ داوود زا بیی؟
^{۴۵} آجور زہ کہ مردم ہمہ گوششان دیردہ، عیسی اِشتن شاگردانش باتہ:
^{۴۶} «توراتہ معلمانک دوری بکرا، کہ خَشَنده بلند آباہانہ راہ بیشیندہ و کوچہ و بازارانک مردم چوان را سلام بکرنده، و عبادتگاہانک چاکترین یاگا چوان را بیی و جشنان دلہ مجلسہ سَرین وِرک بنشندہ۔^{۴۷} آوہ ای طرف نہ ویوہ زلیان کییہ غارت کرنده، آ طرف نہ اِشتن آمانسنہ واسنہ طولانی دعا کرنده۔ چمان مجازات پر چَتین بی۔»

۲۱

فقیر ویوہ زلی ہدیہ

^۱ عیسی دویرہ ورہ دییشتہ و ثروتمندش بیندندہ کہ اِشتن ہدیہ ہان معبدہ خیریہ صُندوق دلہ درندرنده۔^۲ چوان میانہ ایگلہ ویوہ زلی ایشی بیندا کہ فقیر بیا دو گلہ ناچیزہ مسیہ سکہ درندشہ آ صندوقک۔^۳ عیسی باتہ: «حَقِیقَتَن، شامانہ واترم، کہ اِم فقیرہ ویوہ زلیہ چوان همان پرتہ ہدیہ آدیشہ۔^۴ چون آوہ ہمبیلنہ اِشتن مال و ملال اضافشان آدا، اما اِم زَلِیہ اِشتن تیبہ دَسینہ، اِشتن ہر چیش کہ زندگی را داشتہ آداشہ۔»

معبد ویرانہ بیینہ پیش گوی

چند نفر معبده درباره لاوشان گردرده و اَقَشَنگه سگان و اَ هَدِيَه آنی که آونه تَزِين بِيَه بِيَا تعريف کردردشانه، عيسی باته: ^۶ «ای زمانی آرسه که آ چياني که اِنگا ويندرا، دَسِگي سِگ سرک نماهه بَلکم همه اَرَبی و ويرانه بی.»
^۷ آوان اَپرسسه: «ای استاد، کِینی اِم اتفاقه دِگنده و چوان نزدیک آبيینه نشانه چيه؟» ^۸ عيسی جواو بدا: «ويراجين ببا که گمراه مبا؛ چون پَر کسه چَمَن نامه نه آينده و واجنده: “آز اِسَم” و “آ زَمَان موعود آرسسه”. آوانک پيروي مَکرا.

«^۹ وختی جنگان و آشوبان خبره آشنوا، مترسا. چون اول گَه اِنجوره بِيِي، اَمّا چوانَه پش بلافاصله دنيا اُونو جره.» ^{۱۰} چاوش عيسی آوانش باته: «قومی علوده قومی سر و مملکتی علوده مملکت سر جنگ کردند. ^{۱۱} يکه ديمه لَرزه آينده و قَحطی و طاعون همه ياگا بی و وَحشتناکه اتفاقه دِگنده و عجيبه نشانه آسمانک ظاهر آينده.

«^{۱۲} اَمّا چمان پُرانتر، شاما دَسْتگير کردند و آزار دَينده و عبادتگاهان و زندانان تحویل دینده، و چَمَن نام واسنه، شاما برنده پادشاهان و واليان وَر. ^{۱۳} اِم شاما را فرصتی بی که چَمَن درباره شهادت بدیا. ^{۱۴} اِمه شاما گوشه گوشه گوشواره بکرا که پَران پَران نگران مَبا که اِشتن دفاع کردند را چَه باجا. ^{۱۵} چون از اِشتن شاما ايزه قدرت لاهه کردن و حکمت آدیم که شاما هيچ گله دشمنه متاننده چَه پُرانک وندرسن يا مخالفت بکرند. ^{۱۶} حتی شاما په و ما و شاما براران، و شاما قوم خويشان و شاما رفقان، شاما آدينده دشمنه دس و بَعضی از شاما نی کوشنده. ^{۱۷} مردم همه چَمَن نامه واسنه شاماک بيزار بينده. ^{۱۸} اَمّا ايگله می شاما سرک گم نيبيه. ^{۱۹} صبر و تحمل نه، شاما جانه نجات دَيا.

«^{۲۰} وختی بيندرايه اورشليمه شهر سپاهيان محاصرک ببه، بَرانا که چَه ويرانه بيین نزدیکه. ^{۲۱} آدمی هر کی يهوديه منطقکه کوهان طرفه را دِوَره و آوه ای که شهر کنده شهرک بَر بيشينده، و آوانی که دشت و صحرا کنده ماينده شهر دَلک. ^{۲۲} چون آ روجه، مکافات روجينده تا مقدسه نيويشته همه اتفاق دِگنده. ^{۲۳} وای به حال زليانی که آ روجک اِورنده و خوردن شِت دَينده! چون بَرکه مصيبتی اِم زمينک اتفاق دگنه و اِم قوم غضب الهی گريفتار بينده. ^{۲۴} آوه شمشيره دَم دِگنده و همه ی قومه آوان اسير بينه را برنده، و اورشليم شهر غير يهوديان لنگان جيگرک فرچ آبی.

«^{۲۵} اَفْتو و مانگ و آستارانک نشانه هانی آشکار آبی. زمين سرک، قومه، دريا

جوش و خروشک آشفته و پریشان بینده. ^{۲۶} مردم آچی واسنه که دنیا سر آمییر، بیهوش بینده، چون که آنیروی که آسمانیش محکم نییا داشتنده لرزنده. ^{۲۷} آدمی انسان زا، وینا که قدرت و جلال نه ایگله آبری سرک آمییر. ^{۲۸} وختی ام اتفاقه شروع بیبینده، دیک بندرا و شاما سران کفا بیگیرا، چون شاما نجات نزدیکه!»

^{۲۹} عیسی ام مثلشه نی چوان را بیزیا: «انجیله دار و علوده داران دییسا. ^{۳۰} وقتی لیو آدینده، تانا بینا و بزانا که توسانه نزدیک آبییا. ^{۳۱} ایزه نی زه وقتی که ام اتفاقه دگننده، بزانا خدا پادشاهی نزدیک آبییه. ^{۳۲} حقیقتا، شامانه واجم، تا تمان ام اتفاقه دیمگننده، ام نسل از بین نیشی. ^{۳۳} آسمان و زمین از بین شینده، اما چمن لاوان هرگز از بین نیشینده.

» ^{۳۴} ویراجین ببا، شاما ترنه پره خری و مستی و دنیا خیالانه سنگین آمبینده، چون آروجه تله شوار ایرادن آرسییه. ^{۳۵} چون ام بلا همه‌ی مردم سرتاسر دنیا سر آیه. ^{۳۶} پس همیشه ویراجین ببا و دوعا بگراه تا همه‌ی ام چیانک که ام زودیان اتفاق دگننده بتانا دوشتن، و انسان زا، پرانک بندرا.»

^{۳۷} عیسی هر روج معبدک تعلیم آدیرده و هر شو شهرک برشیرده و آیشسه زیتون کوه سر و شوش روج آکرده. ^{۳۸} و تولیصبان مردم عیسی لاوان آشنوسنه را، معبدک پیدا آبسنده.

۲۲

یهودا خیانت

^۱ بی خمیر مایه فطیره عید که آونه پسخه عیدین واجنده نزدیک آبییرده، ^۲ و سران کاهنان که معبده علما بنده و تورات معلمین ایگله راهی پشه گرسردنده که چنچوره عیسی بوکوشنده، چون مردمک ترسردنده. ^۳ آدمی شیطانه دیشیا یهودای اسخرویوی جلدک که ایگله عیسی دونزده شاگردانک به. ^۴ یهودا پشه سران کاهنان و معبده نیگهبانان فرماندهان ور و آوانه لاوش بکه که چنچوره عیسی چوان دس تحویل بدیه. ^۵ آوه شاد بنده و قرارشان بنا که آوه پول آدینده. ^۶ یهودا نی راضی آبه و ایگله فرصتی پشدنه گرسرده تا مردمه نینکی، عیسی چوان تسلیم بگره.

آخرین سور شاگردان نه

۷ بی خمیر مایه فطیره عیده روجک که اوک گِسه پَسَخ عیده وَرَلی قربانی بَگرنده، آرَسسا. ۸ عیسی، پَطْرُس و یوحناش بخرسانسه، و آوانش باته: «بِشا و پَسَخه عیده سوره چاما را تهیه بکرا تا بخرام.» ۹ آوان آپرسسه: «گره کا تهیه بکرام؟» ۱۰ عیسی جاوا آدا: «وقتی که شهر دِله دِشا، ایگله مَرَدکی وینا که ا کوزه‌ای داره. چه پَسَدنه بِشا ا کییه ای که چه دِله دِشی ۱۱ و ا کییه صاحابه نه باجا: "چاما استاد واتشه: «میهمان خانه کارییه تا پَسَخه عیده سوره چمن شاگردانه وا بخرم؟»" ۱۲ آیکه بالا خانه ای شاما آمانه که همه‌ی وسایله داره. واره چمن را تهیه بکرا.» ۱۳ آوه پَشنده و همه چیشان آجوره بینده که عیسی آواننه واته به، و پَسَخه عیده راشان تهیه بکرده.

۱۴ وقتی که سوره وقت آرَسس، عیسی سفره سَرک بِنِشت و حواریون نی آونه بنشونده. ۱۵ عیسی آوانش باته: «چندم گوسرده چمن عذاب ویندنه پَران، اِم پَسَخه سوره شامانه بخرم. ۱۶ چون شامانه واترم که ده اِم پَسَخه عیده سوره نخرم تا آدمی که اِم سوره حقیقیه معنی خدا پادشاهیک انجام بیی.» ۱۷ چاوش ایگله قَدَره اکتشه و شکرش بکه و باتشه: «اِمه بیگیرا و اِشتن میانک آبخشا. ۱۸ چون شامانه واترم که تا خدا پادشاهی آمرسه از د اِم انگور داره میوه آنخرم.» ۱۹ آجوره نی زه ایگله نان شی اکتِه، و شکرش بکه و پاره بگردشه و آوانش آدا و باتشه: «اِم چمن بدنه که شاما واسنه آدیم؛ اِم کاره چمن ویر آوردنه را انجام بدیا.» ۲۰ آجوره نی زه، عیسی سوره پَش ایگله قدره ای اکتِه و باتشه: «اِم قدره، خدا تازه عهد نشانِه اِسِه، که چمن خون نه مهر بی، خونی که شاما نجاته را آرکرده بی. ۲۱ اما بزانا ا گسی که من خیانت کره، منه سفر سَرک نِشته. ۲۲ انسانه زه، آجوره که چرا مقدر بیه، شی، اما وای بر ا کسی که آوه دشمنه تسلیم کره.» ۲۳ آدمی چه شاگرد هندیگرکشان آپرسس که کامین گله گه عیسی خیانت بگره.

۲۴ شاگرد هندیگرنه بَحْثی بکردردشانه که چوان میانک کامین همانک پیله تره. ۲۵ عیسی آوانش باته: «علوده قومه پادشاهان مردمه را اربابتی کرده؛ و آوه‌ای که چوان حکم جیرکنده هنی آواننه "ولی نعمت" واجنده. ۲۶ اما شاما ایزه مبا. پیله ترین شاما میانک گه ویلی ترینان شوار بیی و ارباب گه نوکری شوار بیی. ۲۷ کامین پیله تره، ا کسی که سفره سَرک بنشه یا ا کسی که خِدْمَت بکره؟ بگم ا کسی که سفره سَرک نِشته پیله تر نی؟ اما از شاما میانک خادمه شوار اِسِم.

«^{۲۸} شاما کسانیران که چمن امتحان و سختیان دله منه بران. ^{۲۹} پس آجوره که چمن په پادشاهی حقیق من آدیه، آز نی شاما آدیم، ^{۳۰} تا شاما نی چمن پادشاهی چمن سفر سرک منه بخرآ و آخرا و تختان سرک پینشا و خدا قومه دونزده قبيله را داوری بگراه.

«^{۳۱} ای شمعون، ای شمعون، دییس شیطان گوسرده شاما، آجوره که گندم چوه پوشک جدا آکره، جدا بکره. ^{۳۲} اما از اشته رام دوعا بکه تا اشته ایمان از بین مشی. و وختی که توبر بکه، اشته براران ایمانه قوت آدی.» ^{۳۳} آ جواوک باتشه: «ای آقا، از حاضریم هم تینه زندان بیشیم و هم تینه بمرم.» ^{۳۴} عیسی جواو بدا: «ای پطرس، تینه واجم، که اوری پیش از ام که سوکوله بخوانیه، من سه را هاشا گری و واجی من آیزانی. ^{۳۵} چاوش آوانکش آپرسس: «آیا آدمی که شامام بدون پول کیسه و کوله بار و پاقاب بخرسانسران، بگم چی ای محتاج بیران؟» شاگردان جواب بدا: «نه، هیچی.» ^{۳۶} پس آوانش باته: «اسا هر کی کیسه یا کوله بار داره، اوه آگیره و اگم شمشیر نداره، اشتهن خلوعه بوخورشه و ایگله شمشیری بخره. ^{۳۷} چون ام مقدسه نیویشته ان نویشته گه چمن را اتفاق دگنه: "او جنایتکاران دستک حساب ببه." آها، آچپانی که چمن درباره نویشته بییه، اتفاق دگسرنده.» ^{۳۸} شاگردان باته: «ای خداوند، دییس، آما یا دو گله شمشیر دارم.» عیسی آوانش باته: «وسه!»

دوعا زیتونه کوه سرک

^{۳۹} چاوش عیسی بامه بر و همیشه شوار، بشه زیتونه کوه طرفه را و چه شاگردیه نی چه پشدنه پشدنه. ^{۴۰} وختی آرسسندده آگا، عیسی آوانش باته: «دوعا بگراه تا امتحانان دله دمگنا.» ^{۴۱} چاوش عیسی ای کملی آوانک دور آبه و زانوش بیزی، ایزش دوعا بکه: ^{۴۲} «ای په، اگم رایره، ام قدره منک دور آکه؛ اما نه چمن گوسه، بلکم اشته گوسه بیی.» ^{۴۳} آدمی ایگله فرشته ای آسماننه چوه را ظاهر آبه و اوش قوت آدا. ^{۴۴} پس چون سخته عذابک به، جدیتنه دعاش بکه، و چه عرق خونه تله شوار گلیکش تله کردرده. ^{۴۵} وختی چه دوعا آجرس عیسی بهشت و شاگردان ور آگردس، بیندشه اوه زرک خون آشپینده. ^{۴۶} آوانش باته: «چیه را خوتران؟ بیضا و دوعا بگراه تا امتحانانک دمگنا.»

عیسی دستگیر بیین

^{۴۷} عیسی حلا لاهه کردرده که دسته ای راهک آرسسندده. یهودا، ایگله آ

دونزده شاگرد آوانش هدايت گرډرده. آ عیسی نزدیکی بامه تا آوه ماچ بکره، ^{۴۸} اما عیسی آونه باته: «ای یهودا، آیا انسانه زه، ایگله ماچنه تسلیم کردری؟» ^{۴۹} وختی عیسی پیروان بزانشانه چه اتفاقی دگسر، باتشانه: «ای آقا، اما چاما شمشیران بر آورام؟» ^{۵۰} و ایگله چه شاگردان معبده پيله کاهن نوکرش شمشیرنه بیزی و چه راسه گوشه پیریا. ^{۵۱} اما عیسی باته: «ام کاره مکررا!» و آ مردکه گوشه دس آسوندا و چوه گوشه شفا بدایا. ^{۵۲} چاوش عیسی، سران کاهنان و معبده نگهبانان فرماندان و شیخانی که چوه گتنه را آمییه بنده نه، باتشه: «مگم از راهزنم که چماق و شمشیر نه چمن پشدنه آمیران؟» ^{۵۳} هر روج معبدک شاما نه یم، و منران دس نیزم. اما اسا شاما وقته، تاریکی قوته وقته.»

پطرسه هاشا

^{۵۴} چاوش آوشان بگته و معبده پيله کاهنه کیته بردشانه. پطرس دورنه چوه پشدنه شیرده. ^{۵۵} آ کیته حیاطه وسطک، ایگله آتشی روشون به و جمعیتی آتش دویره نیشته بنده. پطرس نی چوان ورک بنشت. ^{۵۶} آدمی، ایگله کنیزی پطرسش آتش روشناییک بیننده و آوه دبشته و باتشه: «ام مردک نی آونه به.» ^{۵۷} اما پطرسه هاشا بیزی و باتشه: «ای زلی، آوه آنزانم.» ^{۵۸} کملی پش علوده نفری نی بامه و باتشه: «ته نی ایگله آوانکش.» اما پطرسه جوا بدا: «ای مردک، از آوانک نییم.» ^{۵۹} ای ساعت آورده و علوده نفری نی بامه و تأکیدنش باته: «یقین دارم ام مردک نی آونه به، چون امین جلیلیه.» ^{۶۰} اما پطرسه جواو بدا: «ای مردک، از یزانسرم چه وائری.» حلا پطرسه لاهه کردرده که سوکوله بخوانده. ^{۶۱} آدمی عیسی خداوند آگردس و پطرسه دبشته، و پطرس چوه لاوش ویر بوعرده که واتش به: «آوری پیش از ام که سوکوله بخوانیه، ته سه را من هاشا کری.» ^{۶۲} پطرس برشه بر و زار زار بهرمس.

عیسی مسخره بیین

^{۶۳} آوه ای که عیسی شان دویره کرده به، آوشان بیزی و مسخره شان بکه. ^{۶۴} چه چشم شان دوسه، واتردشانه: «اسا غیبه باج بینام کیه ته زیپر؟» ^{۶۵} و پر علوده دشمانانی آوشان بدا.

عیسی محاکمه شورای یهوده پرانک

٦٦ وختی روح آبه، یهودیان قومه شیخان، یانی سران کاهنان و تورات معلمین، جلسه شان تشکیل بدا و عیسی شان بوعدده چوان ور. ٦٧ باتشانه: «آمانه باج، آیا ته مسیح موعود اِسش.» عیسی جواو بدا: «اگم باجم، چمن لاهو باور نکرا، ٦٨ و اگم شاماک آپرسم، چمن جوابه ندیا. ٦٩ اما چمه پش، انسانه زا وینا که خدا راسه دسه قوتک نِشته.» ٧٠ همبلنه باتشانه: «پس ته خدا زایش؟» عیسی جواو بدا: «شاما باترانه که از اِسّم.» ٧١ پس آوان باتشانه: «دَ شاهدمان چیه رایه؟ آما چوه اِشتن زوانک بشونسمانه.»

٢٣

محاکمه پیلأُس و هیرودیس پرانک

آدمی شورا همبلنه بهشتنده و عیسی شان ببه پیلأُس والی وِر ٢ و اوکشان شکایت بکه، باتشانه: «ام مردکمان وینده که چاما قومه گمراه کردد و آمانه واتر که امپراتوره مالیات آمدیا و ادعا کردد که مسیح موعود یانی پادشاه اِسّه.» ٣ پس پیلأُس عیسیکش آپرسس: «آیا ته یهودیان پادشاهش؟» عیسی چه جواوک باته: «ته ایزه واتری!» ٤ پس پیلأُس سران کاهنان که معبده علما بنده و جماعتنش اعلام بکه که: «هیچ تقصیری اِم مردکک نیویندمه.» ٥ اما آوان اصرارنه واتردشانه: «عیسی اِم سَر تا ا سَر یهودیه مردمش اِشتن تعلیمان نه تحریک کردد تا آشوب بکرنده. جلیلئش شروع کرده و اِسا نی اِنگا ارسّه.»

٦ وختی پیلأُس اِمش بشنوس، رایش به بزانه آیا عیسی جلیلیه. ٧ وختی بزانشه که ا ناحیه ای که هیرودیسسه حکمه جیرکه، عیسیش بخرسانس هیرودیسسه وِر، چون که آدمی هیرودیس اِشتن اورشلیمک به. ٨ هیرودیس وختی عیسیش بیند، پرشاد آبه، چون پر وقت به گوسردشه عیسی بینه. چون عیسی دربار پر لاوانش اشنوسش به، اُمیدش داشته اوک معجزه ای بینه. ٩ پس پره سوالانی عیسیکش آپرسس، اما عیسی هیچ جواوش ندا. ١٠ سران کاهنان و تورات معلمین که اگارک بنده، پش پران اوشان تیمت زبرده. ١١ هیرودیس و چه سربازه نی عیسیشان بی حرمتی کردرده و اشان مسخره کردرده. چاوش ایگله زرق و برق آبابی عیسی شان دکه و پیلأُسه وِر آگاردنِشانه. ١٢ ا روجک هیرودیس و پیلأُس هندیگرنه رفق آبنده، چون چوه پران هندیگرنه دشمن بنده.

١٣ پیلأُس سران کاهنان و قوم پيله تران و مردمش داد بکه ١٤ و آوانش باته: «شاما اِم مردکران چمن وِر بوعدده و واتردرانه، مردمه راک برکردد تا شورش

بکرند. اما از اِشتن شاما پرانک اوکم بازجویی بکه. دِسا هیچ دلیلی نیویندمه که شاما نُهمته راست ببینده.^{۱۵} هیرودیس نظرین زه هِمه، چون اوش آگارَدِنسه چاما وِر. ایزه که ویندرا، اوه کاری کرده نی که مرگه مستحق بیی.^{۱۶} پس اوه شلاق رَنم و آزاد گرم.»^{۱۷} هر عیدی کی، پیلاتس گِسه ایگله زندانی ای آزاد آکره.^{۱۸} اما اوان همبلنه دادشان بیزی: «اوه بوکوش و بازآپاسه چاما را آزاد بکه!»^{۱۹} بازآپاس کسی به که شهرکش آشوب کرده به، و آدمه کوشی واسنه، زندانک به.^{۲۰} پیلاتس که گوسردشه عیسی آزاد بکره، هنی مردمنه لاوش بکه.^{۲۱} اما مردمه زَ چره گردرده که: «اوه صلیبه سَرک بوکوش! اوه صلیبه سَرک بوکوش!»^{۲۲} پیلاتس سَوَمین صَفَر اوانش باته: «چی ره؟ چه بدی ای شی کرده؟ از که هیچ تقصیری چوه کوشتن را نیوینم. پس اوه شلاق رَنم و آزاد گرم.»^{۲۳} اما مردمه اصرارنه چَره کردرده و آخستردشانه عیسی صلیبه سَرک بوکوشه. آخِرِه را چوان چره کردن زور بامه.^{۲۴} و پیلاتسه حکمشی بدا که اوان گوسردشانه.^{۲۵} پیلاتس ایزه که اوان آخاسترده اَمردکی که آشوب و آدم کوشی واسنه زندانک به، آزاد آکه و عیسیش دِرسمارده اوان تا هر کاری که گشانه اونه بکرند.

عیسی مردن صلیبه سَرک

^{۲۶} وختی عیسی شان بَردرده اعدام بکرند، ایگله مردکی که چوه نام شَمعون به و قیروانه اهالیک به و مزرعک آگرسرده شهر، بَگتِشانه. و صلیب شانه چوه دوشک انایا، اوشان مجبور بگرده که عیسی صلیبه چه پشدنه بیره.^{۲۷} پره جماعتی مردمک، و ایسری زَلْیانی که اِشتن سینه شان آرکوسرده و شیونشان کردرده، چه پشدنه راه دِگسند.^{۲۸} اما عیسی آگرددس و اوانش باته: «ای اورشلیمه کیلیان، چمن را مَبَرم، شاما و شاما خوردناران را بَبَرم.»^{۲۹} چون آ روجانی آیه که واجا: «حَسَه ببا اَزَلْیانی که سانسوزنده، حَسَه ببا امارانی که هرگز خوردنشان رَنده نی و آ سینه‌ای که هرگز شتتش دینه نیه!»^{۳۰} آدمی، کوهانه واجنده: «چاما سَر اربا!» و تپه‌هان نه نی واجا که: «اما دوکوشانا!»^{۳۱} چون اگم تَره چوعنه ایزه کردند، دِسا خشک چوعه سر چه آیه؟^{۳۲} دو گله مردکی که جنایتکار بنده نی، بَردردشانه تا عیسی نه بوکوشنده.^{۳۳} وختی ایگله یاگیی آرسسند که چوه نام جمجمه به، عیسی شان آ دو گله جنایتکارنه صلیبه سَرک میخه کوشان آکه، ایگله چوه راسته طَرَف و ادرینه

چوه چپَ طرف. ^{۳۴} عیسی باته: «ای په، امان ببخش، چون نزانسرنده که چه کردرنده.» آدمی قرعه شان درنده تا چوه خلوعان اِشتن میانک آبخشنده. ^{۳۵} مردم وندَرسه بنده و تماشاشان کردده اما قومه پيله تره نی ریشخنه واتردشانه: «خَلکش نجات بدا! اگم اِم مردک خدا مسیحه و خدا بَرگزیدیه، اِسا اِشتن نجات بدیه.» ^{۳۶} سربازه نی عیسی شان مسخره بگرده. آوه بامنده پَران و آوشان تُرشسه شراب آدیبرده ^{۳۷} و واتردشانه: «اگم ته یهودیان پادشاهش، اِشتن نجات بده.» ^{۳۸} چوه کفاینه سرکشان بینویشته «امه پادشاه یهود.» ^{۳۹} ایگله آدونفر جنایتکاری که صلیبه سرک بنده، طعنه نه عیسی نه باتشه: «مگم ته مسیح موعود نییش؟ پس آما و اِشتن نجات بده!» ^{۴۰} اما آدرینه چوه را غیضش بکه و باتشه: «خداک نترسری؟ ته نی زه آ حکمه جیرکش! ^{۴۱} چاما مجازات حَقنیه، چون چاما اعمال سزا ویندرام. اما اِم مردک هیچ تقصیری نداره.» ^{۴۲} چاوش عیسی نه باتشه: «ای عیسی، وختی اِشته پادشاهی آرسسش، من نی ویر بوغر.» ^{۴۳} عیسی جواو بدا: «حقیقتا، تنه واجم، ته اوری مَنه بهشتک بی.»

عیسی مردن

^{۴۴} تقریباً ساعت دونزه نهار په که تاریکی تمان آ سرزمینش بگت و تا ساعت سه نهار پَش همه یاگا تاریک به. ^{۴۵} چون اُفتوعه نور د نبه. آدمی، معبده پرده میانه دو پاره بیبیا. ^{۴۶} آدمی عیسی بلنده صَبینه جَرش بکه: «ای په، چَمَن روحه اِشته دسان درسارم.» اِمش باته و آخرین نفسش بگشس. ^{۴۷} سربازان فرمانده اِم اتفاقه ویندنه، خداهش شکر بکه و باتشه: «واقعا که اِم مردک بی گناه به.» ^{۴۸} مردمی که تماشا کردنه را بیدو آبییه بنده، وختی ماجراشان بینده، اِشتن سینه کوسن کوسن واردنه آگردسند اِشتن کیته. ^{۴۹} اما چوه آشنایه همبلنه، آزلْیانی که جلیلنه چوه پشدنه آمیه بنده، دورک بندرسند، و اِم اتفاقان دیشتردنده.

عیسی دخشاردن

^{۵۰} واره ایگله مردکی به چه نام یوسف به که رامه اهالیک، ایگله یهودیه شهرانک به. او چاک و صالح به و خدا پادشاهی را چشم براه به. ^{۵۱} یوسف با اِم که یهودیان شورا اعضا به، شورا تصمیم و کارنه موافق نبه. ^{۵۲} آ بشه پیلانسه وُر و عیسی جَنارَش آخاشته. ^{۵۳} پس عیسی جَنازش صلیبکش جیر آورده، و

ایگه کتان کفنی کی آپیچسشه و ایگه مقبره‌ای که سِگک تاشسشان بیا و تا اِسا هیچکسشان چه دِله دینیه نِبه، بناشه. ^{۵۴} آ روج، «یهودیان آماده بیینه روج» به. یهودیان آماده بیینه روج ای روج عیده پسخه پران به که یهودیان اِشتن عیده پسخه را آماده آکرده، و چی ای مانده نبه که یهودیان مقدس شنبه روجه شروع بیبیه. ^{۵۵} زلیانی که جلیلنه عیسی پَشْدن آمییه بنده، یوسفه پشدنه راه دگسنده. اوان هم چوه مقبرشانه بیندا، هم بیندشانه که عیسی جنازشان چنجوره اگا بنا. ^{۵۶} چاوش آگردسنده کییه، ادویه و عطریه روغن شان حاضر بکه و شنبه روجک خدا فرمانه شوار، استراحت شان بکه.

۲۴

عیسی زنده ابیین

۱ هفته اولین روجک تولیصیی زو، آ زلیان عَطْریاتی که رچشان کرده به، اِشتن نه شان آگته و مقبره وَر پَشْدنه. ^۲ اما بیندشانه مقبره پرانین سِگه ای کناری بیا. ^۳ اما وختی مقبره دِله بَشْدنه، عیسی خداونده جَنارشان وا نیوینده. ^۴ اِم اتفاقک تعجبشان بکه که ایرادَن دو گِله مردک سو سو اینه خلوانه چوان وَرک بندرسنده. ^۵ آ زلیان ترسک اِشتن سَرشان جیر بوَعَرده، اما آ دو گِله مردک اوانشان باته: «چییه را زنده پَشه مردان دِلک گَرَسرا؟ ^۶ اِنگا نی، بلکم زنده آبیته! ویر بوَعرا وختی که عیسی جلیلک به، شامانش چه باته. ^۷ باتشه که انسانه زا، که گناهکاران دست نه تسلیم بیی، و بیشی صلیبه سَر و سوّمین روجک هنی زنده آبی.» ^۸ آدمی آ زلی عیسی شان لاوه ویر بوَعرد. ^۹ وختی مقبره نه آگردسنده، همه‌ی اِم اتفاق شان یازده گِله شاگردان و علوده همه نه باتشانه. ^{۱۰} آ زلیانی که اِم خبرشان حواریون آدیرده اِمه بنده، مریمه مَجْدَلِیّه، یوآنا، مریمه که یعقوب ما بییا و علوده زلیان که چوان همراه بنده. ^{۱۱} اما رسولان ایزه زانسرده اِم زلی هذیان واَتَرِنده و چوان لاوشان باور نِگه. ^{۱۲} اما، پَطْرُس بهشت و بیرویه مقبره طرف و سَت آبه و مقبره دیشته، اما کفنه غیراز چی ای شی نیوینده. پس آ چی ای، که ویندش به تعجبش بکه، آگردس کییه.

عمائوسه را دلک

^{۱۳} آ روجک، دو نفر اوانک شیردنده ایگه ده‌ای را که چه نام عمائوس به، اِم ده تقریبا اورشلیم دو فرسخیک بییا. ^{۱۴} آوه اتفاقانی که دگسه بنده دربار،

هندیگرنه لاوشان کردرده. ^{۱۵} هَجوره که بحث و لاوه لاوه سرگرم بنده، عیسی، اِشْتَن، چوان وَر بامه و اواننّه همراه به. ^{۱۶} اما اوان عیسی شان آنزانس چون تشخیص دینّه قدرت اوانک آرکته بییه به. ^{۱۷} عیسی اوانک آپرسس: «راه دِلک، چیهه درباره لاوران کردرده؟» اوه ناراحتی نه، ساکت پندرسنده. ^{۱۸} ایگله آ دو نفرک که چوه نام گِئوپاس به، جواوش بدا: «آیا ته تینا مسافری اِشش اورشلیمک، که ا چپانی که اتفاق دِگِس، خبر نداری؟» ^{۱۹} عیسی آپرسس: «کامین اتفاق؟» باتشانه: «ا چپانی که عیسی ناصری سر آمیه. ا پیامبری به که خدا وِرک و مردمه وِرک، لاوه کریک و چوان عمل کردنک پُر قدرت به. ^{۲۰} و چنجوره سران کاهنان که معبده علما بنده و چاما پيله تران اوشان درسمارد تا محکوم به مرگ بیبی و اوشان صلیبه سَرک بوکوشتشانه. ^{۲۱} اما اما امید داشته آ ه کسی بیبی که گه چاما قومه نجات بدیه. چمه غیراز، اوری سُه روجه اِم اتفاقه دِگِسنگ اوردّه. ^{۲۲} بعضی زلی نی که آمانه اِسبنده، آماشان متعجب بکه. اوه اوری تولیصبی زو بشنده مقبره سر، ^{۲۳} اما عیسی جنازشان وینده نی. آدمی بامنده، و آمانشان باته که روپاکشان فرشته هانی وینده که اواننه واتشانه عیسی زندیه. ^{۲۴} بعضی چاما زرفقانک نی بشنده مقبره سر و اوضاع شان اَجوره که ا زلیان واته به، بیندشانه، اما اوشان نیوینده.» ^{۲۵} آدمی عیسی اوان نه باته: «ای نادانان ای شاما که همه‌ی پیامبران لاوان آرّه فهما! ^{۲۶} مگم لازم نبه که مسیح موعود اِم رنجان بینه و چاوش اِشتن جلاله آرسه؟» ^{۲۷} چاوش، موسی تورات و پیامبران نیویشته انک و چوه پِش همه‌ی مقدس نیویشته انک چپانی که چوه درباره بنده، چوان راش باته.

^{۲۸} وختی عموآس ده آرسسنده، عیسی ایزش امانس که رایشه اِشتن سفره ادامه بدیه. ^{۲۹} اوان اصرار بکرده و باتشانه: «آمانه بنده، چون چی نمانده که روجه اوجریه و شو نزدیکه.» پس عیسی دلّه بشه اواننه بندرس. ^{۳۰} وختی اوان نه سفره سرک نشته به، نانش اگته و شکرش بکه، پارش بکه و اوانش آدا. ^{۳۱} آدمی، چوان چشمان آبنده و آشان آزانسه، اما البخل چوان چشمه پَرانک عیسی غیب آبه. ^{۳۲} اوان هندیگرک آپرسسشانه: «آیا وقتی راه دِلک آمانش لاوه کردرده و مقدسه نیویشتش چاما را توضیح دیبرده، چاما دلّه چاما گرنه بر آمیردیه؟» ^{۳۳} پس البخل بهشتنده و اگر دسنده اورشلیم. و آ یازده گله شاگردشان پیدا بکه و اوانی که آ یازده گله شاگردنه وا بیدا آبییه بنده، ^{۳۴} اوان واترده: «اِم حقیقت داره که عیسی خداوند زنده آبییه، اِشتن شمعوئه راش

ظاهر آکرده.»^{۳۵} چاوش، آ دو نفر نی باتشانه که را دلک چه بییه و چنجوره عیسیشان نان پاره کردن وقت آزانسه.

عیسی اِشتن شاگردان را آشکار آبه

^{۳۶} حلام چیانشان درباره لاهه کردرده که، عیسی اِشتن چوان میانه بندرس و باتشه: «سلام بر شاما!»^{۳۷} آوه ترس و وحشتنه، ایزشان بزانس که روح ویندرنده.^{۳۸} عیسی آوانش باته: «چیہ را ایینده پریشان ران؟ چیہ را شاما دلک شک دارا؟»^{۳۹} چمن دس و لنگان دیسا. آ ز اِشتن اِسم! من دس آسونا و بینا؛ روح گوشت و آسعه نداره، اما ویندار که از دارم!»^{۴۰} اِمش باته و اِشتنش دسان و لنگان آوان آمانس.^{۴۱} آوه پر شاد بنده و تعجبک نتانسر دشانه اِمان باور بکرنده. پس عیسی آوانش باته: «چی ای خردنه را دارا؟»^{۴۲} ای تیکه بریانه ماهی آوشان آده.^{۴۳} عیسی آوش آکته و چوان چشمان پرانکش بخه.

^{۴۴} آدمی آوانش باته: «اِم هه اِسه که وختی حلا شامانه اِیم، واتر دمه، هر چی که موسی تورات و پیامبران کتاب و داوود پادشاه زبورک چمن درباره نویشته بییه، که اتفاق دِگنه.»^{۴۵} چاوش، چوان ذهنش آگه تا بتاننده مقدسه نویشته بفهمنده.^{۴۶} و آوانش باته: «نویشته بییه که مسیح موعود رنج کشه و سوّمه روجک مردان دلنه زنده آبی،^{۴۷} و همه ی قومانک اعلام بی که توبه بکرنده و چوه نامنه گناهان بخشسه بیینه، به دس بوعرنده و چوه بینو اورشلیمنه اِسه.^{۴۸} شاما اِم اتفاقان شاهدران.^{۴۹} دیسا، از آ چی که چمن آسمانی په وعدش دییه شاما را خرسانم؛ اما شاما شهر دلک بندرا تا آدمی که آقدرتی که کفانه آیه شاما دیگیره.»

^{۵۰} چاوش آوش شهرنه بر ببردنده تا بیت عتیا ده نزدیک و اِشتن دسش راس آکردنده، چوان راش خیره دعا بکه؛^{۵۱} ایزه که چوان را دعاش کردرده آوانک جدا آبه، و آسمان را برده بپه.^{۵۲} آوه عیسی شان پرستش گدرده و برکه شادینه آگردسند و اورشلیم شهر را.^{۵۳} آگارک تمان وقت یهودیان معبدک وندر سنده و خداشان ستایش کرده.